

د افغانستان بانک

بولتن اقتصادی و احصائیوی

بولتن اقتصادی و احصائیوی ربعوار د افغانستان بانک

ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ (۲۱ جون ۲۰۱۶ الی ۲۱ سپتمبر ۲۰۱۶)

د افغانستان بانک

بولتن اقتصادی و احصائیوی

بولتن اقتصادی و احصائیوی ربعوار د افغانستان بانک

ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ (۲۱ جون ۲۰۱۶ الی ۲۱ سپتمبر ۲۰۱۶)

ابن سینا وات
کابل - افغانستان
شماره تماس: ۲۱۰۴۱۴۶-۲۰-۹۳+
وبسایت: www.dab.gov.af
ایمیل آدرس: info@dab.gov.af
حق چاپ محفوظ است
حقوق و اجازه نامه ها

حق چاپ مطالب منتشره این بولتن محفوظ بوده، اما نقل قول و چاپ مجدد آن صورت گرفته می تواند.
برای چاپ مجدد تصدیق نامه و کاپی بولتن یک امر ضروری پنداشته می شود.

یادداشت:

سال مالی افغانستان از سال ۱۳۹۱ (۲۰۱۲) بدینسو تغییر یافته است. سال مالی جدید در هر سال از ۲۱ دسمبر که برابر میشود با اول ماه جدی، آغاز می گردد. این بولتن تغییرات اقتصادی و احصائیوی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ را که از ۲۱ جون ۲۰۱۶ شروع و الی ۲۱ سپتمبر ۲۰۱۶ ادامه دارد، احتوا می کند.

فهرست مطالب

پیام رئیس کُل	الف
خلاص موضوع	۱
۱- وضعیت اقتصادی جهان	۵
۱. اقتصاد کشور های انکشاف یافته	۵
۱.۱ اقتصاد ایالات متحده امریکا	۵
۲.۱.۱ اقتصاد بریتانیا	۶
۳.۱.۱ اقتصاد آلمان	۷
۴.۱.۱ اقتصاد فرانسه	۸
۵.۱.۱ اقتصاد جاپان	۹
۲. اقتصاد کشورهای رو به انکشاف	۱۰
۱.۲.۱ اقتصاد چین	۱۰
۲.۲.۱ اقتصاد هندوستان	۱۰
۳.۲.۱ اقتصاد ترکیه	۱۰
۲- چگونگی تغییرات بازار پول و سرمایه	۱۵
۱. برنامه پولی	۱۵
۲. حجم نقدینگی	۱۶
۳. ذخایر خالص بین المللی	۱۹
۴. بازار مبادله ارز	۱۹
۵. عملیات بازار آزاد و وضعیت نقدینگی	۱۹
۱.۵.۲ لیلان ارز	۱۹
۲.۵.۲ لیلان اوراق سرمایوی	۲۰
۳.۵.۲ ذخایر اجباری و اضافی	۲۰
۳- روند و دورنمای تورم	۲۵
۱. قیمت کالا های مصرفی در افغانستان	۲۵
۱.۱.۳ تغییرات شاخص قیم مصرفی عمومی ملی	۲۶
۲.۱.۳ تغییرات شاخص قیم مصرفی کابل	۳۰
۲.۳ چشم انداز تورم در کوتاه مدت	۳۴

۴- چگونگی تغییرات سکتور خارجی

۳۷	۱. بیلانس تادیات
۳۷	۱.۱.۴ بیلانس حساب جاری
۳۸	۲.۱.۴ حساب سرمایه
۳۸	۳.۱.۴ حساب مالی
۳۹	۴.۱.۴ مال التجاره
۳۹	۲. طرف تجارت افغانستان
۴۲	۳. ترکیب تجارت افغانستان
۴۲	۱.۳.۴ ترکیب واردات
۴۳	۲.۳.۴ ترکیب صادرات
۴۴	۴. بدهی های خارجی
۴۵	۵. ذخایر خالص بین المللی

۵- چگونگی تغییرات سکتور مالیاتی

۵۱	۱. نرخ اجرای بودجه
۵۱	۲. کسر بودجه
۵۱	۳. جمع آوری عواید
۵۲	۱.۳.۵ عواید مالیاتی
۵۲	۲.۳.۵ عواید غیر مالیاتی
۵۳	۴. کمک های مالی دونه ها
۵۴	۵. مصارف

۶- چگونگی عملکرد نظام بانکی

۵۸	۱. دارایی های نظام بانکی
۵۹	۱.۱ قروض ناخالص
۵۹	۲.۱.۶ ذخایر جبران خساره قروض
۵۹	۳.۱.۶ توزیع قروض
۶۲	۲. صنف بندی قروض
۶۲	۱.۲.۶ قروض صعب الحصول
۶۲	۲.۲.۶ قروض معکوساً صنف بندی شده

۶۲	۳.۲.۶ قروض در کتگوری تحت نظر
۶۳	۴.۲.۶ قروض در کتگوری خساره
۶۳	۵.۲.۶ طلبات بین البانکی
۶۳	۶.۲.۶ سرمایه گذاری
۶۳	۷.۲.۶ پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک
۶۴	۳. بدهی ها
۶۴	۱.۳.۶ امانات
۶۶	۲.۳.۶ روند قرضه گیری
۶۶	۴. نقدینگی
۶۷	۱.۴.۶ نسبت نقدینگی (به پیمانۀ وسیع)
۶۷	۵. سرمایه
۶۷	۶. فایده نظام بانکی
۶۹	۷. خطر مبادلۀ ارز
۶۹	۸. خطر نرخ تکتانه

گراف ها

- گراف ۱.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحده آمریکا ۵
- گراف ۲.۱: شاخص قیم مصرفی ایالات متحده آمریکا برای مصرف کنندگان شهری (فیصدی تغییرات یک ماهه عیار شده بر اساس فصل) .. ۶
- گراف ۳.۱: بیلانس تجارت بین المللی (اجناس و خدمات) ایالات متحده آمریکا ۶
- گراف ۴.۱: نرخ بیکاری ایالات متحده آمریکا (تغییرات درصدی عیار شده بر اساس فصل) ۶
- گراف ۵.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا (ربع به ربع) تغییرات درصدی عیار شده بر اساس فصل ۷
- گراف ۶.۱: نرخ سالانه تورم در بریتانیا (تغییرات درصدی) ۷
- گراف ۷.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی آلمان (تغییرات درصدی ربع به ربع عیار شده بر اساس تقویم و فصل) ۸
- گراف ۸.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی فرانسه، تغییرات درصدی، آغاز از زمان گذشته عیار شده بر اساس روز کاری و فصل .. ۸
- گراف ۹.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی جاپان، (تغییرات درصدی ربع به ربع عیار شده بر اساس فصل) ۹
- گراف ۱۰.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی چین (تغییرات درصدی ربع به ربع) ۱۰
- گراف ۱۱.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی هندوستان (تغییرات درصدی سال به سال) ۱۱
- گراف ۱۲.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی ترکیه، تغییرات درصدی سال به سال ۱۶
- گراف ۱.۲: پول در دوران، در اخیر ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ ۱۱
- گراف ۲.۲: پایه پولی در اخیر ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ ۱۶
- گراف ۳.۲: پول در دوران منحیث بخش پول به مفهوم وسیع (M2) به فیصدی ۱۷
- گراف ۴.۲: امانات جاری منحیث بخش پول به مفهوم وسیع (M2) به فیصدی ۱۷
- گراف ۵.۲: شبه پول منحیث بخش پول به مفهوم وسیع (M2) به فیصدی ۱۷
- گراف ۶.۲: ذخایر خالص بین المللی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ ۱۹
- گراف ۷.۲: نرخ مبادله افغانی در برابر دالر امریکایی طی ربع سوم سال ۱۳۹۵ ۱۹
- گراف ۸.۲: مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایوی به میلیون افغانی، در اخیر سوم سال مالی ۱۳۹۵ ۲۶
- گراف ۱.۳: شاخص قیم مصرفی ملی (سال به سال) ۲۰
- گراف ۲.۳: شاخص قیم مصرفی ملی (ربع به ربع) ۲۸
- گراف ۳.۳: شاخص قیم مصرفی کابل (سال به سال) ۳۲
- گراف ۴.۳: شاخص قیم مصرفی کابل (ربع به ربع) ۳۰
- گراف ۱.۴: بیلانس تادیات حساب جاری ۳۸
- گراف ۲.۴: بیلانس حساب سرمایه ۳۸
- گراف ۳.۴: بیلانس حساب مالی ۳۹
- گراف ۴.۴: عملکرد تجاری و بیلانس تجاری (به میلیون دالر امریکایی) ۳۹
- گراف ۵.۴: طرف صادرات (سهم درصدی) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ ۴۰

گراف ۶.۴: طرف صادرات (سهم درصدی) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴	۴۰
گراف ۷.۴: طرف واردات (سهم درصدی) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵	۴۱
گراف ۸.۴: طرف واردات (سهم درصدی) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴	۴۱
گراف ۹.۴: ترکیب واردات (سهم درصدی) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴	۴۲
گراف ۱۰.۴: ترکیب واردات (سهم درصدی) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵	۴۳
گراف ۱۱.۴: ترکیب صادرات (سهم درصدی) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴	۴۳
گراف ۱۲.۴: ترکیب صادرات (سهم درصدی) ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵	۴۴
گراف ۱۳.۴: مقایسه بدهی خارجی، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ و ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵	۴۴
گراف ۱۴.۴: ذخایر خالص بین المللی، طی چندین ربع گذشته (به میلیون دالر امریکایی)	۴۵
گراف ۱.۵: ترکیب مجموع عواید طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵	۵۱
گراف ۲.۵: مقایسه مجموع عواید طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ و ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴	۵۲
گراف ۳.۵: مقایسه عواید مالیاتی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵	۵۲
گراف ۴.۵: ترکیب عواید مالیاتی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵	۵۲
گراف ۵.۵: منابع تمویل بودجه ملی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵	۵۳
گراف ۶.۵: مقایسه کمک‌های مالی دونه‌ها طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵	۵۳
گراف ۷.۵: ترکیب مصارف عمومی دولت طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵	۵۴
گراف ۱.۶: سهم مجموع دارایی‌های نظام بانکی میان بانک‌ها	۵۸
گراف ۲.۶: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص میان بانک‌ها	۵۹
گراف ۳.۶: کیفیت پورتفولیوی قرضه	۶۲
گراف ۴.۶: سهم طلبات بین‌البانکی میان بانک‌ها	۶۳
گراف ۵.۶: کاهش ۵۸.۰۲ میلیون افغانی یا ۰.۰۲ درصدی بدهی‌ها	۶۴
گراف ۶.۶: ترکیب اسعاری امانات	۶۵
گراف ۷.۶: امانات به افغانی	۶۵
گراف ۸.۶: کاهش ۶۷۴ میلیون افغانی یا ۰.۲۸ درصدی امانات	۶۵
گراف ۹.۶: دسته بندی امانات	۶۵
گراف ۱۰.۶: فایده نظام بانکی	۶۷
گراف ۱۱.۶: برگشت بر دارایی و برگشت بر سامایه صاحبان سهم	۶۸
گراف ۱۲.۶: تکتانه خالص نهایی	۶۸

جداول

جدول ۱.۲: حجم نقدینگی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵	۱۸
جدول ۱.۳: تفکیک شاخص قیم مصرفی عمومی ملی (تغییرات درصدی سال به سال)	۲۷
جدول ۲.۳: تفکیک شاخص قیم مصرفی عمومی ملی (تغییرات درصدی ربع به ربع)	۲۹
جدول ۳.۳: تفکیک شاخص قیم مصرفی عمومی کابل (تغییرات درصدی سال به سال)	۳۱
جدول ۴.۳: تغییرات ربع به ربع شاخص قیم مصرفی عمومی کابل (تغییرات درصدی ربع به ربع)	۳۳
جدول ۱.۴: تجارت اموال (به میلیون دالر امریکایی)	۴۶
جدول ۲.۴: بیلاس تادیات افغانستان (به میلیون دالر امریکایی)	۴۶
جدول ۳.۴: طرف تجارت خارجی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ (به میلیون دالر امریکایی)	۴۷
جدول ۴.۴: طرف تجارت خارجی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ (به میلیون دالر امریکایی)	۴۷
جدول ۵.۴: بدهی خارجی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ (به واحدهای ذکر شده)	۴۷
جدول ۶.۴: ذخایر خالص بین المللی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴	۴۸
جدول ۱.۶: ترکیب دارایی ها و بدهی ها	۵۸
جدول ۲.۶: توزیع قروض با تفکیک سکتورهای مختلف	۶۰
جدول ۳.۶: مهمترین شاخصه های سالم مالی نظام بانکی	۶۶
جدول ۴.۶: جدول نفع / ضرر	۶۸

هيئت رهبري د افغانستان بانک

خليل صديق

رئيس كُډ د افغانستان بانك

محمد قسيم رحيمي

معاون دوم د افغانستان بانك

واحد الله نوشير

معاون اول د افغانستان بانك

پیام رئیس کل

پالیسی‌ها/تلاش‌های د افغانستان بانک با تمرکز روی حفظ ثبات قیم داخلی که هدف اصلی د افغانستان بانک را تشکیل می‌دهد، و با توجه به آسیب پذیرترین قشر جامعه، با راه اندازی سیاست پولی سالم و مؤثر عیار گردیده اند.

خلص موضوع

با وجود بی‌باوری‌های اقتصادی و سیاسی در کشور که با خروج نیروهای بین‌المللی شدت بیشتر گرفت، اقتصاد افغانستان نسبت به آنچه پیش‌بینی شده بود، رشد خوبی را طی زمان تحت بررسی به ثبت رسانده است. افغانستان طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ در بخش جمع‌آوری عواید و صادرات پیشرفت‌های چشمگیری داشته است. عواید داخلی، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۵۹.۷۳ میلیارد افغانی رسیده که این رقم نسبت به ۲۸.۸۶ میلیارد افغانی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ افزایش بیشتر از دو برابر را نشان می‌دهد. مجموع عواید مالیاتی بشمول گمرکات نیز در زمان تحت بررسی از ۲۱.۱۳ میلیارد افغانی به ۲۴.۴۹ میلیارد افغانی افزایش یافته که در مقایسه با ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ افزایش ۱۶ درصدی یا ۳.۳۶ میلیارد افغانی را نشان می‌دهد.

به همین ترتیب، حساب جاری بیلانس تادیات، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کسر ۱،۰۹۷.۰۹ میلیون دالر امریکایی را نشان داده است که این رقم نسبت به ۱،۷۴۴.۱۶ میلیون دالر امریکایی ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ کاهش را نشان می‌دهد. کاهش کسر حساب جاری به دلیل کاهش در مصارف کالاها و خدمات وارداتی بمیان آمده و در این میان افزایش عواید ناشی از صادرات نیز، طی زمان تحت بررسی نقش عمده را در کاهش کسر تجاری بازی نموده است. کسر بیلانس تجاری، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۳۵ درصد کاهش را می‌نماید که این رقم از ۲،۰۴۲.۶۳ میلیون دالر امریکایی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ به ۱،۳۲۲.۱۸ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است. در عین زمان، حساب مالی بیلانس تادیات از ۲۱۲.۸۴ میلیون دالر امریکایی جریان خالص خروجی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۶۶

میلیون دالر امریکایی جریان خالص ورودی مبدل گردیده است.

در قسمت نرخ تورم باید گفت که اوسط تورم عمومی در زمان تحت بررسی ۶.۸۶ درصد گزارش شده که این رقم نسبت به ۵.۹۶ درصد ربع دوم سال مالی ۱۳۹۵ و ۱.۹- درصد ربع سوم سال مالی گذشته افزایش را نشان می‌دهد. دلیل افزایش مستمر نرخ تورم بعضی عوامل داخلی و خارجی عنوان شده است. علی‌الرغم کاهش قیمت نفت خام و حبوبات، افزایش قیمت جهانی کالا را می‌توان از عوامل خارجی در افزایش نرخ تورم در کشور دانست.

در عین زمان، پول در دوران و پایه پولی حقیقی که طی ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۵ پائین تر از هدف تعیین شده قرار داشتند، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ رقم این دو کتگوری بیشتر از هدف تعیین شده بوده و هر کدام به ترتیب رشد مثبت ۷.۹ و ۷.۴ درصدی را به ثبت رسانده‌اند. پایه پولی که هدف عملیاتی د افغانستان بانک را تشکیل می‌دهد، در اخیر زمان تحت بررسی ۲۳۹،۷۲۷ میلیون افغانی گزارش شده است، این در حالیست که پول در دوران منحصیث هدف ضمنی د افغانستان بانک، طی این زمان به ۲۱۵،۰۲۲ میلیون افغانی رسیده است.

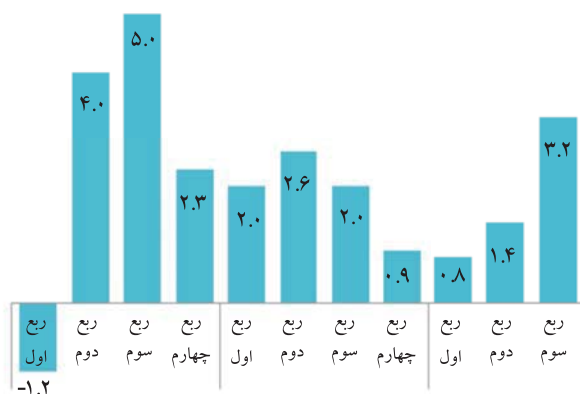

وضعیت اقتصادی جهان

وضعیت اقتصادی جهان

کشور به اندازه ۱.۴ درصد ثبت شده بود. این در حالیست که تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحده آمریکا را طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، مصارف شخصی، سرمایه گذاری های شخصی و مصارف حکومت فدرالی بگونه مثبت افزایش داده، در حالیکه سرمایه گذاری های ثابت در مسکن و مصارف دولت مرکزی و ایالاتی بگونه منفی در افزایش تولیدات ناخالص داخلی سهم داشته اند.

گراف ۱.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحده آمریکا

منبع: اداره تحلیل اقتصادی وزارت تجارت ایالات متحده آمریکا

شاخص قیم مصرفی برای مصرف کنندگان تمام مناطق شهری، طی ماه سپتامبر سال ۲۰۱۶ به اندازه ۰.۳ درصد (عیار شده بر اساس فصل) افزایش داشته است. این در حالیست که این شاخص در ماه قبلی افزایش ۰.۲ درصدی را نشان داده، در حالیکه رقم آن در ماه جولای نسبت به زمان گذشته، بدون تغییر بوده است.

براساس گزارش صندوق بین المللی پول، رشد اقتصادی جهان طی سال مالی ۱۳۹۵ به ۳.۱ درصد تخمین شده که این رقم نسبت به پیش بینی ماه اپریل سال روان به اندازه ۰.۰۰۱ درصد پائین تر می باشد و علت آن کاهش رشد اقتصادی کشورهای انکشاف یافته پس از خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا (بریکست) و رشد ضعیف ایالات متحده آمریکا گفته شده است. در نتیجه، این تغییرات تأثیرات کاهش دهنده را بالای نرخ تکتانه جهانی برجا گذاشته است. لذا، انتظار می رود که سیاست پولی انبساطی برای دراز مدت روی دست گرفته شود. باوجودیکه عکس العمل بازار در برابر موضوع بریکست منظم بوده، ولی هنوز هم تأثیر نهایی آن بالای روابط اقتصادی میان بریتانیا و کشورهای اتحادیه اروپا مبهم به نظر می رسد. بنابراین، رشد اقتصادی کشورهای انکشاف یافته از سوی صندوق بین المللی پول، طی سال مالی ۱۳۹۵ به ۱.۶ درصد کاهش پیش بینی شده است.

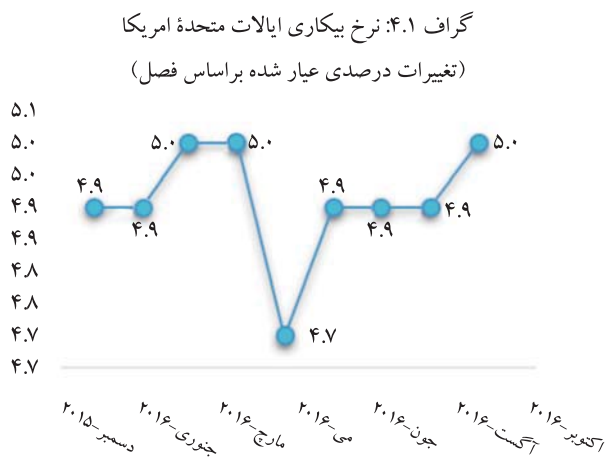
رشد اقتصادی کشورهای رو به توسعه و در حال انکشاف که طی پنج سال اخیر ضعیف گزارش شده بود، در سال مالی ۱۳۹۵ به افزایش اندک ۴.۲ درصدی تخمین شده است. باوجودیکه وضعیت مالی بنابر توقعات کاهش نرخ تکتانه در اقتصادهای انکشاف یافته، بهتر شده است، ولی سایر عوامل فعالیت های اقتصادی این کشورها را متأثر ساخته اند.

۱. اقتصاد کشورهای انکشاف یافته

۱.۱.۱ اقتصاد ایالات متحده آمریکا

رشد تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحده آمریکا، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به نرخ سالانه ۳.۲ درصدی افزایش داشته است. طی ربع قبلی افزایش رشد تولیدات ناخالص داخلی این

نرخ بیکاری عیار شده براساس فصل ایالات متحده امریکا در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به ۵ درصد ثبت شده، در حالیکه این رقم، طی ماه های آگست و جولای سال ۲۰۱۶ به ۴.۹ درصد گزارش شده که افزایش اندک ۰.۰۰۱ درصدی را نشان می دهد. طی سال ۲۰۱۶ پائین ترین نرخ بیکاری در ماه می گزارش شده که رقم آن ۴.۷ درصد گفته شده و بلندترین نرخ آن در ماه های مارچ، اپریل و سپتمبر مشاهده گردیده که رقم آن ۵ درصد ثبت شده است.

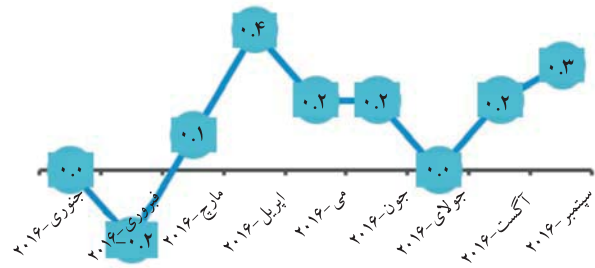

منبع: اداره احصائی کارگران وزارت کار ایالات متحده امریکا

۲.۱.۱ اقتصاد بریتانیا

اقتصاد بریتانیا طی ربع سوم سال روان به اندازه ۰.۵ درصد (ربع به ربع) رشد داشته است. این در حالیست که رشد اقتصادی این کشور در ربع قبلی ۰.۷ درصد گفته شده است. عامل عمده رشد اقتصادی بریتانیا در ربع سوم سال روان تقاضای خالص خارجی گفته شده، در حالیکه مصارف خانوارها و سرمایه گذاری ثابت بگونه اندک افزایش داشته است.

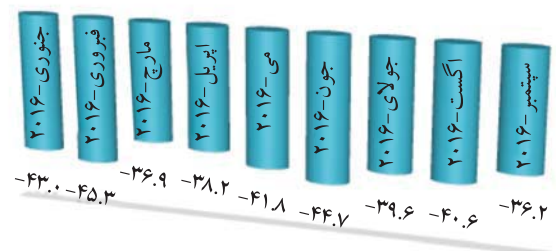
گراف ۲.۱: شاخص قیم مصرفی ایالات متحده امریکا برای مصرف کنندگان شهری، تغییرات درصدی یک ماهه عیار شده بر اساس فصل

منبع: اداره احصائی کارگران وزارت کار ایالات متحده امریکا

کسر تجاری بین المللی (اجناس و خدمات) ایالات متحده امریکا در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به ۳۶.۲ میلیارد دالر امریکایی رسیده که این رقم نسبت به ۴۰.۶ میلیارد دالر امریکایی ماه قبل کاهش ۱۲.۲ درصدی را نشان می دهد. از سوی هم، ارزش صادرات این کشور در ماه سپتمبر به ۱۸۹.۸ میلیارد دالر امریکایی رسیده و ارزش واردات آن به ۲۲۵.۹ میلیارد دالر امریکایی ثبت شده، در حالیکه ارزش صادرات آن، طی سال گذشته ۱۸۸.۰ میلیارد دالر امریکایی و واردات آن ۲۲۸.۶ میلیارد دالر امریکایی به ثبت رسیده بود. گفتنی است که ارزش صادرات ایالات متحده امریکا در ماه جولای به ۱۸۶.۴ میلیارد دالر امریکایی و ارزش واردات آن طی این مدت به ۲۲۶.۰ میلیارد دالر امریکایی میرسید که این ارقام نشان دهنده ۳۹.۶ میلیارد دالر امریکایی کسر تجاری است.

گراف ۳.۱: بیلانس تجارت بین المللی (اجناس و خدمات) ایالات متحده امریکا

منبع: اداره تحلیل اقتصادی وزارت تجارت ایالات متحده امریکا

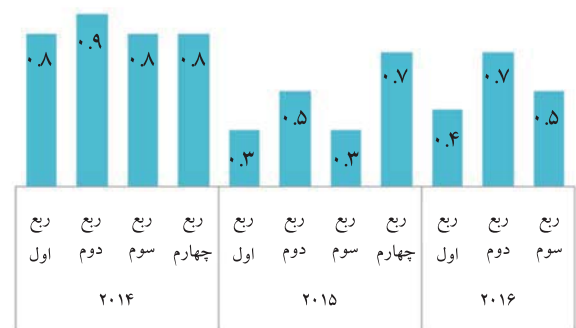
سال مالی ۱۳۹۵ به ۴.۸ درصد کاهش یافته است. نرخ بیکاری این کشور در مقایسه با زمان مشابه سال گذشته، طی زمان تحت بررسی کاهش ۵.۳ درصدی را نشان می دهد. این در حالیست که نرخ بیکاری بریتانیا از سال ۲۰۰۵ بدینسو، طی ربع سوم سال روان، پائین ترین نرخ را نشان می دهد.

کسر تجاری بریتانیا براساس ربع به ربع (اجناس و خدمات) در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۱.۶ میلیارد پوند کاهش یافته که رقم آن به ۱۱.۰ میلیارد پوند میرسد. صادرات اجناس این کشور در زمان تحت بررسی به ۴.۵ میلیارد پوند (۶.۱ درصد) افزایش یافته، در حالیکه خدمات صادراتی آن به ۰.۱ میلیارد پوند (۰.۱ درصد) کاهش یافته است. در عین زمان، واردات اجناس به این کشور به اندازه ۳.۱ میلیارد پوند (۲.۸ درصد) افزایش یافته و خدمات وارداتی به این کشور به اندازه ۰.۳ میلیارد پوند (۰.۷ درصد) کاهش داشته است.

۳.۱.۱ اقتصاد آلمان

تولیدات ناخالص داخلی آلمان از رشد ۰.۴ درصدی ربع قبلی، طی زمان تحت بررسی به ۰.۲ درصد افزایش یافته است. دلیل اساسی این افزایش، مصارف داخلی در ربع تحت بررسی گفته شده است. این در حالیست که مصارف خانوارها و مصارف دولت هر کدام به اندازه ۰.۴ درصد و ۰.۱ درصد افزایش داشته اند. برعکس، رشد تشکیل سرمایه ثابت را کد بوده، در حالیکه تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در امور ساختمانی به اندازه ۰.۳ درصد افزایش و تشکیل سرمایه ثابت در ماشین آلات و تجهیزات به اندازه ۰.۶ درصد کاهش را نشان می دهد. با این همه، بیلانس تجاری این کشور نیز بالای رشد تولیدات ناخالص داخلی به اندازه ۰.۰۰۳- درصد تأثیر منفی برجا گذاشته است.

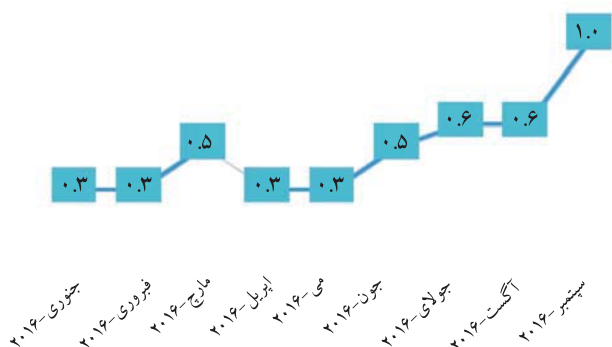
گراف ۵.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا (ربع به ربع) تغییرات درصدی عیار شده براساس فصل

منبع: اداره ملی احصائیة بریتانیا

شاخص قیم مصرفی بریتانیا براساس نرخ سالانه در مقایسه با افزایش ۰.۶ درصدی ماه قبلی، طی ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به اندازه ۱ درصد افزایش داشته است. عامل اساسی این رشد، افزایش قیمت البسه، مواد سوخت و وسایط و اقامت های شبانه هتل ها گفته شده است. شاخص قیم مصرفی این کشور، طی ماه جولای ۰.۶ درصد ثبت شده که نسبت به افزایش ۰.۵ درصدی زمان گذشته بلندتر می باشد.

گراف ۶.۱: نرخ سالانه تورم در بریتانیا (تغییرات درصدی)

منبع: اداره ملی احصائیة بریتانیا

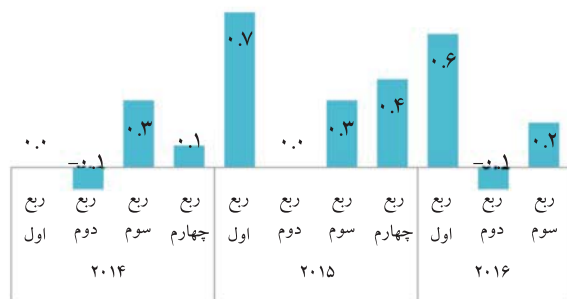
نرخ بیکاری بریتانیا از ۴.۹ درصد زمان گذشته، طی ربع سوم

یوروی ماه جون، طی ماه سپتمبر به اندازه ۹.۷۹ درصد افزایش یافته است.

۴.۱.۱ اقتصاد فرانسه

تولیدات ناخالص داخلی فرانسه در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ پس از کاهش ۰.۱ درصدی ربع قبلی، به اندازه ۰.۲ درصد افزایش یافته است. مصارف خانوارها در این کشور، طی ربع سوم بدون تغییر بوده، ولی مصارف در بخش خدمات در مقایسه با ۰.۲ درصد ربع قبلی طی این مدت به ۰.۳ درصد افزایش یافته، در حالیکه مصارف در بخش اجناس پس از افزایش ۰.۱ درصدی زمان گذشته به اندازه ۰.۵ درصد کاهش به ثبت رسیده است. به همین ترتیب، سرمایه گذاری خانوارها افزایش یافته، اما سرمایه گذاری شرکت ها در ربع تحت بررسی دوباره کاهش یافته است. تغییرات در موجودی کالاها طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ سهم مثبت ۰.۰۰۶ درصدی را در رشد تولیدات ناخالص داخلی این کشور داشته که این رقم در ربع قبلی ۰.۰۰۸- درصد گزارش شده بود. بیلانس تجارت خارجی فرانسه پس از رشد ۰.۰۰۶- درصدی ربع قبلی، طی زمان تحت بررسی تأثیرات منفی ۰.۰۰۵- درصدی را در تولیدات ناخالص داخلی این کشور وارد نموده است.

گراف ۸.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی فرانسه، تغییرات درصدی آغاز از زمان گذشته عیار شده براساس روزکاری و فصل

منبع: اداره ملی مطالعات احصائیوی و اقتصادی (Insee)

گراف ۷.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی آلمان

منبع: دفتر احصائیوی فدرال (Destatis)

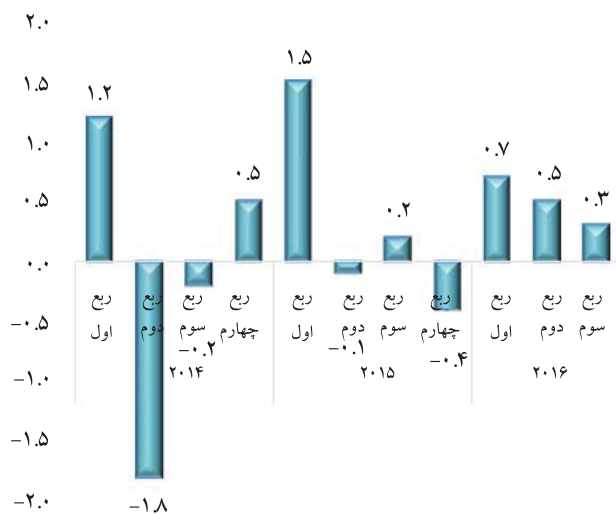
نرخ سالانه تورم آلمان در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به ۰.۷ درصد ثبت شده است. این در حالیست که نرخ سالانه تورم این کشور، طی ماه های آگست و جولای ۰.۴ درصد گفته شده بود.

نرخ بیکاری آلمان (عیار شده براساس فصل) در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به ۴.۱ درصد ثبت شده و رقم آن، طی ماه آگست ۴.۲ درصد گزارش شده که در عین زمان نرخ آن در ماه گذشته نیز مشابه بوده است. باید خاطر نشان ساخت که طی ماه سپتمبر تعداد افراد بیکار به ۱.۶۵ میلیون (پس از تعدیلات ۱.۷۷، میلیون شخص) رسیده، در حالیکه این رقم در ماه آگست ۱.۸۰ میلیون (پس از تعدیلات ۱.۸۲ میلیون شخص) گزارش شده بود. طی ماه جولای به تعداد ۱.۸۵ میلیون تن (پس از تعدیلات ۱.۸۲ میلیون شخص) نتوانستند وظیفه بدست آورند.

بیلانس تجارت خارجی آلمان در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ براساس تقویم و عیار شده براساس فصل نشان دهنده مازاد ۲۱.۳ میلیارد یورویی بوده، این در حالیست که مازاد تجاری خارجی این کشور در ماه قبلی ۲۲.۲ میلیارد یورو بود که تفاوت این ارقام کاهش ۴.۰۵ درصدی را طی ماه سپتمبر نشان می دهد. مازاد تجاری خارجی آلمان در مقایسه با ۱۹.۴ میلیارد

طی ربع سوم سال به ۰.۳ درصد افزایش یافته، این در حالیست که سرمایه گذاری عامه از ۱.۶ درصد زمان گذشته، طی ربع تحت بررسی به ۰.۱ درصد کاهش یافته است.

گراف ۹.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی جاپان، تغییرات درصدی ربع به ربع عیار شده براساس فصل

منبع: دفتر کابینه جاپان

نرخ تورم در جاپان، طی ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به ۰.۵- درصد ثبت شده که این رقم در ماه قبلی نیز همسان بوده، ولی طی ماه جولای به ۰.۴- درصد گزارش شده است. دلیل اساسی کاهش نرخ تورم مصارف خانوارها عنوان شده است.

نرخ بیکاری عیار شده براساس فصل این کشور در ماه جولای سال روان ۳ درصد گفته شده که این رقم در ماه آگست به ۳.۱ درصد افزایش یافته و متعاقباً در ماه سپتمبر دوباره به حالت اولی آن یعنی ۳ درصد کاهش یافته است. تعداد افراد بیکار در این کشور، طی ماه جولای به ۲.۰۳ میلیون (عیار نشده بر اساس فصل) رسیده، ولی در ماه آگست این رقم به ۲.۱۲ میلیون افزایش یافته است. این در حالیست که تعداد افراد بیکار، طی ماه سپتمبر به ۲.۰۴ میلیون کاهش یافته است.

بیلانس تجاری جاپان نشان دهنده مازاد بوده است و رقم آن

شاخص قیم مصرفی فرانسه پس از افزایش ۰.۲ درصدی ماه آگست، طی ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به اندازه ۰.۴ درصد افزایش یافته است. شاخص قیم مصرفی این کشور در ماه جولای نیز ۰.۲ درصد افزایش به همراه داشت. به همین ترتیب، دلیل اساسی نرخ تورم بلند در ماه سپتمبر افزایش قیم در بخش خدمات گفته شده است. نرخ بیکاری در شهرهای عمده فرانسه و شعبات بیرون از کشور، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۱۰.۰ درصد ثبت شده که این رقم نسبت به ۹.۹ درصد زمان قبلی افزایش ۰.۰۰۱ درصدی را نشان می دهد. قابل ذکر است که در زمان تحت بررسی تنها در شهرهای عمده فرانسه نرخ بیکاری به اندازه ۹.۷ درصد افزایش یافته است.

کسر تجارت خارجی فرانسه عیار شده براساس فصل (در بخش اجناس) از ۱۵.۷۲ میلیارد دالر امریکایی ربع قبلی، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۲۰.۸۳ میلیارد دالر امریکایی افزایش یافته است که این رقم افزایش ۵.۱۱ میلیارد دالری (۳۲.۵۱ درصدی) را نشان می دهد. براساس سنجش ماهوار، کسر تجارت خارجی عیار شده براساس فصل (اجناس) فرانسه، طی ماه جولای ۶.۶۶ میلیارد دالر امریکایی، در ماه آگست ۷.۱۴ میلیارد دالر امریکایی و در ماه سپتمبر ۷.۰۳ میلیارد دالر امریکایی گزارش شده است.

۵.۱.۱ اقتصاد جاپان

رشد اقتصادی جاپان در مقایسه با افزایش ۰.۵ درصدی ربع قبلی، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۰.۳ درصد گزارش شده است. مصارف شخصی از ۰.۲ درصد ربع دوم سال در زمان تحت بررسی به ۰.۳ درصد افزایش یافته است. مصارف خانوارها نیز افزایش ۰.۰۰۱ درصدی را نشان داده که از ۰.۲ درصد ربع دوم در ربع سوم به ۰.۳ درصد افزایش یافته است. در عین زمان، مصارف دولت از ۱.۱- درصد ربع قبلی،

نرخ تورم در چین، طی ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ براساس نرخ سالانه به اندازه ۱.۹ درصد افزایش یافته است. نرخ تورم در ماه آگست ۱.۳ درصد ثبت شده، در حالیکه در ماه جولای ۱.۸ درصد گزارش شده است. بر اساس سنجش ماهوار، نرخ تورم در ماه سپتمبر ۰.۷ درصد گفته شده و رقم آن در ماه آگست بلندتر از ۰.۱ درصد و در ماه جولای بلندتر از ۰.۲ درصد ثبت شده است.

نرخ بیکاری در چین از ۴.۰۵ درصد ربع قبلی، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۴.۰۴ درصد کاهش یافته است. قابل یاد آوریست که این کشور در جریان نُه ماه سال روان ۱۰.۶۷ میلیون فرصت شغلی ایجاد نموده است.

طی ماه سپتمبر ارزش صادرات چین به ۱۸۴.۵۱ میلیارد دالر امریکایی رسیده و ارزش واردات آن به ۱۴۲.۵۲ میلیارد دالر امریکایی بالغ گردیده که این ارقام نشان دهنده ۴۱.۹۹ میلیارد دالر امریکایی مازاد تجاری می باشد. این در حالیست که ارزش صادرات این کشور، طی ماه آگست ۱۹۰.۵۹ میلیارد دالر امریکایی و ارزش واردات آن ۱۳۸.۵۴ میلیارد دالر امریکایی گفته شده که نمایانگر ۵۲.۰۵ میلیارد دالر امریکایی مازاد تجاری می باشد، درحالیکه مازاد تجاری این کشور در ماه جولای به ۵۲.۳۱ میلیارد دالر امریکایی بالغ گردیده که طی این مدت ارزش صادرات ۱۸۴.۷۳ میلیارد دالر امریکایی و ارزش واردات به ۱۳۲.۴۳ میلیارد دالر امریکایی گفته شده است.

۲.۲.۱ اقتصاد هندوستان

تولیدات ناخالص داخلی هندوستان طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۷.۳ درصد افزایش تخمین شده بود، در حالیکه نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی آن در ربع قبلی ۷.۱ درصد ثبت شده است. براساس مقایسه سال به سال، طی ربع سوم سال

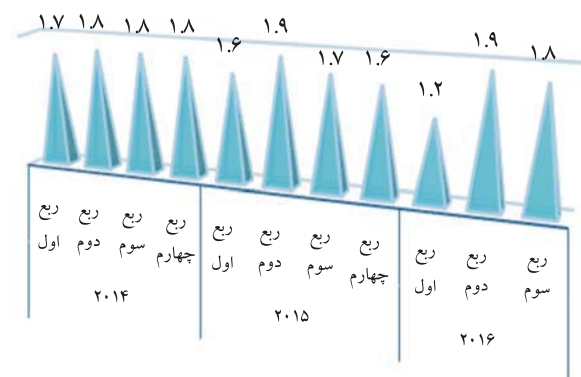
به ۴۹۳.۲ میلیاردین برآورد شده که در این میان ارزش صادرات این کشور به ۵،۹۶۸.۶۵ میلیاردین رسیده و ارزش واردات آن به ۵،۴۷۵.۴۵ میلیاردین گزارش شده است. این در حالیست که ارزش صادرات جاپان در ماه آگست ۵،۳۱۶.۶۴ میلیاردین و ارزش واردات آن طی این مدت ۵،۳۳۹.۵۶ میلیاردین گزارش شده که این ارقام ۲۲.۹ میلیاردین کسر تجاری را نشان می دهد. در عین حال، ارزش صادرات در ماه جولای به ۵،۷۲۹.۱۶ میلیاردین و ارزش واردات به ۵،۲۱۸.۷۶ میلیاردین بالغ گردیده که این رقم ۵۱۰.۴ میلیاردین مازاد تجاری را نشان می دهد.

۲. اقتصاد کشورهای رو به انکشاف

۱.۲.۱ اقتصاد چین

رشد اقتصادی چین، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۱.۸ درصد (ربع به ربع) ثبت شده که این رقم نسبت به رشد ۱.۹ درصدی ربع قبلی پائین تر می باشد. تولیدات ناخالص داخلی چین در مقایسه با ربع مشابه سال گذشته، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ رشد ۰.۰۰۱ درصدی را نشان می دهد. بر اساس نرخ سالانه، تولیدات ناخالص داخلی چین طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۶.۷ درصد رشد داشته که این رقم با دو ربع قبلی سال روان مشابه بوده است.

گراف ۱۰.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی چین، تغییرات درصدی ربع به ربع

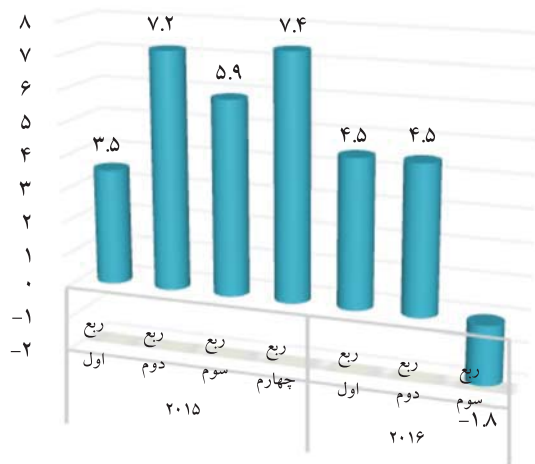
منبع: دفتر احصائی ملی چین

دالر امریکایی بالغ گردیده که ۷.۳ میلیارد دالر امریکایی مازاد تجاری را نشان می‌دهد.

۳.۲.۱ اقتصاد ترکیه

رشد تولیدات ناخالص داخلی ترکیه در مقایسه با زمان مشابه سال گذشته، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۱.۸ درصد کاهش داشته است. رشد تولیدات ناخالص داخلی این کشور عیار شده براساس تقویم، در مقایسه با ربع مشابه سال گذشته به اندازه ۰.۲ درصد کاهش را نشان می‌دهد، این در حالیست که رشد تولیدات ناخالص داخلی این کشور عیار شده براساس فصل و تقویم در مقایسه با ربع قبلی، طی ربع سوم سال روان، کاهش ۲.۷ درصدی را نشان می‌دهد.

گراف ۱۲.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی ترکیه، تغییرات درصدی سال به سال

منبع: دفتر احصائیوی ترکیه

شاخص قیم مصرفی ترکیه، در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ براساس نرخ سالانه به ۷.۲۸ درصد افزایش یافته است. نرخ تورم در ماه جولای سال ۲۰۱۶ به ۸.۷۹ درصد و در ماه آگست ۸.۰۵ درصد ثبت شده است. براساس ماهوار، نرخ تورم در ماه سپتمبر سال روان ۰.۱۸ درصد، در ماه جولای ۱.۱۶ درصد و در ماه آگست ۰.۲۹- درصد گزارش شده است.

مالی ۱۳۹۵ سکتور زراعت، جنگلداری و ماهیگیری در این کشور به اندازه ۳.۳ درصد رشد نموده است. در عین حال، سکتور ساختمانی به اندازه ۳.۵ درصد و برق، گاز و آبرسانی و سایر سکتورهای خدماتی به اندازه ۳.۵ درصد رشد داشته، ولی در این میان سکتور معدن و استخراج ۱.۵ درصد کاهش را تجربه نموده اند.

گراف ۱۱.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی هندوستان، تغییرات درصدی سال به سال

منبع: وزارت احصائی و تطبیق برنامه‌های هندوستان

نرخ تورم در هندوستان در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به ۴.۳۹ درصد ثبت شده، درحالیکه رقم آن، طی ماه قبلی ۵.۰۵ درصد گزارش شده است. در جریان دو ماه (جولای-سپتمبر) نرخ تورم در این کشور به اندازه ۰.۱۶۸ درصد کاهش را نشان داده است.

ارزش صادرات هندوستان در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به ۲۲.۶ میلیارد دالر امریکایی رسیده و ارزش واردات آن به ۳۰.۰ میلیارد دالر امریکایی بالغ گردیده است که این ارقام نشان دهنده ۷.۴ میلیارد دالر امریکایی مازاد تجاری می‌باشد. طی ماه آگست، ارزش صادرات هندوستان ۲۱.۵ میلیارد دالر امریکایی و ارزش واردات آن ۲۸.۶ میلیارد دالر امریکایی گفته شده که طی این مدت این ارقام ۷.۱ میلیارد دالر امریکایی مازاد تجاری را نشان می‌دهد. در عین زمان، ارزش صادرات در ماه جولای به ۲۱.۵ میلیارد دالر امریکایی و ارزش واردات به ۲۸.۸ میلیارد

نرخ بیکاری این کشور، عیار شده براساس فصل در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به ۱۱.۳ درصد ثبت شده، در حالیکه رقم آن در ماه آگست ۱۱.۴ درصد گفته شده که این رقم در ماه سپتمبر کاهش ۰.۰۰۱ درصدی را نشان می دهد. به همین ترتیب، نرخ بیکاری در مقایسه با ۱۱.۲ درصد ماه جولای سال ۲۰۱۶، طی زمان تحت بررسی افزایش ۰.۰۰۱ درصدی را نشان می دهد.

کسر تجاری ترکیه در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به ۴.۳۶ میلیارد دالر امریکایی بالغ گردیده که این رقم در مقایسه با زمان مشابه

سال گذشته افزایش ۱۴.۱ درصدی را نشان می دهد. در ماه آگست سال ۲۰۱۶ کسر تجاری این کشور ۴.۶۹ میلیارد دالر امریکایی بوده که در مقایسه با ماه آگست سال گذشته کاهش ۵.۳ درصدی را می نمایاند. در عین زمان، در ماه جولای سال ۲۰۱۶ کسر تجاری ترکیه ۴.۷۹ میلیارد دالر امریکایی گزارش شده که در مقایسه با زمان مشابه سال گذشته کاهش قابل ملاحظه ۳۲.۵ درصدی را نشان می دهد.

چگونگی تغییرات بازار پول و سرمایه

چگونگی تغییرات بازار پول و سرمایه

د افغانستان بانک طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ مبلغ ۴۱۸.۰۴ میلیون دالر امریکایی را بمنظور برآورده ساختن سیالیت بازار و مهار نوسانات بیش از حد نرخ مبادله افغانی در برابر اسعار بفروش رسانده است. در عین زمان مجموع مبلغ تصفیه ناشده اوراق بهادار در اخیر ربع تحت بررسی ۳۱.۱۰۷ میلیارد افغانی گزارش شده است.

۱. برنامه پولی

جهت تعیین مبلغ پایه پولی بمنظور حمایت از هدف اولیه د افغانستان بانک که حفظ قیم داخلی می باشد، این بانک نظریه مقداری پولی را مورد استفاده قرار می دهد. به همین ترتیب اهداف تعیین شده برای پایه پولی و پول در دوران مطابق رشد اقتصادی مورد انتظار و نرخ تورم متوقعه طی زمان تحت بررسی می باشد.

گراف ۱.۲ و ۲.۲ روند پول در دوران و پایه پولی را منحنی اهداف مربوطه د افغانستان بانک نشان می دهد. پول در دوران و پایه پولی در ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۵، پائین تر از اهداف تعیین شده قرار داشته اند، این در حالیست که این دو کتگوری، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ رشد مثبت داشته و در وضعیت بلندتر از اهداف تعیین شده قرار گرفته اند.

طی ربع تحت بررسی سقف رشد پایه پولی ۷.۹ درصد و پول در دوران ۷.۴ درصد گفته شده است. ارزش پول در دوران در ۲۱ ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به ۲۱۵،۰۲۲.۸۵ میلیون افغانی رسیده که این رقم نسبت به هدف تعیین شده به اندازه ۵،۰۲۲.۸۵ میلیون افغانی افزایش را نشان می دهد. در عین زمان، پایه پولی نیز در اخیر ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ افزایش داشته که رقم آن به ۲۳۹،۷۲۷.۳۴ میلیون افغانی بالغ گردیده است.

این فصل بولتن، تحلیل مختصری پیرامون تغییرات سکتور پولی تحت برنامه تسهیل قرضه، حجم نقدینگی، ذخایر خالص بین المللی، نرخ مبادله ارز، همچنان عملیات بازار آزاد و وضعیت نقدینگی در کشور طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ را ارائه می دارد.

پول در دوران (CIC) و پایه پولی (RM) در ربع اول و دوم سال روان مالی پائین تر از هدف تعیین شده قرار داشته، در حالیکه طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ پول در دوران حقیقی از هدف تعیین شده بلندتر بوده و رشد مثبت ۷.۹ درصدی را ثبت نموده و در عین زمان پایه پولی نیز رشد مثبت ۷.۴ درصدی داشته است. در اخیر ربع تحت بررسی، ارزش پایه پولی (RM) که هدف عملیاتی د افغانستان بانک را تشکیل می دهد به ۲۳۹،۷۲۷ میلیون افغانی رسیده و ارزش پول در دوران (CIC) که هدف ضمنی د افغانستان بانک می باشد به ۲۱۵،۰۲۲ میلیون افغانی رسیده است.

پول به مفهوم محدود (M1) در اخیر ربع تحت بررسی به ۳۹۲،۱۱۶ میلیون افغانی رسیده که این رقم رشد ۳.۱۱ درصدی (ربع به ربع) را به ثبت رسانده است. پول به مفهوم وسیع (M2) همچنان روند مشابه داشته است که ارزش آن در اخیر ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۴۲۴،۳۱۱ میلیون افغانی رسیده که این رقم افزایش ۳.۷۲ درصدی (ربع به ربع) را می نمایاند.

ذخایر خالص بین المللی (NIR) در اخیر ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ افزایش ۷ درصدی را ثبت نموده است که ارزش آن به ۶،۸۶۸.۶۵ میلیون دالر امریکایی می رسد.

ارزش پول افغانی در برابر دالر امریکایی، طی اخیر ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۳.۳۵ درصد افزایش یافته است.

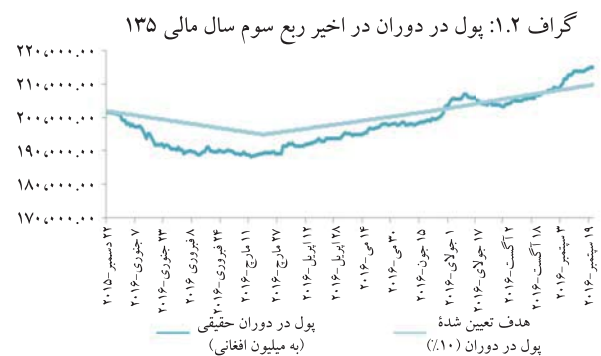
بررسی عمدتاً به افزایش ۱۱.۷۲ درصدی شبه پول که رشد آن در ربع قبلی ۴.۴ درصد ثبت شده، ربط می‌گیرد. پول به مفهوم محدود (M1) در مقایسه با رشد ۳.۷ درصدی ربع دوم، در اخیر ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۳.۱۱ درصد رشد داشته که ارزش آن طی این مدت ۱۱،۸۳۲ میلیون افغانی گفته شده است. اسعار خارج از نهادهای سپرده گذار یا پول در دوران که بخش عمده (۵۰ درصد) پول به مفهوم محدود (M1) را تشکیل می‌دهد، از ۴.۷۴ درصد ثبت شده ربع قبلی، طی زمان تحت بررسی به ۷.۰۷ درصد افزایش یافته است. امانات جاری بخش دیگر از پول به مفهوم محدود (M1) رشد ۰.۹۵- درصدی را در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ تجربه نموده است، این در حالیست که رشد آن در ربع قبلی ۲.۷ درصد گفته شده است.

طوریکه در گراف ۳.۲ مشاهده می‌کنید، پول در دوران منحیث بخش پول به مفهوم وسیع (M2) از ۴۷.۰۷ درصد ربع دوم سال مالی ۱۳۹۵، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۴۸.۵۹ درصد افزایش یافته است.

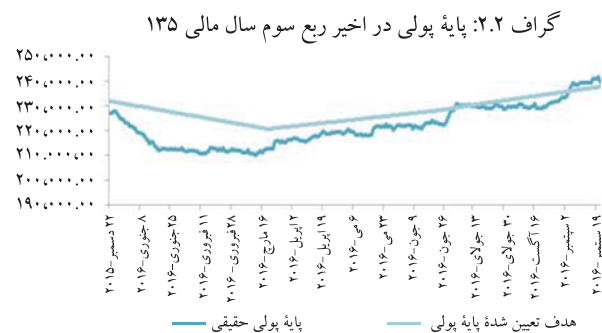
از سوی هم، سپرده های بانکی منحیث بخش پول به مفهوم وسیع (M2) از ۴۵.۸۹ درصد ربع قبلی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۴۳.۸۲ درصد کاهش یافته است. (جهت وضاحت بیشتر به گراف ۴.۲ مراجعه شود). از آنجائیکه در گراف ۵.۲ نشان داده شده، شبه پول منحیث بخش از پول به مفهوم وسیع از ۷.۰۴ درصد اخیر ربع قبلی در ربع تحت بررسی به ۷.۵۹ درصد افزایش یافته است. دلیل افزایش در شبه پول، افزایش دراز مدت سپرده ها عنوان شده که رقم آن از ۲.۱۹ درصد اخیر ربع دوم سال مالی ۱۳۹۵ در اخیر ربع تحت بررسی به ۲.۹۷ درصد افزایش یافته است.

گراف‌های ۳.۲، ۴.۲ و ۵.۲ مواردی را در رابطه به حجم پول

د افغانستان بانک بمنظور مهار سیالیت بیش از حد و همچنان جلوگیری از نوسانات حاد نرخ مبادله افغانی در برابر اسعار، حجم پول افغانی را طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ بگونه دوامدار تحت نظر داشته است. گراف ۱.۲ و ۲.۲ سقف حقیقی پول در دوران و پایه پولی را طی ربع تحت بررسی نشان می‌دهد.

منبع: آمريت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

منبع: آمريت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

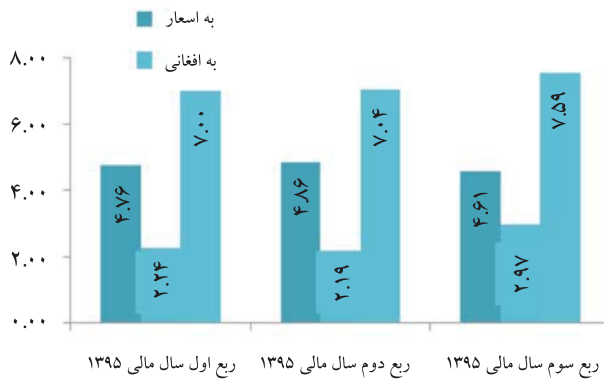
۲. حجم نقدینگی

براساس ارقام سروی پولی که در جدول ۱.۲ نشان داده شده، عرضه پول به مفهوم وسیع (M2) از ۱۴،۸۱۴ میلیون افغانی ثبت شده ربع قبلی در ربع تحت بررسی به ۱۵،۲۰۶ میلیون افغانی افزایش یافته است. این رقم از ۳.۷۲ درصد ربع دوم سال مالی ۱۳۹۵، طی ربع تحت بررسی به ۳.۸ درصد افزایش یافته است.

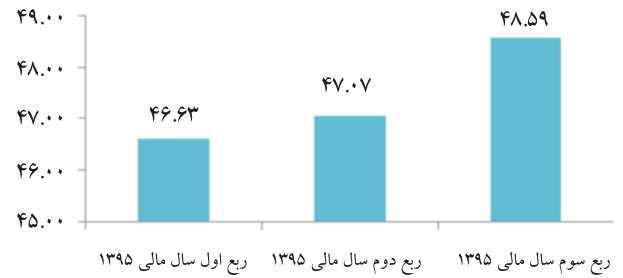
دلیل افزایش در پول به مفهوم وسیع (M2) در ربع تحت

و اجزای آن نشان می‌دهد.

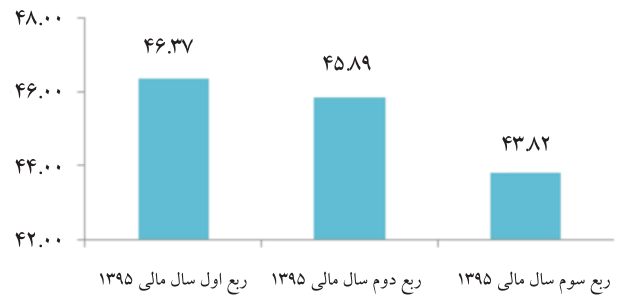
گراف ۵.۲: شبه پول منحیث بخش پول به مفهوم وسیع به فیصدی

گراف ۳.۲: پول در دوران منحیث بخش پول به مفهوم وسیع به فیصدی

گراف ۴.۲: امانات جاری منحیث بخش پول به مفهوم وسیع به فیصدی

منبع: آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

جدول ۱.۲: حجم نقدینگی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

تفاوت	فیصدی	ربع سوم	تفاوت	فیصدی	ربع دوم سال	ربع اول	به میلیون افغانی
	تغییرات ربع	۱۳۹۵		تغییرات ربع	۱۳۹۵	سال ۱۳۹۵	
	به ربع	مبلغ		به ربع	مبلغ	مبلغ	
۱- دارایی‌های خالص خارجی	-7,912	-1.36%	572,447	31,389	5.7 %	580,358	548,969
(الف) دارایی‌های خارجی	-9,246	-1.51%	603,065	31,189	5.4 %	612,311	581,123
ذخایر ارزی د افغانستان بانک	-11,244	-2.20 %	500,916	34,494	7.2 %	512,160	477,665
طلا	10,733	20.84 %	62,246	0	0.0 %	51,513	51,513
سایر دارایی‌ها	-21,977	-4.77 %	438,670	34,494	8.1 %	460,647	426,152
سایر دارایی‌های خارجی	1,998	1.99 %	102,149	-3,306	-3.2 %	100,152	103,457
(ب) بدهی‌های خارجی	-1,335	-4.18 %	30,618	-200	-0.6 %	31,953	32,153
۲- دارایی‌های خالص داخلی	23,156	-13.55 %	-147,791	-16,462	10.7 %	-170,947	-154,485
(الف) کريدت خالص داخلی	15,202	-26.97 %	-41,156	-32,261	133.9 %	-56,357	-24,097
کريدت خالص برای سکتور عامه غیر مالی	19,225	-18.10 %	-86,999	-33,584	46.2 %	-106,225	-72,640
کريدت خالص برای دولت مرکزی	19,226	-18.08 %	-87,110	-33,602	46.2 %	-106,336	-72,735
کريدت دولت مرکزی	-2,042	-2.73 %	72,658	13,536	22.1 %	74,700	61,164
بدهی‌های دولت مرکزی	-21,268	-11.75 %	159,768	47,138	35.2 %	181,036	133,898
کريدت خالص برای دولت مرکزی و محلی	0	0.00 %	0.000	0	0.0 %	0.000	0.000
کريدت خالص برای شرکت‌های غیر مالی عامه	-1	-0.59 %	111.048	17	18.4 %	112	94
کريدت برای سکتور خصوصی	-4,088	-7.98 %	47,162.849	1,276	2.6 %	51,250.50	49,975
کريدت خالص برای سایر شرکت‌های مالی	64	-4.62 %	-1,319.38	47	-3.3 %	-1,383.33	-1,431
(ب) حسابات سرمایه	-4,968	-3.58 %	133,963	-3,643	-2.6 %	138,931	142,574
(ج) سایر اقلام	2,987	12.27 %	27,328	12,156	99.8 %	24,342	12,185
۳- پول به مفهوم وسیع (M2)	15,206	3.72 %	424,311	14,814	3.8 %	409,104	394,290
پول به مفهوم محدود (M1)	11,832	3.11 %	392,116	13,605	3.7 %	380,284	366,679
پول در دوران (اسعار خارج از سیستم سپرده گذاری)	13,610	7.07 %	206,175	8,716	4.7 %	192,565	183,848
امانات جاری	-1,779	-0.95 %	185,941	4,889	2.7 %	187,720	182,831
سایر امانات (شبه پول)	3,375	11.71 %	32,195	1,209	4.4 %	28,820	27,611
امانات به افغانی	3,656	40.82 %	12,614	130	1.5 %	8,957	8,827
امانات به اسعار	-282	-1.42 %	19,581	1,079	5.7 %	19,863	18,784

منبع: بخش سروی آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۳. ذخایر خالص بین المللی

ذخایر خالص بین المللی، طی سه ربع سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۴۴۸.۸۵ میلان دالر امریکایی افزایش یافته است که این رقم افزایش ۷ درصدی را در مجموع ذخایر خالص بین المللی، طی این مدت نشان می دهد. هدف تعیین شده ذخایر خالص بین المللی برای ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ مبلغ ۶،۶۱۱.۱۲ میلیون دالر امریکایی تعیین شده بود، در حالیکه رقم حقیقی آن ۶،۸۶۸.۶۵ میلیون دالر امریکایی ثبت شده که به تناسب هدف تعیین شده افزایش قابل ملاحظه را نشان می دهد.

با در نظر داشت نرخ بازار مبادله ارز، ارزش ذخایر خالص بین المللی در اخیر ربع تحت بررسی ۴۵۷.۰۶۳ میلیارد افغانی گفته شده که این رقم معادل ۱۹۰.۶۶ درصد پول به مفهوم وسیع می شود.

گراف ۶.۲ روند ذخایر خالص بین المللی حقیقی و هدف تعیین شده طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ را نشان می دهد.

گراف ۶.۲: ذخایر خالص بین المللی، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

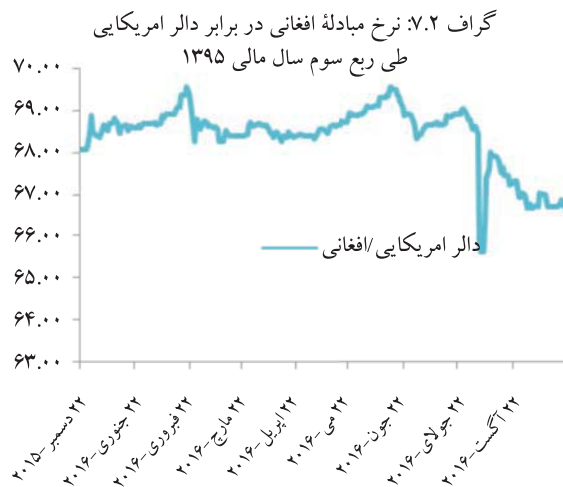
منبع: بخش سروی پولی آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۴. بازار مبادله ارز

ارزش پول افغانی در برابر دالر امریکایی در مقایسه با اخیر ربع دوم سال مالی ۱۳۹۵، طی ربع تحت بررسی افزایش قابل ملاحظه ۳.۳۵ درصدی را تجربه نموده است. نرخ مبادله افغانی در برابر دالر امریکایی، در جریان ربع تحت بررسی با روند صعودی حداقل نرخ مبادله فی دالر امریکایی ۶۵.۶۲ افغانی و حداکثر نرخ مبادله فی دالر امریکایی ۶۹.۰۱ افغانی گزارش شده است. از آنجائیکه اوسط نرخ مبادله طی این مدت، فی دالر به ۶۷.۷۷ افغانی برآورد شده، بناءً قیمت های حداکثر و حداقل آن تفاوت کوچک را نشان می دهد.

شایان ذکر است که طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، یک دالر امریکایی در بدل ۶۶.۵۴ افغانی معامله می گردید.

اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر دالر امریکایی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ در گراف ذیل نشان داده شده است.

منبع: بخش سروی پولی آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

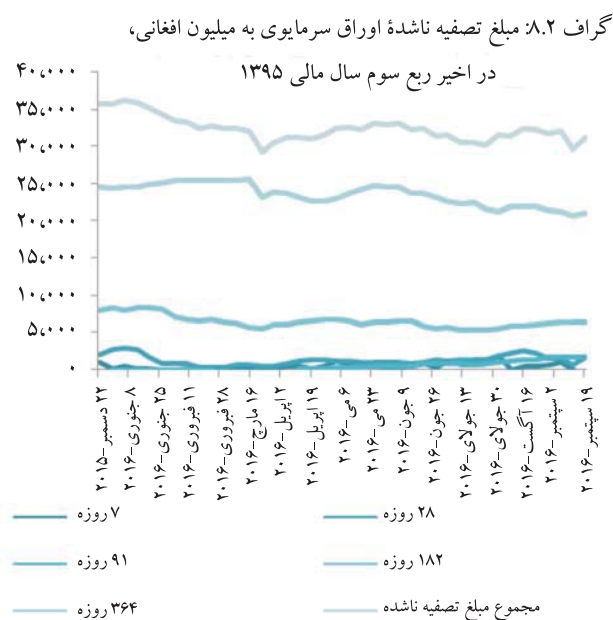
۵. عملیات بازار آزاد و وضعیت نقدینگی

۱.۵.۲ لیلان ارز

د افغانستان بانک طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ بطور مجموعی

اوراق سرمایوی ۲۸ روزه ۳.۵۳ درصد، برای اوراق سرمایوی ۹۱ روزه ۴.۳۳ درصد، برای اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه ۵.۱۵ درصد و برای اوراق سرمایوی ۳۶۴ روزه ۶.۶۶ درصد تعیین گردیده است.

گراف ۸.۲ تفکیک مجموع مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایوی با موعدهای مختلف را طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ نشان می دهد.

منبع: آمريت عمليات بازار د افغانستان بانک

۳.۵.۲ ذخایر اجباری و اضافی

بانک های تجارتي مکلف اند که ۸ درصد مجموع سپرده های خویش را در د افغانستان بانک منحیث ذخایر اجباری نگهداری کنند که در این زمینه د افغانستان بانک در آخرین تصمیم خویش از ۲۸ ماه جون سال ۲۰۱۵ بدینسو پرداخت تکتانه روی ذخایر اجباری را لغو کرده است.

د افغانستان بانک بمنظور فراهم آوری سهولت های بیشتر به بانک های تجارتي جهت مدیریت بهتر نقدینگی و ایجاد

۴۱۸.۰۴ میلیون دالر امریکایی را لیلان نموده و مجموع تقاضا در این زمان ۶۰۸.۹۹ میلیون دالر امریکایی بوده است. بطور اوسط ۴۷ داوطلب در هر لیلان اشتراک داشته و در این میان ۳۱ تن برنده اعلان شده که به هر کدام آن طور اوسط ۱۱.۶۱ میلیون دالر امریکایی به لیلان رسیده است. این در حالیست که مبلغ اعطا شده در ربع قبلی ۴۶۴.۲۰ میلیون دالر امریکایی بوده و مجموع تقاضا در آن زمان ۶۵۳.۴۵ میلیون دالر امریکایی گزارش شده بود. باید گفت که طی سال گذشته بطور اوسط ۴۸ داوطلب در هر لیلان اشتراک داشته و به تعداد ۳۳ داوطلب طور اوسط مبلغ ۱۲.۸۹ میلیون دالر امریکایی اعطا گردیده است.

۲.۵.۲ لیلان اوراق سرمایوی

مجموع مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایوی در اخیر ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۳۱.۱۰۷ میلیارد افغانی رسیده که در مقایسه با ۳۲.۲۶۱ میلیارد افغانی اخیر ربع دوم سال مالی ۱۳۹۵ کاهش ۳.۵۷ درصدی را نشان می دهد. کاهش سطح اوراق سرمایوی بگونه اندک به کاهش تقاضای سکتور بانکی به پول افغانی بر می گردد. به همین ترتیب در زمان تحت بررسی مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایوی ۷ روزه صفر شده است. در این میان، مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایوی ۲۸ روزه ۱.۸ میلیارد افغانی گفته شده، این در حالیست که مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایوی اخیراً نشر شده یعنی ۹۱ روزه به ۱.۷ میلیارد افغانی گزارش شده است. در عین زمان، مبلغ تصفیه ناشده اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه ۶.۴۳۴ میلیارد افغانی و اوراق سرمایوی ۳۶۴ روزه ۲۱.۰۷۳ میلیارد افغانی ثبت شده است.

در عین حال، اوسط نرخ تکتانه اوراق سرمایوی در اخیر زمان گزارش دهی برای اوراق سرمایوی ۷ روزه ۱.۸ درصد، برای

فرصت‌های مناسب برای سرمایه‌گذاری ذخایر بیش از حد اوراق
سرمایوی آنان **تسهیلات سرمایه‌گذاری شبانه** را در سال ۱۳۸۵
(۲۰۰۶-۲۰۰۷) معرفی نموده است. طی سال مالی ۱۳۹۵ پرداخت
تکثانه تسهیلات مذکور به ۱۰۰۷۷ میلیون افغانی رسیده است.

تسهیلات قروض شبانه: اینگونه تسهیلات در صورت نیازمندی
بانک‌های تجاری به پول نقد در کوتاه مدت مورد استفاده قرار
می‌گیرد. در صورتیکه بانک‌های تجاری در زمینه وضعیت
نقدینگی خویش به مشکل مواجه می‌شوند با استفاده از این

سهولت می‌توانند از د افغانستان بانک براساس شبانه قرضه بدست
آورند. نرخ تکثانه که بالای بانک‌ها هزینه می‌گردد ۳.۵ درصد
بیشتر از آخرین نرخ لیلانم اوراق ۲۸ روزه می‌باشد. قابل ذکر است
که این نوع قرضه گیری تنها با اوراق سرمایوی تصفیه نا شده
تضمین می‌گردد. دلیل که در پی نرخ تکثانه بلند نهفته است،
تشویق بانک‌های تجاری به روند قرضه دهی بین البانکی
می‌باشد. باید یاد آور شد که طی زمان تحت بررسی هیچ بانکی
به مشکل وضعیت نقدینگی مواجه نبوده است.

روند و دورنمای تورم

روند و دورنمای تورم

دیش افزایش معاشات دولتی و مالیات جدید بر ارزش افزوده عنوان شده است.^۱

۱. قیّم مصرفی در افغانستان

آخرین ارقام تورم ملی در افغانستان که از سوی دفتر مرکزی احصائیه نشر گردیده، نشان می‌دهد که نرخ تورم در اخیر ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶، افزایش یافته است. با در نظر داشت ارقام، اوسط تورم عمومی در زمان تحت بررسی ۶.۸۶ درصد گزارش شده که این رقم نسبت به ۵.۹۶ درصد ربع دوم و ۱.۹- درصد ثبت شده ربع سوم سال گذشته، افزایش یافته است. شایان ذکر است که قیمت‌ها در ماه اول ربع سوم رو به کاهش بوده، ولی هنوز هم نسبت به اوسط نرخ تورم ربع قبلی بلندتر می‌باشد. نرخ تورم بدلیل برخی عوامل داخلی و خارجی رو به افزایش بوده؛ که در این میان، با وجود اینکه قیمت نفت خام و حبوبات تاحدی کاهش داشته، ولی با آنهم قیمت جهانی اکثریت اجناس، طی ربع سوم رو به افزایش بوده است. از سوی هم، بازگشت مهاجرین نیز، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ در بلند بردن نرخ تورم نقش عمده را بازی نموده که حدود ۵۴۰،۰۰۰ مهاجر از ماه جولای سال روان بدینسو به کشور عودت کرده اند که اکثریت این مهاجرین از پاکستان و ایران به وطن بازگشت نموده اند. سرانجام باید گفت که مشکلات سرحدی موجود با پاکستان نیز یکی از عوامل عمده افزایش نرخ تورم در افغانستان بحساب می‌رود. قابل یاد آور است که این مشکلات حجم تجارت میان دو کشور را بگونه قابل ملاحظه کاهش داده که اخیراً باعث افزایش قیمت اجناس وارداتی پاکستان به افغانستان، شده است. با در نظر داشت تغییرات ربع به ربع، تورم عمومی از ۰.۹ درصد به ۱.۶ درصد افزایش یافته است.

طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، نرخ جهانی کالاها افزایش یافته است. گفتنی است که افزایش نرخ در هر دو بخش یعنی سکتور انرژی و غیر انرژی محسوس بوده است. نرخ انرژی، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ بیشتر از ۳۰ درصد افزایش یافته که دلیل آن بلند بودن تقاضاهای وارداتی و محدودیت‌های تولیدی چین بمنظور کاهش آلودگی هوا گفته شده است. با وجود اینکه قیمت نفت خام عمدتاً بدلیل مازاد تولیدی سازمان کشورهای صادر کننده مواد نفتی و افزایش تولیدات از سوی ایران و عربستان سعودی کاهش یافته، ولی با آنهم قیمت آن پس از اعلامیه کاهش تولیدات سازمان کشورهای صادر کننده مواد نفتی، افزایش اندک را در اخیر ماه سپتمبر تجربه نموده است.

به همین ترتیب، افزایش قیمت‌ها در سکتور غیر انرژی عمدتاً به عوامل طرف تولیدی بر می‌گردد. در این کتگوری، قیمت فلزات حدوداً ۴ درصد افزایش یافته است. قیمت قهوه نیز در زمان تحت بررسی افزایش یافته که دلیل آن سطح پائین تولیدات در نتیجه کاهش سطح بارندگی در کشورهای تولید کننده قهوه گفته شده است. از سوی دیگر، قیمت حبوبات عمدتاً بالانثر افزایش تولیدات آن، کاهش یافته است.

در منطقه جنوب آسیا، سطح قیمت‌ها به ۵ درصد افزایش یافته است. طی دو ربع اول سال، منطقه جنوب آسیا پائین ترین نرخ تورم را تجربه نموده، ولی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ نرخ تورم رو به افزایش بوده است. دلیل افزایش نرخ تورم، طی ربع سوم سال عمدتاً به نرخ بلند تورم کشور هندوستان و بنگله دیش ربط می‌گیرد. این در حالیست که دلیل افزایش نرخ تورم در هندوستان افزایش قیمت مواد غذایی و تا حدی هم افزایش قیمت اجناس گفته شده است. در عین زمان، افزایش نرخ تورم در بنگله

۱- گزارش ربعوار ماه اکتوبر سال ۲۰۱۶ بانک جهانی

تمرکز اقتصادی بانک جهانی در مناطق جنوب آسیا، خزان ۲۰۱۶

درصد) رسیده که این رقم نسبت به ۶.۸ درصد ثبت شده ماه جولای و ۲.۶- درصد ربع مشابه سال گذشته، بلندتر می‌باشد. در این شاخص تأثیرات انفلاسیون از افزایش قیمت گوشت (۱۱.۳ درصد)، روغنیا و شحمیات (۹.۸ درصد)، میوه جات (۱۰.۰ درصد) و سبزیجات به اندازه (۱۳.۳ درصد) نشأت گرفته است.

شاخص فرعی مواد غیر غذایی در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ از ۵.۰ درصد ماه جولای بگونه اندک به ۵.۲ درصد افزایش یافته، ولی در برابر نرخ دفلاسیون ۱.۲ درصدی ربع سوم سال ۱۳۹۴ بگونه چشمگیر افزایش را نشان می‌دهد. این افزایش عمدتاً به تغییرات صعودی قیمت خانه سازی (۳.۴ درصد) و صحت (۹.۳ درصد) بر می‌گردد.

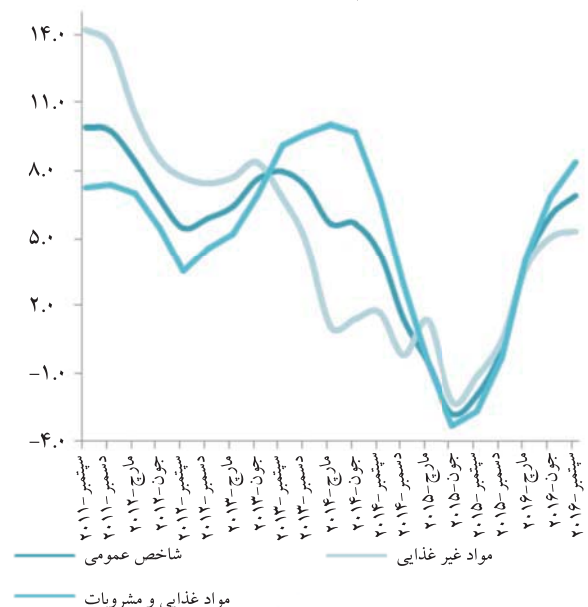
شاخص قیم مصرفی عمومی براساس شاخص قیم مصرفی کابل از ۶.۴ درصد گزارش شده ربع قبلی، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۶.۳ درصد کاهش یافته، ولی این رقم نسبت به نرخ دفلاسیون ۲.۵ درصدی ثبت شده زمان مشابه سال گذشته بلندتر می‌باشد.

۱.۱.۳ تغییرات در شاخص قیم مصرفی عمومی ملی

۱.۱.۱.۳ تغییرات سالانه

شاخص قیم مصرفی عمومی در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ افزایش داشته است. با مشاهده ارقام، تورم عمومی که براساس سال به سال سنجش گردیده، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۶.۹ درصد افزایش یافته، در حالیکه رقم آن در ربع قبلی ۵.۹۶ درصد و در ربع سوم سال گذشته ۱.۹- درصد گزارش شده بود.

گراف ۱.۳: شاخص قیم مصرفی ملی (تغییرات سال به سال)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

باید گفت که افزایش قیمت در هر دو بخش یعنی مواد غذایی و غیر غذایی مشاهده گردیده است. تورم مواد غذایی، طی چهار سال در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به بلندترین نرخ آن (۸.۳)

جدول ۱.۳: تفکیک شاخص قیم مصرفی عمومی ملی

(تغییرات درصدی سال به سال)

(مارچ ۲۰۱۱=۱۰۰)

وزن	سال مالی ۱۳۹۳			سال مالی ۱۳۹۴			سال مالی ۱۳۹۵					
	ربع اول	ربع دوم	ربع سوم	ربع چهارم	ربع اول	ربع دوم	ربع سوم	ربع چهارم	ربع اول		ربع دوم	ربع سوم
100.0	5.6	5.6	4.2	1.3	-0.6	-2.8	-1.9	0.1	3.8	5.96	6.9	شاخص کلی
52.0	10.0	9.7	6.8	2.9	-0.6	-3.3	-2.6	-0.3	4.0	6.8	8.3	مواد غذایی و مشروبات
17.7	9.5	11.4	11.0	8.0	2.1	-3.4	-2.3	0.5	5.0	7.6	4.0	نان خشک و حبوبات
7.2	2.6	3.4	3.7	3.4	2.4	-0.2	-1.5	0.8	3.2	6.7	11.3	گوشت
4.8	6.5	6.1	2.1	3.4	1.4	1.0	1.5	1.3	2.4	3.1	2.2	شیر، پنیر و تخم مرغ
4.0	1.8	1.7	0.9	-1.7	-6.2	-7.2	-6.5	-6.6	-1.9	3.9	9.8	روغنیا و شحمیات
4.8	8.5	9.9	9.2	11.5	6.6	7.9	2.0	0.5	3.6	4.9	10.0	میوه تازه و میوه خشک
7.9	30.3	24.3	7.1	-9.6	-11.7	-15.9	-12.4	-6.3	1.9	4.2	13.3	سبزیجات
2.9	2.5	-1.6	-0.2	-1.0	-1.1	0.5	0.4	6.0	11.1	19.9	24.1	بوره و شیرینی
0.9	10.5	9.4	12.0	5.9	1.0	-1.0	0.3	6.6	13.3	16.9	20.0	چاشنی ها
1.8	7.4	3.7	4.0	2.1	1.3	3.1	4.6	5.3	7.9	7.3	6.1	مشروبات غیر الکولی
48.0	1.1	1.4	1.4	-0.5	-0.5	-2.2	-1.2	0.5	3.7	5.0	5.2	مواد غیر غذایی
0.4	8.4	3.0	0.6	6.7	7.2	12.8	25.0	22.4	21.8	12.8	13.3	تنباکو
7.0	8.3	8.1	6.9	4.2	2.9	2.0	6.6	8.6	9.9	9.1	7.8	البسه
20.7	-8.5	-9.1	-8.8	-9.7	-4.6	-7.0	-7.4	-6.6	-2.7	1.6	3.4	خانه سازی
7.0	8.5	10.4	10.3	8.4	4.9	2.1	3.3	5.7	9.7	8.9	8.6	اثاثیه و فرنیچر خانه
3.3	8.8	9.0	10.3	8.5	7.7	7.4	6.9	9.4	9.4	8.7	9.3	صحت
4.7	16.6	20.1	19.5	11.3	-6.9	-10.0	-7.8	-3.4	2.0	3.0	-0.5	ترانسپورت
1.1	-1.5	-1.4	-2.0	-3.4	-4.7	-3.3	-2.2	-1.3	-0.1	1.5	-0.4	ارتباطات
0.7	1.9	5.0	4.0	2.8	2.0	-2.7	-3.7	-5.1	-7.6	9.2	23.2	تعلیم و تربیه
0.1	6.5	5.4	7.1	7.0	1.2	3.8	5.2	6.3	6.5	5.2	1.6	سرگرمی و فرهنگ
1.0	2.6	2.4	4.6	3.2	2.2	4.2	-0.8	-0.3	0.7	-3.6	2.0	هوتل ها و رستوران ها
1.8	7.6	10.2	8.2	7.6	7.3	7.2	10.6	9.5	9.1	7.4	7.4	متفرقه
	6.4	6.3	5.6	4.3	0.9	0.5	0.5	2.2	5.1	6.4	7.8	تورم اصلی (30% TM)
												تورم اصلی (تورم عمومی به
	4.3	3.6	1.7	-0.8	-0.4	-1.9	-1.2	0.5	3.9	5.8	8.0	استثنای نان خشک و
												حبوبات، روغنیا و
												شحمیات و تنباکو)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

پنیر و تخم مرغ (از ۱.۴- درصد به ۰.۳ درصد)، روغنیا ت و شحمیات (از ۴.۶ درصد به ۶.۳ درصد) و سبزیجات (از ۵.۵- درصد به ۳.۴- درصد) نسبت داده شده است. در عین زمان، شاخص قیم برخی از سایر اجزا، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کاهش یافته است. این در حالیست که قیمت نان خشک و حبوبات از ۱.۰ درصد به ۰.۵ درصد و میوه تازه و میوه خشک از ۵.۹ درصد به ۲.۵- درصد کاهش یافته است.

نرخ تورم در بخش شاخص فرعی مواد غیر غذایی نیز کاهش را نشان می دهد.

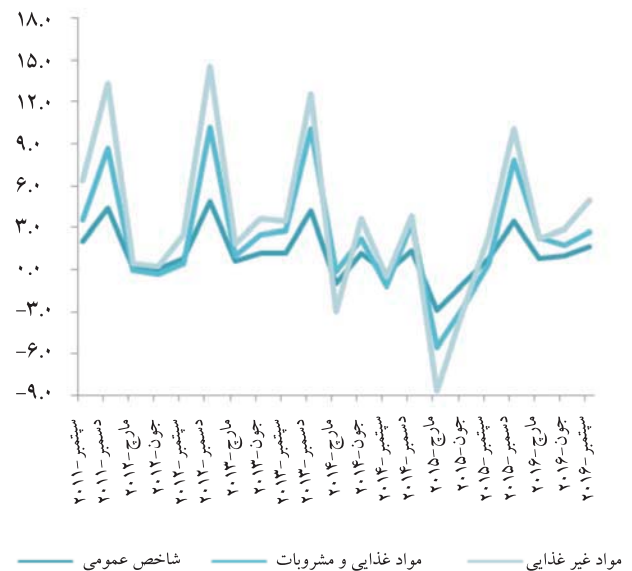
با در نظر داشت ارقام، تورم مواد غیر غذایی از ۱.۰ درصد ربع قبلی، طی زمان تحت بررسی به ۲.۲ درصد افزایش داشته که دلیل آن به بلند بودن قیمت البسه (از ۰.۳ درصد به ۳.۰ درصد)، خانه سازی، برق، آب و گاز (از ۱.۵ درصد به ۱.۷ درصد) اثاثیه و فرنیچر خانوارها (از ۱.۰ درصد به ۲.۱ درصد) و حمل و نقل (از ۰.۲ درصد به ۱.۲ درصد) ربط داده شده است.

سنجش اصلی تورم نیز در مقایسه با ربع قبلی، طی زمان تحت بررسی افزایش را نشان می دهد. روش اوسط یابی تورم (Trimmed Mean) از ۶.۴ درصد به ۷.۸ درصد افزایش را نشان داده و شاخص قیم مصرفی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغنیا ت و شحمیات و حمل و نقل از نرخ ۵.۸ درصدی ربع قبلی به ۸.۰ درصد رسیده است.

۲.۱.۱.۳ تغییرات ربعوار شاخص قیم مصرفی ملی

تورم شاخص قیم مصرفی براساس ربع به ربع در مقایسه با ربع قبلی، طی ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ افزایش اندک را نشان داده است. تورم عمومی از آغاز سال بدینسو به روند صعودی خود ادامه داده است. این در حالیست که نرخ تورم عمومی از ۰.۹ درصد ربع قبلی، در ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به اندازه ۱.۶ درصد گزارش شده است.

گراف ۲.۳: شاخص قیم مصرفی ملی (ربع به ربع)

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک
براساس آخرین ارقام منتشره دفتر مرکزی احصائیه، شاخص قیم مواد غذایی از ۰.۹ درصد ثبت شده ربع دوم، طی زمان تحت بررسی به ۱.۱ درصد افزایش یافته که علت آن به افزایش قیمت گوشت (از ۱.۴ درصد الی ۵.۱ درصد)، شیر،

جدول ۲.۳: تفکیک شاخص قیم مصرفی عمومی ملی

تغییرات درصدی ربع به ربع

مارچ ۲۰۱۱=۱۰۰

سال مالی ۱۳۹۵			سال مالی ۱۳۹۴			سال مالی ۱۳۹۳					
ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	ربع چهارم	ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	ربع چهارم	ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	
1.6	0.9	0.8	3.4	0.8	-1.1	-2.9	1.3	-0.2	1.2	-1.0	شاخص عمومی
1.1	0.9	1.6	4.5	-0.3	-1.7	-2.6	2.0	-1.0	1.0	0.8	مواد غذایی و مشروبات
0.5	1.0	-0.7	3.2	4.0	-1.4	-5.0	0.4	2.7	4.1	0.6	نان خشک و حبوبات
5.1	1.4	1.7	2.7	0.8	-1.9	-0.7	0.3	2.1	0.7	0.3	گوشت
0.3	-1.4	0.9	2.4	1.2	-2.1	-0.1	2.5	0.8	-1.8	1.9	شیر، پنیر و تخم مرغ
6.3	4.6	-0.7	-0.5	0.6	-1.3	-5.4	-0.5	-0.1	-0.2	-0.9	روغنات و شحمیات
-2.5	5.9	4.9	1.5	-7.1	4.6	1.8	3.1	-1.7	3.4	6.5	میوه تازه و میوه خشک
-3.4	-5.5	5.8	17.4	-11.2	-7.6	-2.7	9.7	-14.7	-3.0	-0.3	سبزیجات
6.8	6.7	2.4	6.3	3.3	-1.2	-2.3	0.7	3.3	-2.8	-2.1	بوره و شیرینی
4.3	3.9	4.7	5.7	1.7	0.7	-1.5	-0.5	0.3	2.7	3.3	چاشنی‌ها
2.3	0.6	2.1	1.0	3.4	1.1	-0.3	0.3	1.9	-0.6	0.5	مشروبات غیر الکولی
2.2	1.0	-0.2	2.2	1.9	-0.3	-3.2	0.5	0.6	1.4	-2.9	مواد غیر غذایی
8.2	-0.4	-0.2	5.4	7.8	7.5	0.3	7.6	-2.8	2.2	-0.2	تنباکو
3.0	0.3	1.1	3.2	4.3	1.1	-0.1	1.3	-0.2	1.9	1.2	البسه
1.7	1.5	-1.7	1.9	0.0	-2.8	-5.7	1.1	-0.1	-0.3	-10.3	خانه سازی
2.1	1.0	2.3	3.0	2.4	1.7	-1.5	0.7	1.1	4.6	1.8	اثاثیه و فرنیچر خانه
2.5	1.1	3.4	1.9	2.0	1.8	3.4	-0.4	2.5	2.0	4.2	صحت
1.2	0.8	-3.6	1.1	4.9	-0.2	-8.7	-3.5	2.4	3.2	9.1	ترانسپورت
-2.1	1.7	-0.3	0.3	-0.3	0.1	-1.4	-0.7	-1.3	-1.3	-0.1	ارتباطات
11.3	15.6	-1.7	-2.6	-1.3	-2.2	1.0	-1.2	-0.2	2.4	1.8	تعلیم و تربیه
-0.6	0.2	0.1	1.9	2.9	1.5	-0.2	0.8	1.6	-1.0	5.5	سرگرمی و فرهنگ
4.2	-2.1	1.0	-1.0	-1.6	2.3	0.0	-1.5	3.3	0.4	0.9	رستوران‌ها و هتل‌ها
3.4	1.0	0.6	2.2	3.3	2.6	1.0	3.3	0.1	2.8	1.2	متفرقه

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

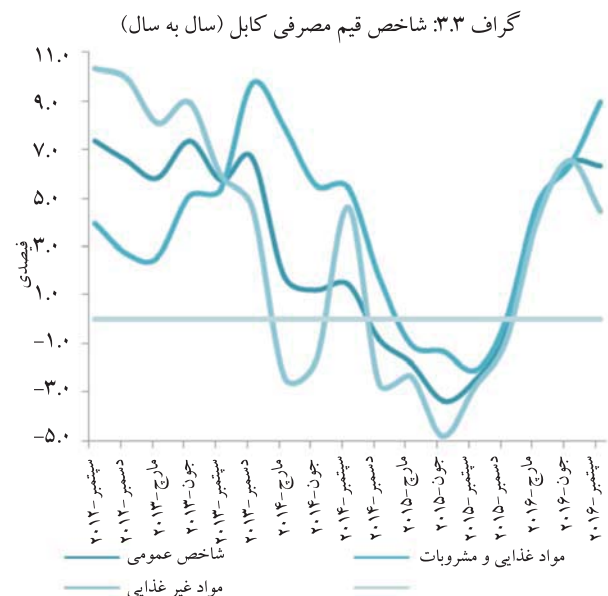
۲.۱.۳ تغییرات در شاخص قیم مصرفی کابل

۱.۲.۱.۳ تغییرات سالانه

قیمت گوشت (از ۱۲.۱ درصد به ۱۶.۶ درصد)، روغنیا ت و شحمیات (از ۴.۷- درصد به ۴.۷ درصد)، میوه تازه و میوه خشک (از ۹.۱ درصد به ۱۳.۷ درصد) و سبزیجات (که از ۳.۲ درصد به ۱۴.۸ درصد) نشأت گرفته است.

روند شاخص قیم مصرفی کابل، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ نسبت به شاخص ملی متفاوت بوده است. تورم سنجش شده براساس سال به سال در پایتخت کشور از ۶.۴ درصد ثبت شده ربع قبلی، طی زمان تحت بررسی بگونه اندک به ۶.۳ درصد کاهش داشته، ولی در مقایسه با نرخ دفلاسیون ۲.۵ درصدی گزارش شده ربع مشابه سال گذشته افزایش قابل ملاحظه را نشان می دهد.

این در حالیکه تورم مواد غذایی افزایش و تورم مواد غیر غذایی کاهش را نشان می دهد که سرانجام منتج به کاهش تورم عمومی شده است.

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

از سوی هم شاخص مواد غذایی روند صعودی پی در پی را طی چهار ربع نشان داده که رقم آن از ۶.۳ درصد ربع دوم و ۲.۱- درصد محاسبه شده ربع سوم سال ۱۳۹۴، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۸.۹ درصد افزایش یافته است. باید گفت که فشارهای انفلاسیون در این بخش بطور خاص از شاخص

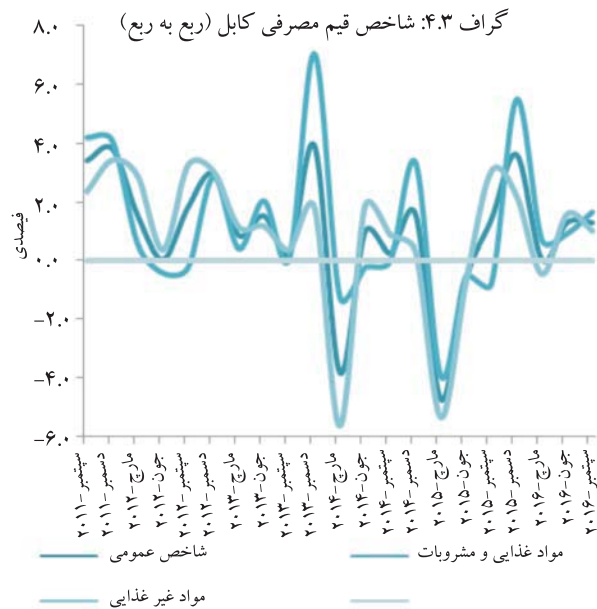
جدول ۳.۳: تفکیک شاخص قیم مصرفی عمومی کابل

(تغییرات درصدی سال به سال)

مارچ ۲۰۱۱ = ۱۰۰

وزن	۱۳۹۳			۱۳۹۴			۱۳۹۵		
	ربع اول	ربع دوم	ربع سوم	ربع چهارم	ربع اول	ربع دوم	ربع سوم	ربع چهارم	ربع اول
شاخص کلی	1.8	1.2	1.2	-1.1	-1.8	-3.3	-2.5	-0.6	4.4
مواد غذایی و مشروبات	7.9	5.5	5.4	1.8	-1.0	-1.3	-2.1	0.0	4.8
نان خشک و حبوبات	7.7	4.8	6.6	3.0	-1.9	-2.9	-3.2	-0.7	1.1
گوشت	-1.4	-1.4	3.8	2.6	0.5	1.1	0.7	4.3	8.7
شیر، پنیر و تخم مرغ	6.1	9.9	8.7	5.9	2.7	6.1	8.5		7.1
روغنیا و شحمیات	-0.9	-3.1	-5.1	-5.5	-12.6	-7.7	-7.5	-5.5	-3.1
میوه تازه و میوه خشک	6.5	8.8	7.4	12.9	5.1	8.3	3.0	3.1	9.7
سبزیجات	24.7	15.8	8.9	-5.6	-2.3	-10.2	-12.6	-11.5	-3.0
بوره و شیرینی	-0.5	-6.9	-3.5	-5.1	-2.8	1.4	2.6	13.9	26.9
چاشنی ها	8.3	7.0	9.2	7.2	1.4	3.6	9.3	19.8	30.0
مشروبات غیر الکولی	7.8	2.1	2.6	3.2	-0.8	3.0	5.3	9.5	11.6
مواد غیر غذایی	-2.4	-1.7	-1.6	-3.1	-2.3	-4.8	-2.8	-0.9	4.2
تنباکو	11.2	13.3	11.5	15.5	12.9	9.1	22.6	20.1	20.8
البسه	7.8	11.5	11.3	10.3	5.6	0.8	9.8	13.8	17.8
خانه سازی	-12.2	-13.2	-13.1	-13.4	-5.5	-8.8	-9.9	-9.6	-4.7
اثاثیه و فرنیچر خانه	6.2	13.4	13.2	12.5	7.2	3.9	8.5	14.0	19.8
صحت	7.8	7.3	8.7	4.1	4.1	3.5	0.2	0.3	1.7
ترانسپورت	33.3	33.2	32.1	19.4	-14.7	-15.4	-7.4	-3.4	8.2
ارتباطات	-0.8	-2.2	-4.0	-5.0	-5.7	-3.6	-1.6	-0.2	0.3
تعلیم و تربیه	-0.1	2.8	1.9	2.1	1.6	-3.8	-5.8	-7.3	-9.7
سرگرمی و فرهنگ	14.0	14.6	19.1	18.3	1.8	5.6	6.8	9.8	11.7
هوتل ها و رستوران ها	1.5	2.3	5.2	3.1	1.7	5.5	-0.6	0.0	2.2
متفرقه	4.3	7.9	3.8	5.0	4.5	8.3	17.8	17.9	19.1
تورم اصلی (28%) (TM)	5.3	5.7	6.2	4.4	0.7	1.2	1.9	4.7	8.4
تورم اصلی (تورم عمومی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغنیا و شحمیات و تنباکو)	-1.3	-1.3	-3.8	-3.1	-1.0	-2.3	-1.6	-0.1	5.4

منبع: دفتر مرکزی احصائیه / محاسبه کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

منبع: دفتر مرکزی احصائیه/آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک

طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، تورم مواد غذایی افزایش یافته و به ۱.۶ درصد گزارش شده، در حالیکه رقم آن در ربع قبلی ۰.۹ درصد محاسبه گردیده بود. این افزایش به بلند بودن قیمت نان خشک و حبوبات (از ۰.۳- درصد به ۱.۹ درصد)، گوشت (از ۱.۲ درصد به ۸.۱ درصد)، شیر، پنیر و تخم مرغ (از ۱.۸- درصد به ۳.۴ درصد)، روغنیا و شحمیات (از ۲.۲ درصد به ۹.۳ درصد) و سبزیجات (از ۶.۰- درصد به ۳.۶- درصد) ربط گرفته است. در عین زمان، قیمت میوه تازه و میوه خشک نیز بگونه قابل ملاحظه از ۷.۷ درصد ربع قبلی، طی ماه سپتمبر سال ۲۰۱۶ به ۵.۳- درصد کاهش یافته است. باید گفت که تغییرات در سایر اجزای فرعی این شاخص در حدی نبوده که شاخص عمومی را متأثر بسازد.

از سوی دیگر، طی زمان تحت بررسی تورم در بخش مواد غیر غذایی کاهش را نشان داده است. تورم مواد غیر غذایی، طی ربع سوم سال از ۱.۶ درصد ثبت شده ربع گذشته به ۱.۰ درصد کاهش یافته است که این رقم بازتاب دهنده کاهش قیمت در اکثر اجزای مهم این شاخص می باشد. در این میان، قیمت خانه

تورم مواد غیر غذایی در زمان تحت بررسی از ۶.۵ درصد به ۴.۵ درصد کاهش یافته است. عوامل تأثیر گذار در این شاخص فرعی، کاهش شاخص قیمت البسه (از ۱۶.۷ درصد به ۱۱.۴ درصد کاهش داشته)، خانه سازی، برق، آب و گاز (از ۱.۷ درصد به ۱.۰ درصد)، فرنیچر و اثاثیه خانه (از ۱۵.۴ درصد به ۹.۹ درصد) و حمل و نقل (که از ۹.۲ درصد به ۰.۳- درصد) گفته شده است. در جریان تحت بررسی قیمت تنباکو، سرگرمی و فرهنگ نیز کاهش را نشان داده است.

تورم هسته با سنجش های مختلف، تغییرات گوناگون را، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ نشان داده است. یکی از روش های معمول و اساسی محاسبه تورم هسته همانا روش اوسط یابی (Trimmed Mean) می باشد که برای بخش خاص شاخص قیم مصرفی مشخص گردیده و براساس اوسط گیری ساده شاخص پس از مجزا ساختن اجزای معین شاخص محاسبه می گردد. بدین لحاظ، سنجش تورم براساس این سنجش از ۸.۵ درصد بگونه اندک به ۸.۲ درصد کاهش یافته است. در عین حال، شاخص قیم مصرفی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغنیا و شحمیات و حمل و نقل از ۸.۵ درصد به ۹.۴ درصد افزایش را نشان می دهد.

۲.۲.۱.۳ تغییرات ربعوار شاخص قیم مصرفی کابل

نظر به ارزیابی روند کوتاه مدت (تغییرات ربع به ربع)، تورم عمومی براساس شاخص قیم مصرفی کابل، طی زمان تحت بررسی بدون تغییر بوده است. براساس آخرین ارقام دست داشته، تورم سراسری مشابه با نرخ ربع قبلی بوده یعنی رقم آن ۱.۳ درصد گزارش شده است. این در حالیست که در شاخص فرعی مواد غذایی و غیر غذایی برخی تغییرات مشاهده شده است.

درصد به ۰.۸ درصد کاهش را نشان می‌دهد. از سوی دیگر، قیمت البسه، موارد صحي و حمل و نقل نسبت به قيم ماه قبل، طی ربع تحت بررسی افزایش داشته است.

سازي، برق، آب و گاز که بزرگترین بخش را در این شاخص تشکیل می‌دهد از ۳.۱ درصد به ۱.۱ درصد کاهش یافته است. علاوه بر این، قیمت فرنیچر و اثاثیه خانه بگونه اندک از ۰.۹

جدول ۴.۳: تغییرات ربع به ربع شاخص قيم مصرفی عمومی کابل

(تغییرات درصدی ربع به ربع)

مارچ ۲۰۰۱ = ۱۰۰

سال مالی ۱۳۹۴				سال مالی ۱۳۹۵				سال مالی ۱۳۹۳				
ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	ربع چهارم	ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	ربع چهارم	ربع سوم	ربع دوم	ربع اول		
1.3	1.3	0.0	3.6	1.4	-0.6	-4.7	1.6	0.3	1.0	-3.8	شاخص کلی	
1.6	0.9	0.7	5.5	-0.8	-0.5	-3.9	3.3	0.0	-0.2	-1.2	مواد غذایی و مشروبات	
1.9	-0.3	-5.8	1.4	4.8	1.0	-7.4	-1.1	5.1	2.0	-2.8	نان خشک و حبوبات	
8.1	1.2	1.5	4.9	3.9	-1.9	-2.6	1.3	4.4	-2.5	-0.5	گوشت	
3.4	-1.8	-0.1	1.6	4.7	1.7	-1.1	3.0	2.5	-1.5	2.0	شیر، پنیر و تخم مرغ	
9.3	2.2	-7.7	1.5	-0.5	3.9	-9.9	-0.6	-0.8	-1.6	-2.6	روغنیا و شحمیات	
-5.3	7.7	8.9	2.4	-9.2	8.3	2.3	2.3	-4.5	5.1	9.9	میوه تازه و میوه خشک	
-3.6	-6.0	5.9	19.8	-13.4	-11.7	-3.4	18.2	-11.0	-3.9	-6.6	سبزیجات	
8.1	8.1	8.1	11.1	7.3	-1.5	-3.0	0.0	6.0	-5.6	-5.2	بوره و شیرینی	
6.0	7.2	5.8	10.8	7.4	3.2	-2.4	1.1	1.8	0.9	3.1	چاشنی‌ها	
3.2	3.0	-0.1	5.5	4.6	1.2	-2.0	1.5	2.3	-2.6	2.0	مشروبات غیر الکولی	
1.0	1.6	-0.4	2.2	3.1	-0.7	-5.3	0.3	0.5	1.9	-5.6	مواد غیر غذایی	
5.1	0.7	0.2	2.8	12.9	3.8	-0.4	5.0	0.5	7.4	1.9	تنباکو	
3.9	-0.4	1.2	6.4	8.8	0.5	-2.2	2.6	-0.1	5.2	2.2	البسه	
-1.1	3.1	-1.9	0.9	-0.4	-3.4	-6.9	0.6	-0.1	0.1	-14.0	خانه سازی	
0.8	0.9	1.6	6.4	5.8	4.8	-3.3	1.3	1.3	8.2	1.4	اثاثیه و فرنیچر خانه	
0.9	-0.6	3.1	-2.0	0.4	0.2	1.7	-2.0	3.7	0.8	1.6	صحت	
1.5	0.5	-2.4	0.0	11.4	-0.4	-12.9	-4.1	1.7	0.5	21.9	ترانسپورت	
0.2	-0.2	-0.3	0.4	0.1	0.1	-0.8	-1.0	-1.9	-2.1	-0.1	ارتباطات	
14.2	19.2	-2.0	-2.8	-1.9	-3.3	0.5	-1.1	0.1	2.0	1.0	تعلیم و تربیه	
-1.2	0.1	-0.2	3.2	4.8	3.4	-1.9	0.5	3.6	-0.3	14.0	سرگرمی و فرهنگ	
5.4	-5.2	2.2	-1.3	-3.1	4.6	0.0	-2.0	2.9	0.8	1.5	هوتل‌ها و رستوران‌ها	
9.0	1.0	0.9	3.4	6.8	7.0	-0.1	3.3	-1.9	3.2	0.4	متفرقه	

منبع: دفتر مرکزی احصائیه / آمريت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۲. چشم انداز تورم در کوتاه مدت

توقع می‌رود که نرخ تورم در افغانستان در ربع اخیر سال ۱۳۹۵ کاهش یابد. د افغانستان بانک در این راستا عوامل مختلف داخلی و خارجی چون سطح محصولات زراعتی را در تحلیل انفلاسیون و پیش بینی‌های خویش در نظر می‌گیرد. یکی از دلایل که در پی کاهش نرخ تورم طی این زمان نهفته است، کاهش قیمت محصولات زراعتی گفته شده است. گفته می‌شود که وفور محصولات زراعتی، طی چند ربع قبلی فشار نزولی روی قیمت این محصولات در ربع اخیر سال ۱۳۹۵ داشته باشد. به همین ترتیب، دهاقین در اکثر مناطق افغانستان

محصولات زراعتی خویش را در ربع سوم و چهارم سال جمع آوری می‌نمایند که این امر بدون شک بالای قیمت محصولات زراعت در بازار تأثیر وارد می‌کند. افزون بر این، کاهش قیمت جهانی اجناس یکی از دلایل دیگر است که انتظار می‌رود نرخ تورم در افغانستان کاهش یابد. پیش بینی‌ها نشان می‌دهد که قیمت جهانی اکثر اجناس در اخیر سال ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ کاهش می‌یابد. این در حالیست که میان سایر اقلام، کاهش قابل ملاحظه در قیم مواد نفتی و گاز طبیعی پیش بینی شده است.

۴

چگونگی تغییرات سکتور خارجی

چگونگی تغییرات سکتور خارجی

رقم در ربع مشابه سال قبلی ۱۶۲.۹۰ میلیون دلار امریکایی گزارش شده بود.

در همین حال، کسر حساب خدمات به اندازه ۹ درصد افزایش یافته و طی ربع تحت بررسی به ۲۱۸.۹۴ میلیون دلار امریکایی رسیده است، در حالیکه در ربع مشابه سال قبل این رقم به ۲۰۰.۸۰ میلیون دلار امریکایی میرسید. این افزایش به کاهش جریانهای ورودی ناشی از خدمات ترانسپورتی نسبت داده میشود که در ربع تحت بررسی ۹۷ درصد کاهش را به ثبت رسانیده است. عامل دیگری این کاهش را میتوان به افزایش جریانهای خروجی در زمینه خدمات مسافرتی خصوصی نسبت داد که طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ افزایش ۱۳۷ درصدی داشته و به ۳۸.۳۱ میلیون دلار امریکایی رسیده است، در حالیکه در ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ این رقم به ۱۶.۱۴ میلیون دلار امریکایی میرسید.

در عین حال، مازاد حساب عواید طی ربع تحت بررسی کاهش ۵۳ درصدی داشته که از ۳۷.۳۴ میلیون دلار امریکایی ربع مشابه سال قبل به ۱۷.۵۰ میلیون دلار امریکایی رسیده است. این کاهش عمدتاً به پرداخت فایده به سرمایه گذاران خارجی نسبت داده میشود. در همین حال، مازاد حساب انتقالات جاری در ربع تحت بررسی در مقایسه با ربع مشابه سال قبل، ۸ درصد کاهش را به ثبت رسانیده است که عمدتاً به کاهش قابل ملاحظه ۲۳ درصدی کمک های بلاعوض کشورهای کمک کننده در ربع تحت بررسی نسبت داده میشود.

این بخش بولتن عملکرد سکتور خارجی کشور را طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ بگونه مقایسوی با ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ مورد بحث قرار می دهد.

۱. بیلانس تادیات

۱.۱.۴ بیلانس حساب جاری

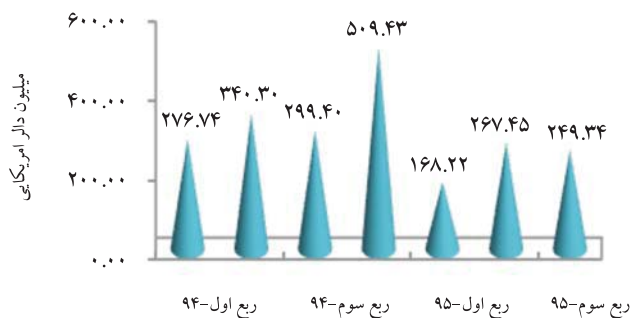
آمار و ارقام بدست آمده نشان میدهد که کسر حساب جاری در ربع سوم سال مالی ۱۰۹۷.۰۹ میلیون دلار امریکایی بوده است که این رقم کمتر از کسر ۱۰۷۴۴.۱۶ میلیون دلار امریکایی سال گذشته میباشد.

عوامل اصلی کسر حساب جاری را مصارف کمتر واردات کالاها، خدمات وارداتی و عواید بیشتر صادرات کالاها طی ربع تحت بررسی تشکیل می دهند.

کسر بیلانس تجارت در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، ۳۵ درصد کاهش داشته و به ۱،۳۲۲.۱۸ میلیون دلار امریکایی رسیده است، در حالیکه این رقم طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ به ۲،۰۴۲.۶۳ میلیون دلار امریکایی میرسید.

بررسی های بیشتر نشاندهنده آنست که مجموع واردات کالاها طی ربع تحت بررسی کاهش ۳۲ درصدی داشته و ارزش آن به ۱،۴۹۴.۶۴ میلیون دلار امریکایی رسیده است، در حالیکه در ربع مشابه سال قبل این رقم ۲،۲۰۵.۵۳ میلیون دلار امریکایی را احتوا میکرد. از طرف دیگر، مجموع صادرات طی ربع سوم سال افزایش ۶ درصدی را تجربه نموده و ارزش آن به ۱۷۲.۴۶ میلیون دلار امریکایی ثبت شده است، این در حالیست که این

گراف ۴.۲: بیلانس حساب سرمایه

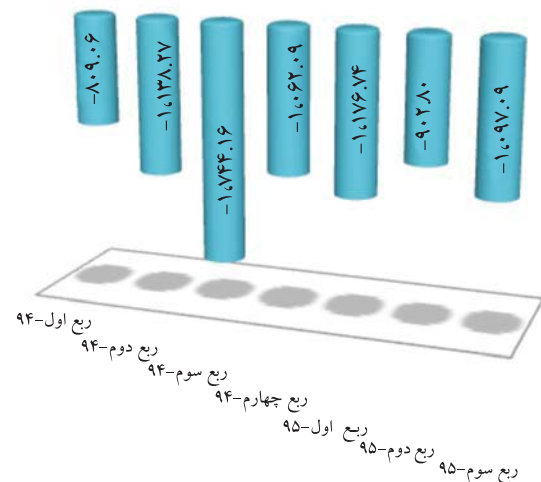
منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۳.۱.۴ حساب مالی

حساب مالی بیلانس تادیات از جریانات خروجی (outflows) خالص ۲۱۲۸۴ میلیون دالر امریکایی در ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ جریانات ورودی (inflows) خالص ۶۶ میلیون دالر امریکایی را به ثبت رسانیده است (برای معلومات بیشتر به جدول ۱.۴ و گراف ۳.۴ مراجعه شود). تحقیقات بیشتر بیانگر آنست که مجموع دارایی های مالی افغانستان که نشاندهنده طلبات توسط افغانها نیز میباشد، طی ربع تحت بررسی به اندازه ۸۹ درصد کاهش یافته و ارزش آن به ۱۱.۷۰ میلیون دالر امریکایی رسیده است که این رقم در ربع مشابه سال قبل به ۱۰۸.۲۲ میلیون دالر می رسید. مجموع بدهی های افغانستان در ربع تحت بررسی به ۲۳.۳۳ میلیون دالر امریکایی افزایش یافته است، در حالیکه این رقم در ربع مشابه گذشته به ۱۶.۴۴ میلیون دالر امریکایی ثبت شده بود. دلیل این افزایش عمدتاً به دلیل افزایش ورود جریانات مالی به داخل کشور خوانده شده است.

تحلیل و تجزیه دارایی های مالی خارجی بیانگر آنست که سرمایه گذاری مستقیم خارجی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

گراف ۱.۴: بیلانس تادیات حساب جاری (به میلیون دالر امریکایی)

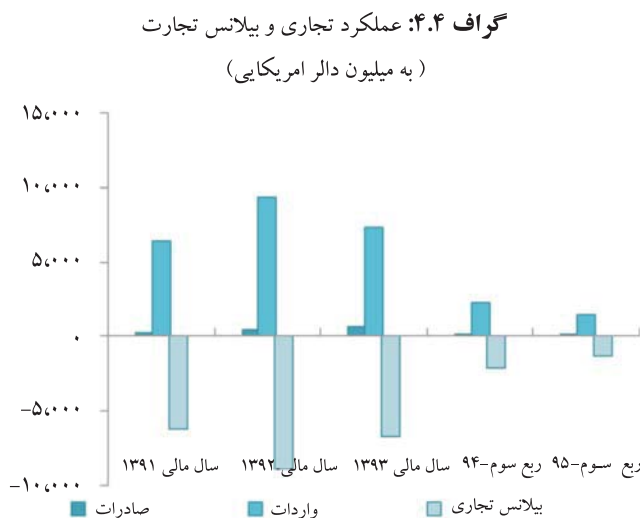
منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۲.۱.۴ حساب سرمایه

حساب سرمایه بیلانس تادیات در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کاهش ۱۷ درصدی را براساس مقایسه ربعوار نشان می دهد (برای معلومات بیشتر به جدول ۱.۴ و گراف ۲.۴ مراجعه گردد).

همچنان، جریانات ورودی خالص به حساب سرمایه از ۲۹۹.۴۰ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴، در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۲۴۹.۳۴ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است. دلیل عمده این کاهش انتقالات خالص سرمایه که توسط دولت، تصدی ها و خانواده ها دریافت گردیده اند، عنوان شده است. انتقالات خالص سرمایه در ربع تحت بررسی به ۲۴۹.۳۴ میلیون دالر امریکایی کاهش یافته است، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال قبل به اندازه ۳۰۸.۳۷ میلیون دالر امریکایی گزارش شده بود.

رسیده است، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ به ۲،۳۰۳.۱۳ میلیون دالر امریکایی ثبت شده بود. با این حال، مجموع صادرات ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۱۰ درصد افزایش یافته و ارزش آن به ۱۷۲.۴۵ میلیون دالر امریکایی می‌رسد، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال قبل به ۱۵۶.۴۵ میلیون دالر امریکایی می‌رسید. کاهش در مجموع واردات و رشد نورمال صادرات در کشور طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، باعث کاهش کسر تجاری گردیده است.

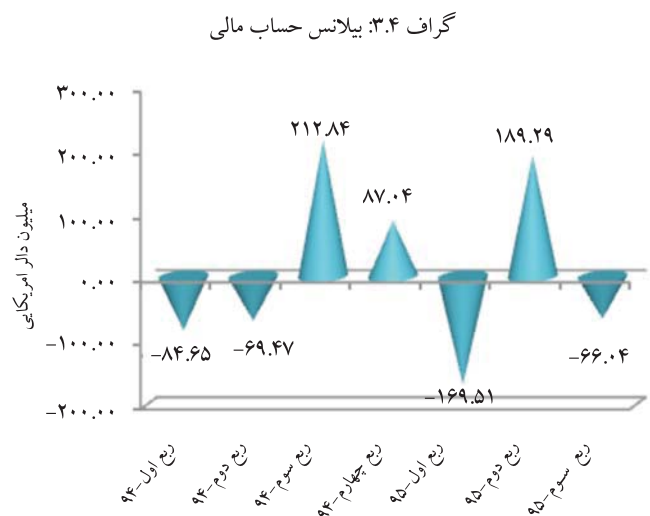
منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۲. طرف تجارت افغانستان

طرف عمده صادرات افغانستان در ربع تحت بررسی کشور های پاکستان، ایران، هندوستان، چین و کشورهای مستقل مشترک المنافع (CIS) می‌باشند.

طبق احصائیه تجارت اموال، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، پاکستان در میان کشور های طرف صادرات افغانستان مقام نخست را بخود اختصاص داده است. سهم صادرات افغانستان به پاکستان در ربع تحت بررسی به ۶۴.۱۳ درصد افزایش یافته

کاهش ۷۰ درصدی داشته که ارزش آن به ۲۳.۵۳ میلیون دالر امریکایی می‌رسد، این در حالیست که این رقم در ربع مشابه سال قبل ۷۷.۹۸ میلیون دالر امریکایی گزارش شده بود. به همین ترتیب، پورتفولیوی سرمایه گذاری داخلی طی ربع تحت بررسی افزایش ۲۸ درصدی داشته و ارزش آن به ۲۰.۳۳ میلیون دالر امریکایی رسیده است، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال گذشته ۱۵.۸۳ میلیون دالر امریکایی ثبت شده بود.

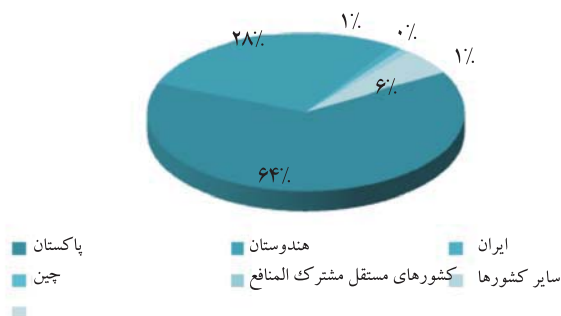
منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۴.۱.۴ مال التجاره

احصائیه تجارت اموال نشان میدهد که طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کسر تجاری به اندازه ۴۰ درصد کاهش یافته و از ۲،۱۴۶.۶۸ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال قبل، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ و با کاهش قابل ملاحظه در واردات مواد سوخت، روغنیات، کالاهای سرمایوی و کالاهای مصرفی به ۱،۲۸۱.۷۲ میلیون دالر امریکایی رسیده است (برای معلومات مفصل به جدول ۲.۴ و گراف ۵.۴ مراجعه شود).

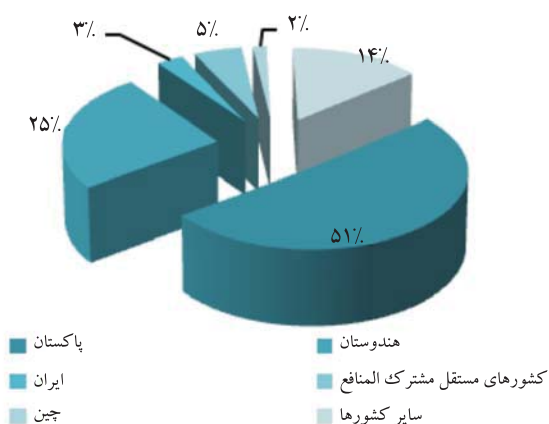
مجموع واردات در ربع تحت بررسی کاهش ۳۷ درصدی را تجربه نموده و ارزش آن به ۱،۴۵۴.۱۷ میلیون دالر امریکایی

گراف ۵.۴: طرف صادرات (سهم به فیصدی)
ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۶.۵: طرف صادرات (سهم به فیصدی)
ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، چین بحیث بزرگترین منبع وارداتی برای افغانستان می باشد. سهم واردات از چین طی ربع تحت بررسی رشد ۲۳ درصدی را به ثبت رسانیده است، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال قبل ۱۴.۶۱ درصد گزارش شده بود. واردات کشور از چین طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کاهش اندک را تجربه نموده و ارزش آن نظر به ارزش ۳۳۶.۵۹ میلیون دالر امریکایی ربع مشابه سال قبل، به ۳۳۵ میلیون دالر امریکایی رسیده است.

است، در حالیکه طی ربع مشابه سال قبل، این رقم به ۵۰.۴۳ درصد می رسید.

شایان ذکر است که صادرات افغانستان به پاکستان از نظر ارزش در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، رشد ۴۰ درصدی را پیموده و ارزش آن به ۱۱۰.۶۰ میلیون دالر امریکایی رسیده است، در حالیکه این رقم در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ به ۷۸.۸۹ میلیون دالر امریکایی می رسید.

هندوستان دومین خریدار بزرگ صادرات افغانستان طی ربع تحت بررسی می باشد. مجموع صادرات افغانستان به هندوستان طی ربع تحت بررسی در مقایسه با ربع مشابه سال قبل که ۲۴.۸۳ درصد ثبت شده بود، به ۲۸.۲۷ درصد افزایش یافته است.

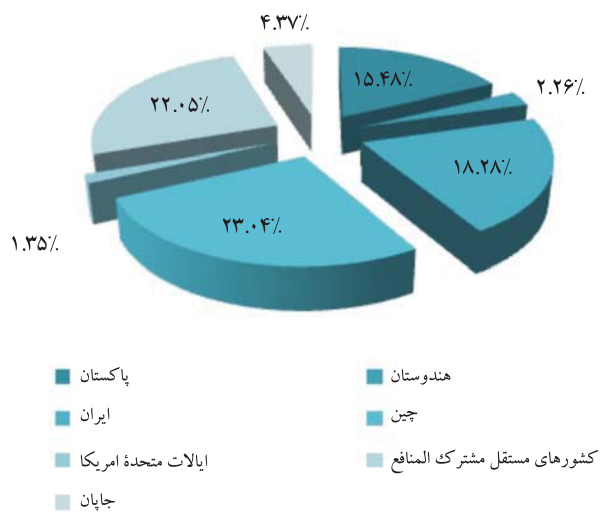
از نظر ارزش، صادرات کشور به هندوستان رشد ۲۵ درصدی را پیموده و ارزش آن طی ربع تحت بررسی بر ۴۸.۷۵ میلیون دالر امریکایی بالغ می گردد، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ به ۳۸.۸۵ میلیون دالر امریکایی ثبت شده بود.

به همین ترتیب کشور های مستقل مشترک المنافع سومین سهم صادراتی افغانستان را بخود اختصاص داده اند. سهم صادرات افغانستان به این کشورها در ربع تحت بررسی به اندازه ۱ درصد کاهش یافته است که این رقم در ربع مشابه سال مالی گذشته به ۵ درصد می رسید.

مجموع صادرات افغانستان به کشورهای مستقل مشترک المنافع در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کاهش قابل ملاحظه ۷۹ درصدی داشته و ارزش آن به ۱.۷۳ میلیون دالر امریکایی رسیده است، در حالیکه طی ربع مشابه سال مالی قبلی این رقم به ۸.۰۷ میلیون دالر امریکایی می رسید.

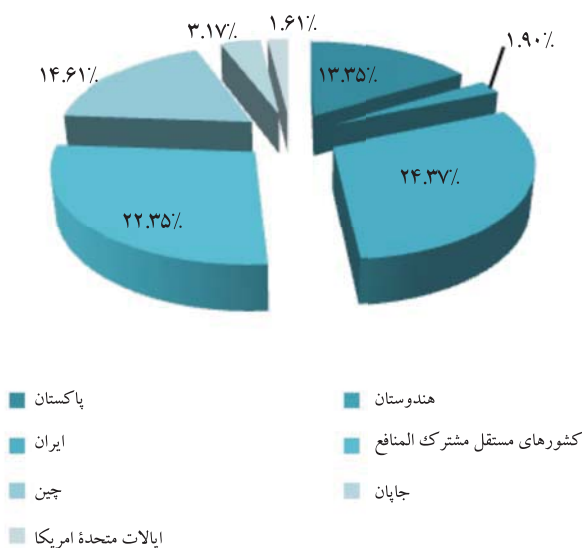
جاپان، هندوستان و امریکا به ترتیب جایگاه پنجم، ششم و هفتم را به عنوان کشورهای وارداتی برای افغانستان اختیار نموده اند. مجموع واردات از این کشورها به ترتیب ۴.۳۷ درصد، ۲.۲۶ درصد و ۱.۳۵ درصد برآورد شده است.

گراف ۷.۴: طرف واردات (سهم درصدی)
 ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۸.۴: طرف واردات (سهم درصدی)
 ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

کشورهای مستقل مشترک المنافع طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ جایگاه دوم فهرست واردات کشور را بخود اختصاص داده اند. واردات افغانستان از کشورهای متذکره در ربع تحت بررسی کاهش ۳۸ درصدی را به ثبت رسانیده و ارزش آن به ۳۲۰.۶۰ میلیون دالر امریکایی ثبت شده است، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال مالی قبلی به ۵۱۴.۷۰ میلیون دالر امریکایی می رسید. با اینحال، سهم واردات از کشورهای مستقل مشترک المنافع در ربع تحت بررسی با ۲۲ درصد تقریباً بدون تغییر باقی مانده است.

در میان سایر کشورهای فهرست واردات افغانستان، ایران طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ جایگاه سوم را بخود اختصاص داده است. مجموع واردات از ایران طی ربع تحت بررسی به ۱۸.۲۸ درصد کاهش نموده است، در حالیکه در ربع مشابه سال قبل این رقم ۲۴.۳۷ درصد گزارش شده بود.

مجموع واردات از ایران طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کاهش قابل ملاحظه ۵۳ درصدی را به ثبت رسانیده و ارزش آن به ۲۶۵.۸۸ میلیون دالر امریکایی رسیده است، در حالیکه این رقم در ربع مشابه سال مالی قبلی به ۵۶۱.۳۲ میلیون دالر امریکایی می رسید.

در همین حال، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، پاکستان جایگاه چهارم فهرست واردات کشور را بخود اختصاص داده است. مجموع واردات از این کشور در ربع تحت بررسی کاهش ۲۷ درصدی را به ثبت رسانیده و ارزش آن به ۲۲۵.۱۵ میلیون دالر امریکایی رسیده است که ۱۶ درصد مجموع واردات کشور را تشکیل میدهد. این در حالیست که طی ربع قبلی، مجموع واردات از پاکستان ۱۳.۳۵ درصد مجموع واردات کشور را تشکیل داده و رقم آن به ۳۰۷.۴۱ میلیون دالر امریکایی میرسید.

۳.۴ ترکیب تجارت افغانستان

۱.۳.۴: ترکیب واردات

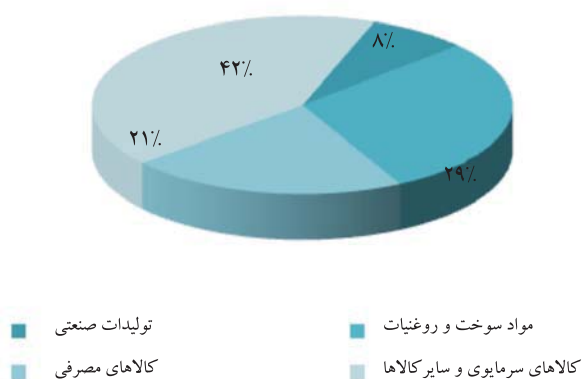
ترکیب واردات طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که واردات کالاهای سرمایوی با داشتن ۴۵.۲ درصد سهم، بزرگترین سهم سبد واردات افغانستان را تشکیل می‌دهد. از نظر ارزش، واردات کالاهای سرمایوی کاهش قابل ملاحظه ۳۲ درصدی داشته و ارزش آن طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۶۵۷.۳۹ میلیون دالر امریکایی رسیده است، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال قبل به ۹۶۲.۶۰ میلیون دالر امریکایی می‌رسید.

دومین سهم ترکیب سبد واردات کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به کالاهای مصرفی اختصاص داده شده است که از ۲۱.۴ درصد در ربع مشابه سال قبل، به ۲۸.۴ درصد افزایش یافته است. از نقطه نظر ارزش، واردات کالاهای مصرفی طی ربع تحت بررسی ۱۶ درصد کاهش را به ثبت رسانیده و ارزش آن به ۴۱۳.۲۷ میلیون دالر امریکایی رسیده است، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال قبل به ۴۹۳.۷۱ میلیون دالر امریکایی می‌رسید.

واردات مواد نفتی و روغنیات در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ مقام سوم سهم ترکیب تجارت افغانستان را بخود اختصاص داده است. با اینحال، مصارف مجموع واردات مواد نفتی و روغنیات (پترول و روغن) از ۲۹.۱ درصد در ربع مشابه سال قبل، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۱۴.۷ درصد کاهش یافته است. از نظر ارزش، مجموع واردات مواد نفتی و روغنیات طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کاهش چشمگیری ۶۸ درصدی داشته و ارزش آن به ۲۱۳.۸۵ میلیون دالر امریکایی رسیده است، در حالیکه این رقم در ربع مشابه سال قبل به ۶۶۹.۳۸ میلیون دالر امریکایی می‌رسید.

به همین ترتیب، آخرین سهم مجموع واردات را تولیدات صنعتی تشکیل می‌دهد که نظر به ربع سوم سال مالی گذشته که ۷.۷ درصد گزارش شده بود، طی ربع تحت بررسی به ۱۱.۷ درصد افزایش نموده است. از نظر ارزش واردات، تولیدات صنعتی در مجموع واردات در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۴ درصد کاهش نموده و ارزش آن به ۱۶۹.۶۶ میلیون دالر امریکایی رسیده است، در حالیکه این رقم در ربع مشابه سال مالی قبلی به ۱۷۷.۴۴ میلیون دالر امریکایی می‌رسید. پترول، کالاهای سرمایوی و تولیدات صنعتی که شامل فلزات، کود کیمیاوی، مواد کیمیاوی و سمنت می‌گردد، به دلیل کاهش پروژه‌های انکشافی در سراسر کشور بالاثر بی اعتمادی و بی ثباتی اقتصاد کلان، کاهش قابل ملاحظه را تجربه نموده است (برای معلومات بیشتر به جدول ۳.۴-۴.۴ و گراف ۹.۴-۱۰.۴ مراجعه شود).

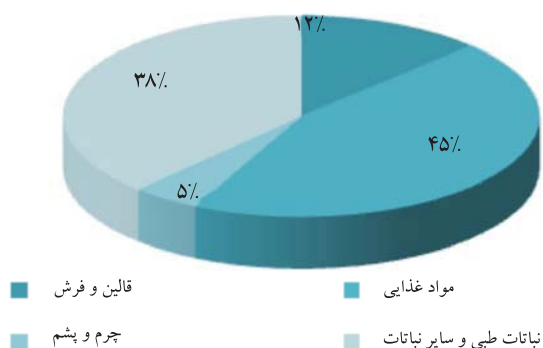
گراف ۹.۴: ترکیب واردات (سهم درصدی) در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

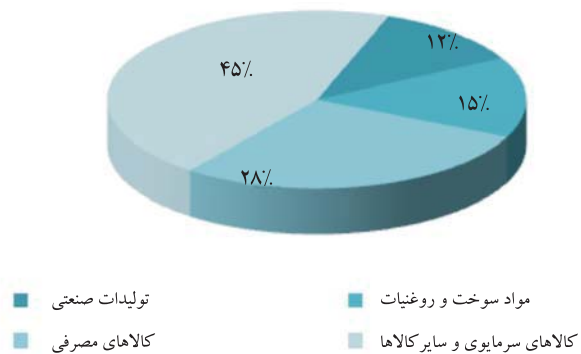
علاوه بر آن، سومین سهم بزرگ در سبد صادرات افغانستان را صادرات چرم و پشم تشکیل می‌دهد. صادرات چرم و پشم از سهم ۴.۶ درصدی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۱۶.۲ درصد افزایش نموده است. عواید صادرات چرم و پشم طی ربع تحت بررسی افزایش چشمگیری ۲۸۵ درصدی داشته و ارزش آن به ۲۷.۹۲ میلیون دالر امریکایی رسیده است. این در حالیست که در ربع مشابه سال قبل این رقم به ۷.۲۶ میلیون دالر امریکایی ثبت شده بود. به همین ترتیب، صادرات قالین و فرش که از مهمترین اجزای صادراتی افغانستان طی دهه گذشته بشمار می‌روند، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کوچکترین سهم را در مجموع صادرات کشور بخود اختصاص داده است. برعلاوه، صادرات قالین و فرش در ربع تحت بررسی در مقایسه با ۲.۷ درصد ربع مشابه سال قبل، در حدود ۱۲.۶ درصد کاهش یافته است. عواید ناشی از صادرات قالین و فرش در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کاهش قابل ملاحظه ۷۷ درصدی داشته و ارزش آن نظر به ۱۹.۷۱ میلیون دالر امریکایی ربع مشابه سال مالی قبلی، به ۴.۵۹ میلیون دالر امریکایی رسیده است. گراف ۱۱.۴ و ۱۲.۴ ترکیب صادرات را در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ نشان می‌دهد.

گراف ۱۱.۴: ترکیب صادرات (سهم به فیصدی) در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۱۰.۴: ترکیب واردات (سهم درصدی) در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۲.۳.۴: ترکیب صادرات

ترکیب صادرات در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که در جریان ربع تحت بررسی صادرات نباتات طبی بزرگترین سهم سبد صادرات افغانستان را بخود اختصاص داده است. مجموع صادرات نباتات طبی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۴۳.۳ درصد افزایش یافته است، در حالیکه این رقم در ربع مشابه سال قبلی به ۳۸ درصد می‌رسید. عواید ناشی از صادرات نباتات طبی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۲۶ درصد افزایش یافته و ارزش آن به ۷۴.۶۶ میلیون دالر امریکایی می‌رسید، در حالیکه این رقم در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ به ۵۹.۴۸ میلیون دالر امریکایی می‌رسید.

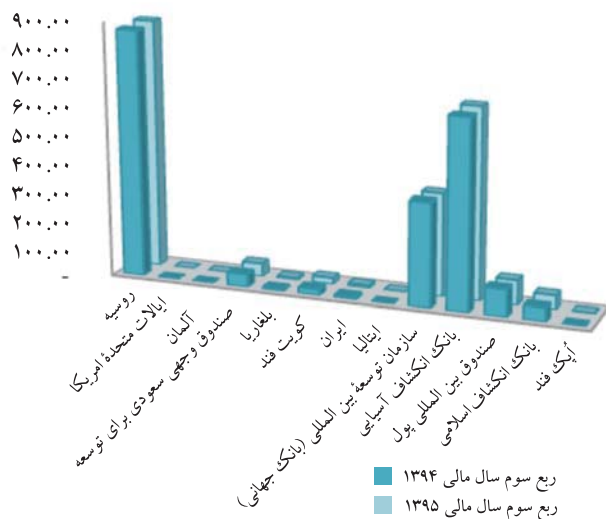
در همین حال، باوجود اینکه سهم صادرات مواد غذایی (نباتات روغنی، میوه‌های تازه و خشک) از ۴۴.۷ درصد در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۳۷.۹ درصد کاهش یافته است، این بخش دومین سهم بزرگ سبد صادرات را بخود اختصاص داده است. عواید صادرات مواد غذایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کاهش ۷ درصدی داشته و به ۶۵.۲۸ میلیون دالر امریکایی می‌رسد که این رقم در ربع مشابه سال مالی گذشته به ۷۰ میلیون دالر امریکایی می‌رسید.

همچنان، مجموع قرضه قابل پرداخت افغانستان به اعضای پاریس کلب که شامل صندوق وجهی سعودی برای توسعه، بلغاریا، کویت فند و ایران می‌گردد، در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ افزایش اندک (۲ درصدی) داشته و ارزش آن به ۸۷.۲۳ میلیون دالر امریکایی رسیده است، درحالیکه این رقم در ربع مشابه سال مالی قبلی به ۸۵.۹۰ میلیون دالر امریکایی ثبت شده بود.

علاوه بر این، مجموع بدهی قرضه دهنده گان خارج از اعضای پاریس کلب مانند صندوق وجهی سعودی برای انکشاف، بلغاریا، کویت فند و ایران طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ بالغ بر ۸۸۲.۳۲ میلیون دالر امریکایی گردیده که به فدراسیون روسیه قابل پرداخت می‌باشد.

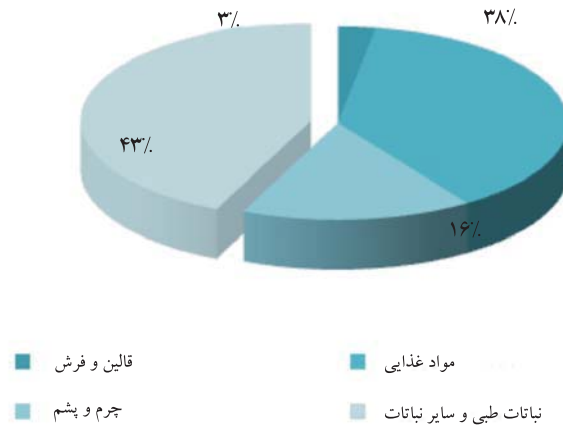
از سوی دیگر، قروض چند جانبه به افغانستان در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ از ۱،۱۸۲.۶۲ میلیون دالر امریکایی ربع مشابه سال مالی قبلی، به ۱،۱۷۷.۷۲ میلیون دالر امریکایی کاهش نموده است که بیانگر کاهش ۵ میلیون دالر امریکایی در مجموع قروض چندجانبه می‌باشد.

گراف ۱۳.۴: مقایسه بدهی خارجی؛ ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ و ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۱۲.۴: ترکیب صادرات (سهم به فیصدی) در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

۴.۴ بدهی های خارجی

طوریکه در جدول ۵.۴ و گراف ۱۳.۴ مشاهده می شود، بدهی خارجی افغانستان در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ افزایش اندک را به ثبت رسانیده و در مقایسه با ۲،۱۴۰.۳۳ میلیون دالر امریکایی ربع مشابه سال قبل، به ۲،۱۴۷.۲۷ میلیون دالر امریکایی ثبت شده است که افزایش ۷ میلیون دالر امریکایی را می‌نمایاند. افزایش در بدهی های خارجی افغانستان عمدتاً به اجزای طویل المدت نسبت داده می‌شود. طی ربع تحت بررسی، پرداخت اصل قرضه به سازمان توسعه بین المللی (بانک جهانی)، بانک انکشاف آسیایی (ADB)، صندوق بین المللی پول (IMF) و اُپک فند صورت گرفته است، در حالیکه فیس خدمات به سازمان توسعه بین المللی (بانک جهانی) و کویت فند پرداخت شده است.

در عین حال، سازمان انکشاف بین المللی منحصراً بزرگترین قرضه دهنده چندین جانبه افغانستان در ربع تحت بررسی بخشی از اصل قرضه و هزینه خدمات را بخشش نموده و بانک انکشاف آسیایی صرف بخشی از فیس خدمات را بخشش نموده است.

۵.۴ ذخایر خالص بین المللی

بر اساس آخرین آمار و ارقام ارائه شده، ذخایر خالص بین المللی افغانستان افزایش ۳ درصدی را تجربه نموده و ارزش آن طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۶,۷۶۷.۸۰ میلیون دالر امریکایی می‌رسد، این درحالیست که این رقم در ربع مشابه سال مالی گذشته به ۶,۶۰۱.۵۱ میلیون دالر امریکایی می‌رسید (برای معلومات بیشتر به جدول ۷.۴ و گراف ۱۴.۴ مراجعه شود).

افزایش در سطح ذخایر خالص بین المللی عمدتاً به دلیل افزایش در سطح ذخایر دارایی عنوان شده است که به اندازه ۴ درصد افزایش یافته و ارزش آن به ۷,۳۴۷.۴۲ میلیون دالر امریکایی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ می‌رسد، در حالیکه این رقم طی ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ به اندازه ۷,۰۴۴.۵۹ میلیون دالر امریکایی گزارش شده بود.

از سوی دیگر، در جریان ربع تحت بررسی ذخایر بدهی تقریباً به اندازه ۳۱ درصد افزایش یافته و ارزش آن به ۵۷۹.۶۱ میلیون دالر امریکایی ثبت شده است، در حالیکه این رقم در زمان مشابه سال مالی گذشته به ۴۴۳.۰۸ میلیون دالر امریکایی می‌رسید. این امر نشان‌دهنده سطح بالای ذخایر دارایی نظر به ذخایر بدهی می‌باشد. افزایش ذخایر بدهی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ عمدتاً به سپرده های بانک های تجارتي به اسعار خارجي نسبت داده می شود که ۴۴ درصد افزایش داشته و ارزش آن به ۵۰۶.۵۸ میلیون دالر امریکایی رسیده است، در حالیکه این رقم طی زمان مشابه سال مالی گذشته ۳۵۲.۲۱ میلیون دالر امریکایی گزارش شده بود.

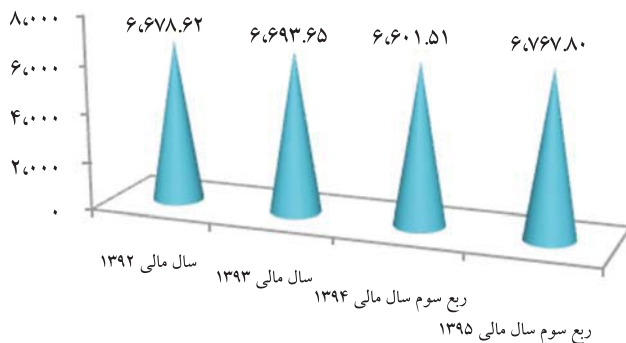
در عین حال، استفاده منابع وجهی در زمان تحت بررسی کاهش ۲۰ درصدی داشته که از ۹۰.۷۴ میلیون دالر امریکایی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴، در ربع تحت بررسی به ۷۲.۹۰

میلیون دالر امریکایی رسیده است.

ذخایر بدهی سپرده های اسعار افراد غير ساکن به اسعار خارجي طی ربع تحت بررسی تقریباً بدون تغییر باقی مانده است.

در حال حاضر، ذخایر خالص بین المللی افغانستان تقریباً ۱۴ ماه وارداتی را تحت پوشش قرار می‌دهد، در حالیکه بطور عموم، سایر کشورها با ۶ ماه پوشش وارداتی از وضعیت ذخایر خالص خوبی برخوردارند.

شکل ۱۴.۴: ذخایر خالص بین المللی طی چندین ربع گذشته (به میلیون دالر امریکایی)

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

جدول ۱.۴: تجارت اموال (به میلیون دالر امریکایی)

سال	سال مالی ۱۳۹۱	سال مالی ۱۳۹۲	سال مالی ۱۳۹۳	ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴	ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵
	مجموع	سهم به فیصد	مجموع	سهم به فیصد	مجموع
واردات	6,419.67	100 %	9,339.60	100 %	1,454.17
تولیدات صنعتی	969.88	15.1 %	1,272.14	13.6 %	169.66
تیل و روغنات	1,083.65	16.9 %	2,167.37	23.2 %	213.85
کالاهاى مصرفی	1,255.48	19.6 %	1,942.85	20.8 %	413.27
کالاهاى سرمایوی و سایر اجناس	3,110.66	48.5 %	3,957.24	42.4 %	657.39
صادرات	261.63	100 %	499.81	100.0 %	172.45
قالین و فرش	8.43	3 %	85.49	17.1 %	4.59
مواد غذایی	104.23	40 %	175.92	35.2 %	65.28
چرم و پشم	26.82	10 %	59.54	11.9 %	27.92
نباتات طبی و سایر نباتات	122.15	47 %	178.86	35.8 %	74.66
بیلاتس تجاری	- 6,158.04	- 31 %	- 8,839.79	- 43 %	- 1,281.72
بیلاتس تجاری منحص فیصدی تولیدات ناخالص داخلی	- 31 %	- 43 %	- 31 %	- 10 %	- 10 %

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

جدول ۲.۴: بیلاتس تادیات افغانستان (به میلیون دالر امریکایی)

اقلام سال	ربع اول-۹۴	ربع دوم-۹۴	ربع سوم-۹۴	ربع چهارم-۹۴	ربع اول-۹۵	ربع دوم-۹۵	ربع سوم-۹۵
حساب جاری	-809.06	-1138.27	-1744.16	-1062.09	-1176.74	-902.80	-1097.09
کریدیت	1249.14	1056.66	994.64	817.05	806.48	1121.57	740.07
دیت	-2058.20	-2194.93	-2738.80	-1879.14	-1983.22	-2024.36	-1837.15
حساب کالاها	-1500.51	-1625.15	-2042.63	-1288.93	-1482.22	-1285.14	-1322.18
کریدیت	128.89	121.96	162.90	166.24	133.92	116.99	172.46
دیت	-1629.41	-1747.10	-2205.53	-1455.17	-1616.14	-1402.13	-1494.64
حساب خدمات	-102.30	-202.30	-200.80	-224.01	-188.22	-165.87	-218.94
کریدیت	264.48	190.39	279.20	133.31	127.63	129.97	99.73
دیت	-366.78	-392.69	-480.00	-357.33	-315.85	-295.83	-318.67
حساب درآمد	72.71	48.19	37.34	21.72	-6.82	-229.97	17.50
کریدیت	107.12	68.88	63.58	47.40	14.08	37.74	28.75
دیت	-34.41	-20.69	-26.24	-25.68	-20.89	-267.71	-11.25
حساب انتقالات	721.05	640.99	461.93	429.13	500.51	778.18	426.53
کریدیت	748.65	675.43	488.95	470.09	530.85	836.88	439.12
دیت	-27.60	-34.45	-27.03	-40.96	-30.34	-58.70	-12.59
حساب مالی و سرمایه	192.09	270.82	512.25	596.47	1.29	456.74	183.31
حساب سرمایه	276.74	340.30	299.40	509.43	168.22	267.45	249.34
کریدیت	284.30	353.82	309.78	509.83	171.13	270.30	249.34
دیت	-7.56	-13.52	-10.38	-0.41	-2.91	-2.85	0.00
انتقالات سرمایه	283.36	350.94	308.73	509.43	171.13	270.30	249.34
کریدیت	284.29	353.49	309.73	509.83	171.13	270.30	249.34
دیت	-0.93	-2.55	-0.99	-0.41	0.00	0.00	0.00
حساب مالی	-84.65	-69.47	212.84	87.04	-169.51	189.29	-66.04
سرمایه گذاری مستقیم	17.80	33.18	77.98	40.20	17.74	21.54	23.53
پورتفولیوی سرمایه گذاری	-14.82	-36.55	-15.83	-14.31	-18.47	-39.15	-20.33
دارایی ها	-14.82	-36.55	-15.83	-14.31	-18.47	-39.15	-20.33
بدهی ها	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
سایر سرمایه گذاری ها	52.74	-18.37	-91.79	-4.37	-68.69	513.11	-35.03
دارایی ها	62.87	-5.39	-108.22	-4.38	-89.18	87.17	-11.70
بدهی ها	-10.13	-12.98	16.44	0.01	20.49	425.94	-23.33
ذخایر دارایی ها	-140.36	-47.73	242.48	65.52	-100.09	-306.21	-34.21
سهو و خطاهای خالص	-616.97	-867.44	-1231.91	-465.62	-1178.03	-446.05	-913.78

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

جدول ۳.۴: طرف تجارت خارجی: ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ (به میلیون دالر امریکایی)

کشور	صادرات	سهم به فیصد	واردات	سهم به فیصد	بیانسی تجاری
پاکستان	110.60	64.13%	225.15	15.48%	- 114.55
هندوستان	48.75	28.27%	32.90	2.26%	15.85
ایران	1.75	1.01%	265.88	18.28%	- 264.13
آلمان	0.25	0.14%	7.02	0.48%	- 6.77
چین	0.06	0.03%	335.09	23.04%	- 335.03
انگلستان		0.00%	2.21	0.15%	- 2.21
عربستان سعودی	0.03	0.02%		0.00%	0.03
ایالات متحده امریکا		0.00%	19.59	1.35%	- 19.59
(CIS) کشورهای مستقل مشترک المنافع	1.73	1.00%	320.60	22.05%	- 318.87
جاپان		0.00%	63.58	4.37%	- 63.58
سایر کشورها	9.28	5.38%	182.19	12.53%	- 172.91
مجموع	172.45	100 %	1,454.21	100 %	(1,281.76)

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

جدول ۴.۴: طرف تجارت خارجی: ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴ (به میلیون دالر امریکایی)

کشور	صادرات	سهم به فیصد	واردات	سهم به فیصد	بیانسی تجاری
پاکستان	78.89	50.43%	307.41	13.35%	- 228.52
هندوستان	38.85	24.83%	43.68	1.90%	- 4.83
ایران	4.50	2.88%	561.32	24.37%	- 556.82
آلمان	1.69	1.08%	8.17	0.35%	- 6.48
کشورهای مستقل مشترک المنافع	8.07	5.16%	514.70	22.35%	- 506.63
چین	2.27	1.45%	336.59	14.61%	- 334.32
عربستان سعودی	0.00	0.00%		0.00%	0.00
جاپان		0.00%	72.94	3.17%	- 72.94
انگلستان		0.00%	1.67	0.07%	- 1.67
ایالات متحده امریکا		0.00%	37.02	1.61%	- 37.02
سایر کشورها	22.18	14.18%	419.59	18.22%	- 397.41
مجموع	156.45	100.00 %	2303.09	100.00 %	- 2146.64

منبع: اداره مرکزی احصائیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

جدول ۵.۴: بدهی خارجی: ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ (به واحد های ذکر شده)

مجموع به فیصد	به میلیون دالر امریکایی	
100.00	2,147.27	مجموع قروض خارجی
45.15	969.54	قروض دو جانبه
41.09	882.32	پاریس کلب
41.09	882.32	فدراسیون روسیه
0.00	-	ایالات متحده امریکا
0.00	-	آلمان
4.06	87.23	اعضای خارج از پاریس کلب
54.85	1,177.72	چندین جانبه
16.92	363.28	بشمول: سازمان توسعه بین المللی (بانک جهانی)
31.42	674.77	بانک انکشاف آسیایی
4.10	88.04	صندوق بین المللی پول
2.32	49.87	بانک توسعه اسلامی
0.08	1.75	اېک فند

منبع: مدیریت دارایی و قروض، وزارت مالیه ج.ا.ا.

جدول ۶.۴: ذخایر خالص بین المللی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ (به میلیون دالر امریکایی)

تغییرات در ربع قبلی	سال مالی ۱۳۹۲	تغییر به فیصد	سال مالی ۱۳۹۳	تغییر به فیصد	ربع سوم-۱۳۹۴	تغییر به فیصد	ربع سوم-۱۳۹۵	تغییر به فیصد
ذخایر خالص بین المللی (به میلیون دالر امریکایی)	6,678.62	23.22	6,693.65	0.22	6,601.51	-1.38	6,767.80	2.52
ذخایر دارایی	7,183.33	22.71	7,247.76	0.90	7,044.59	-2.80	7,347.42	4.30
ذخایر بدهی	504.71	10.91	554.12	9.79	443.08	-20.04	579.61	30.81
امانات اسعاری بانک های تجاری	367.65	4.00	443.80	20.71	352.21	-20.64	506.58	43.83
امانات اسعاری غیر ساکنین	0.14	-89.57	0.14	-0.02	0.14	0.00	0.14	-0.03
استفاده از منابع وجهی	136.92	17.53	110.18	-19.53	90.74	-17.65	72.90	-19.66
ذخایر ناخالص اسعاری (در ماه های وارداتی)	9.23		11.92		9.18		15.16	
ذخایر خالص بین المللی (در ماه های وارداتی)	8.58		11		9		14	

منبع: آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

چگونگی تغییرات سکتور مالیاتی

چگونگی تغییرات سکتور مالیاتی

۲. کسر بودجه

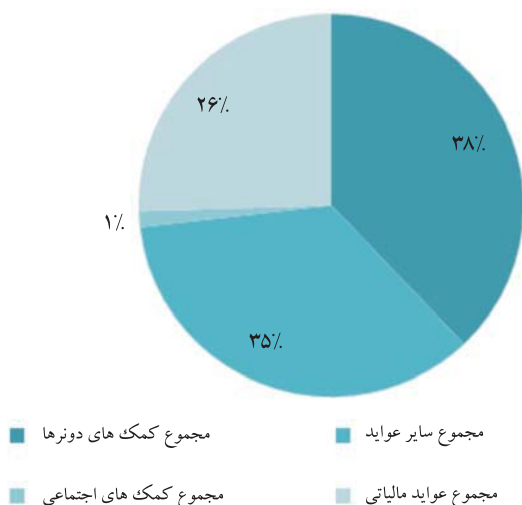
بودجهٔ مجموعی افغانستان قبل از کمک های کشورهای دونه در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ دارای کسر ۲۹.۴۳ میلیارد افغانی بود، اما پس از دریافت کمک های خارجی به اضافه عواید داخلی طی این مدت با مازاد ۶.۹۶ میلیارد افغانی به همراه بوده است.

۳. جمع آوری عواید

عواید داخلی در جریان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ رشد قابل ملاحظه را به همراه داشته و ارزش آن به ۵۹.۷۳ میلیارد افغانی رسیده است، در حالیکه این رقم در ربع مشابه سال مالی قبلی به ۲۸.۸۶ میلیارد دالر امریکایی می رسید. بدین ترتیب عواید داخلی طی ربع تحت بررسی رشد ۱۰۷ درصدی را تجربه نموده است.

رشد چشمگیر عواید داخلی در جریان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ عمدتاً ریفورم در سیستم جمع آوری عواید، تطبیق اقدامات جدید مالیاتی، افزایش اجزای مالیاتی مانند مالیات کارت های موبایل و سایر ریفورم های سازمانی در بخش عواید و گمرکات عنوان شده است.

گراف ۱.۵: ترکیب مجموع عواید طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

منبع: وزارت مالیه/محاسبه کارمندان سیاست پولی د افغانستان بانک

هرچند بیلانس مصارف دولت طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به دلیل وخامت اوضاع امنیتی که منجر به کاهش سرمایه گذاری های خصوصی و عدم تطبیق بموقع بودجه گردید، بحالت نامتوازن باقی مانده است، عملکرد سکتور دولتی در قسمت جمع آوری عواید داخلی مثبت ارزیابی شده است.

افزایش مصارف عملیاتی ارتش و پولیس ملی کشور مخصوصاً ازدیاد معاشات نظامیان جدیدالتقرر علی الرغم عوامل فوق، یکی از چالش های عمده در قسمت کسب ثبات سکتور مالی برای دولت افغانستان بشمار می آید.

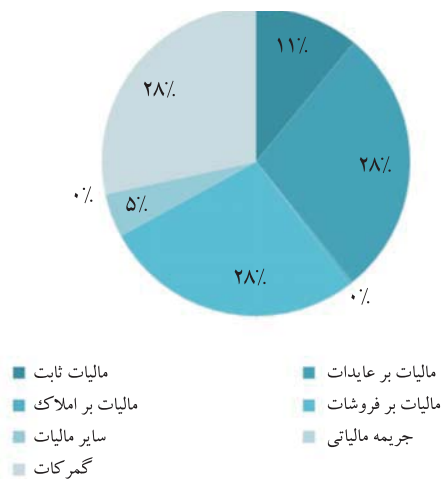
۱. نرخ اجرای بودجه

دولت افغانستان از آغاز سال مالی ۱۳۹۵ الی اخیر ربع سوم، ۴۷ درصد بودجهٔ سال مالی را به مصرف رسانیده است، در حالیکه طی ربع مشابه سال قبل، این رقم ۴۶ درصد ثبت شده بود.

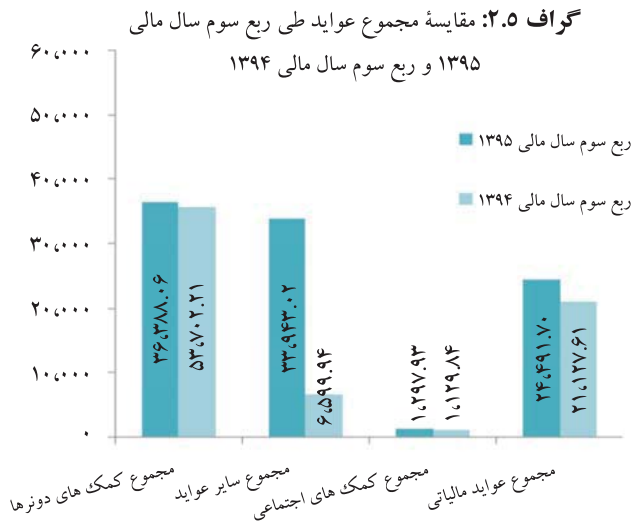
نرخ اجرای بودجهٔ فعلی در اخیر ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ در مقایسه با ۵۴ درصد ربع مشابه سال مالی قبلی، ۵۶ درصد گزارش شده است. در همین حال، نرخ اجرای مصارف انکشافی در ربع تحت بررسی صرف ۳۰.۲۱ درصد می باشد، در حالیکه این رقم در ربع مشابه سال مالی قبلی ۳۰ درصد ثبت شده بود. نرخ اجرای بودجهٔ مجموعی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ در مقایسه با ربع مشابه سال مالی قبلی افزایش اندک یک درصدی را به همراه داشته است.

پائین بودن نرخ اجرای بودجهٔ اصلی عمدتاً به عواملی مانند روند تدارکاتی زمانگیر، تصویب مصارف توسط اداره تدارکات ملی، تأخیر در تصویب بودجه، وخامت شرایط امنیتی در ولایات کشور و کوتاهی در ادارات بودجوی نسبت داده می شود.

گراف ۴.۵: ترکیب عواید مالیاتی

منبع: وزارت مالیه/محاسبه کارمندان سیاست پولی د افغانستان بانک

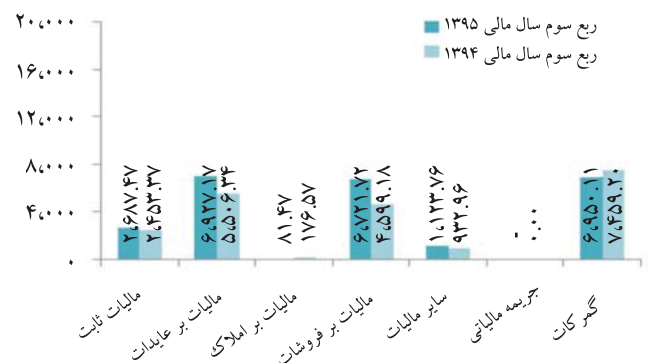
منبع: وزارت مالیه/محاسبه کارمندان سیاست پولی د افغانستان بانک

۱.۳.۵ عواید مالیاتی

براساس اطلاعات دست داشته، مجموع عواید مالیاتی بشمول عواید گمرکات طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ از ۲۱.۱۳ میلیارد افغانی ربع مشابه سال مالی قبلی به ۲۴.۴۹ میلیارد افغانی افزایش یافته است که بیانگر رشد ۱۶ درصدی یا ۳.۳۶ میلیارد افغانی می باشد.

این در حالیکه که مجموع عواید گمرکات در ربع تحت بررسی کاهش ۷ درصدی داشته و ارزش آن از ۷.۴۶ میلیارد افغانی، در ربع مشابه سال قبل، به ۶.۹۵ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است.

گراف ۳.۵: مقایسه عواید مالیاتی

منبع: وزارت مالیه/محاسبه کارمندان سیاست پولی د افغانستان بانک

۲.۳.۵ عواید غیر مالیاتی

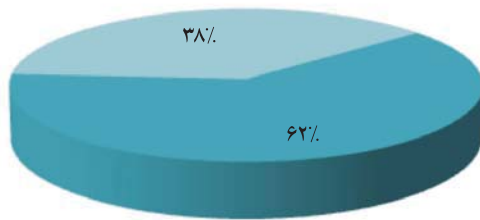
سهم بزرگ عواید داخلی کشور را عواید غیر مالیاتی تشکیل می دهد که در مقایسه با ۶.۶۰ میلیارد افغانی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴، رشد قابل ملاحظه ۴۱۴ درصدی را به ثبت رسانیده و ارزش آن به ۳۳.۹۴ میلیارد افغانی رسیده است. دلیل این افزایش چشمگیر عمدتاً اجراءات خوب در عواید قروض پیش پرداخت و برگشت مصارف، استخراج منابع طبیعی، فیس اداری و سایر عواید عنوان شده است.

عواید ناشی از استخراج منابع طبیعی که بخش بزرگ عواید غیر مالیاتی را تشکیل می دهد، در ربع تحت بررسی در مقایسه با ربع مشابه سال مالی قبلی افزایش قابل ملاحظه را به ثبت رسانیده و ارزش آن به ۰.۵۶ میلیارد افغانی می رسد، در حالیکه این رقم در ربع مشابه سال مالی قبلی ۰.۱۳ میلیارد افغانی ثبت شده بود. باید تذکر داد که این بخش عواید غیر مالیاتی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ افزایش چشمگیر ۳۲۳ درصدی را به همراه داشته است.

در عین حال، کمک های اجتماعی که صرف ۲ درصد

۳۲ درصد آنرا با استفاده از عواید خارجی تمویل نماید.

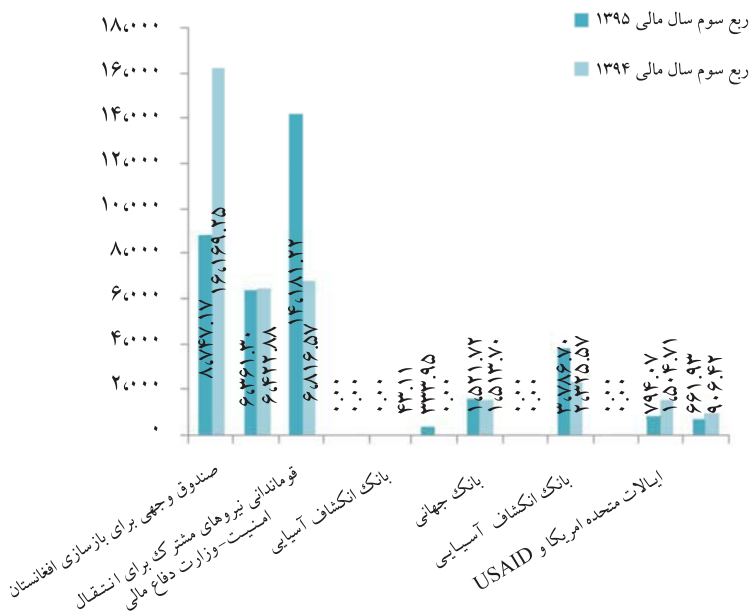
گراف ۵.۵: منابع تمویل بودجه ملی
طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

■ کمک های خارجی ■ منابع داخلی

منبع: وزارت مالیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

گراف ۶.۵: مقایسه کمک های مالی دونه‌ها
طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

منبع: وزارت مالیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

مجموع عواید داخلی را تشکیل می دهد، طی ربع تحت بررسی ۱۵ درصد افزایش یافته و ارزش آن به ۱.۳۰ میلیارد افغانی می رسد، در حالیکه این رقم در ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ به اندازه ۱.۱۳ میلیارد افغانی گزارش شده بود.

۴. کمک های مالی دونه‌ها

دولت افغانستان از دونه‌های مختلف چون مؤسسات خیریه و کمیته های بین المللی کمک های مالی را بمنظور تمویل پروژه های متنوع در هردو بخش یعنی مصارف عملیاتی و انکشافی بدست می آورد. مجموع کمک های مالی دونه‌ها طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ در مقایسه با ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ افزایش اندک را به همراه داشته است.

مجموع کمک ها در بخش انکشافی و عملیاتی در ربع تحت بررسی به ۳۶.۳۹ میلیارد افغانی افزایش یافته است، در حالیکه این رقم در ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴، ۳۵.۷۰ میلیارد دالر گزارش شده است که بدین ترتیب کمک های دونه‌ها در ربع تحت بررسی نظر به ربع قبلی ۲ درصد افزایش را به همراه داشته است. با اینحال، کمک های خارجی در جریان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ توسط صندوق وجهی برای بازسازی افغانستان (ARTF) بالغ بر ۸.۷۵ میلیارد افغانی می شود که در مقایسه با ربع مشابه سال مالی قبلی کاهش چشمگیر ۴۶ درصدی را نشان می دهد. به همین ترتیب، کمک های دریافت شده از صندوق وجهی نظم و قانون برای افغانستان (LOTFA) در ربع تحت بررسی به ۶.۳۶ میلیارد افغانی کاهش یافته است، در حالیکه در ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ این رقم به ۶.۴۲ میلیارد افغانی می رسید که بدین ترتیب، ۱ درصد کاهش را نشان می دهد.

دولت افغانستان در جریان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ توانست تا ۶۲ درصد مجموع عواید اصلی را با استفاده از عواید داخلی و

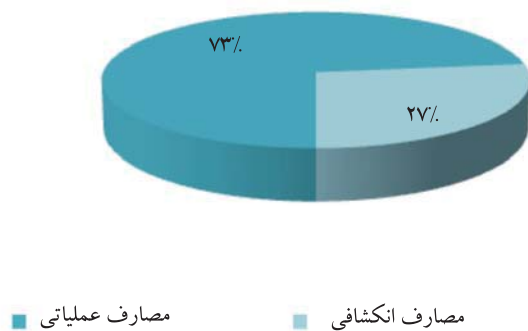
۵. مصارف

مصارف مجموعی دولت در جریان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۸۹.۱۶ میلیارد افغانی بالغ می‌گردد که در مقایسه با ۸۲.۴۹ میلیارد افغانی ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴، ۸ درصد افزایش را نشان می‌دهد. در همین حال، مصارف عملیاتی طی ربع تحت بررسی کاهش ۲ درصدی را به همراه داشته و به ۶۵.۰۹ میلیارد افغانی ثبت شده است، در حالیکه این رقم در ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ به ۶۶.۵۷ میلیارد افغانی می‌رسید که بدین ترتیب، مصارف عملیاتی در ربع تحت بررسی به اندازه ۱.۴ میلیارد افغانی کاهش را نشان می‌دهد.

از طرف دیگر، مصارف انکشافی دولت در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۲۴.۰۷ میلیارد افغانی افزایش یافته و در مقایسه با ۱۵.۹۱ میلیارد افغانی مصارف انکشافی ربع مشابه سال مالی قبلی، افزایش قابل ملاحظه ۵۱ درصدی را نشان می‌دهد.

باید تذکر داد که از مبلغ مجموعی مصارف در ربع تحت بررسی، ۷۳ درصد آنرا مصارف عملیاتی و ۲۷ درصد آنرا مصارف انکشافی تشکیل می‌دهد.

گراف ۷.۵: ترکیب مصارف عمومی دولت در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵

منبع: وزارت مالیه / آمریت عمومی سیاست پولی د افغانستان بانک

چگونگی عملکرد نظام بانکی

چگونگی عملکرد نظام بانکی

میرسد. امانات نظام بانکی به افغانی در ربع تحت بررسی افزایش ۰.۸۲ درصدی داشته، در حالیکه در ربع مشابه سال مالی قبلی این امانات رشد ۱۴.۸۸ درصدی را به همراه داشت. در مقابل، امانات بانکی به دالر امریکایی در مقایسه با ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴، در ربع تحت بررسی به اندازه ۱.۵۲ درصد افزایش یافته است.

سرمایه نظام بانکی با ۴.۲۵ درصد افزایش به ۲۸.۹۶ میلیارد افغانی بالغ گردیده و در حالت مستحکم باقی مانده است. این افزایش کلی در سرمایه مالی در ربع تحت بررسی عمدتاً به فایده و تزریق سرمایه نسبت داده می‌شود. نسبت کفایت سرمایه (Capital Adequacy Ratio) نظام بانکی در ربع تحت بررسی ۲۲.۰۲ درصد گفته شده که تمام بانک‌های موجود در کشور در مقایسه با این نسبت در حد بالاتر قرار دارند به استثنای یک بانک که پائینتر از حد معینه قرار گرفته است.

در جریان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، نظام بانکداری ۵۹۳ میلیون افغانی فایده را به ثبت رسانده است، در حالیکه این رقم در ربع مشابه سال مالی گذشته به ۳۸۴ میلیون افغانی می‌رسید. برگشت بردارایی (ROA) این نظام از حالت ۲.۴۸ درصدی ربع گذشته، طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به ۱.۹۳ درصد کاهش نموده است. در عین حال، برگشت به سرمایه صاحبان سهم (ROE) از ۲۴.۷۰ درصد در ربع گذشته در ربع تحت بررسی به ۱۹.۰۹ درصد کاهش یافته است. افزایش سطح مفادآوری سکتور بانکی عمدتاً به کاهش قابل ملاحظه در سطح جبران خساره قروض در ربع تحت بررسی نسبت داده می‌شود. باید یادآور شد که بانک‌های دولتی و خصوصی در

دارایی نظام بانکی کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ نسبت به ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۴ رشد کمتر را به ثبت رسانیده است. در مقایسه با ۲.۵۱ درصد افزایش در دارایی‌های نظام بانکی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۴، اینک در ربع تحت بررسی این دارایی رشد نسبتاً کمتر ۰.۴۱ درصدی یا ۱.۱۲ میلیارد افغانی را به نمایش می‌گذارد. رشد دارایی‌های نظام بانکی کشور طی ربع تحت بررسی عمدتاً به دلیل افزایش فایده و تزریق سرمایه عنوان شده است.

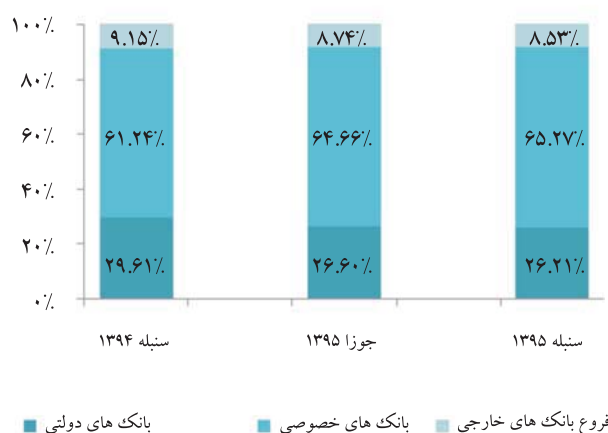
در همین حال، سبد قروض ناخالص نظام بانکی در ربع تحت بررسی به اندازه ۸.۵۷ درصد یا ۳.۹۸ میلیارد افغانی کاهش یافته است، در حالیکه طی ربع مشابه سال مالی گذشته این رقم به ۲.۹۷ درصد می‌رسید. این کاهش عمدتاً به حصول دارایی‌ها به ارزش ۱.۰۴ میلیارد افغانی، تصفیه قروض و استفاده کمتر از قروض پیش پرداخت (OD) نسبت داده می‌شود.

امانات که منبع اساسی تمویل نظام بانکی را تشکیل می‌دهد، در ربع تحت بررسی به ۲۳۷.۵۵ میلیارد افغانی می‌رسد که ۹۵.۷۴ درصد مجموع بدهی‌های این سکتور را تشکیل داده و نظر به ربع مشابه سال مالی گذشته به اندازه ۰.۲۸ درصد کاهش را به همراه داشته است، در حالیکه در ربع مشابه سال مالی گذشته این رقم ۳.۰۶ درصد به ثبت رسیده بود. این کاهش در مجموع امانات نظام بانکی عمدتاً به کاهش در امانات دالری نسبت داده می‌شود. سپرده گذاری نظام بانکی در ربع تحت بررسی بطور چشمگیری (۶۵.۳۶ درصد) به دالر امریکایی صورت گرفته است، در حالیکه فیصدی سپرده گذاری به افغانی به ۲۹.۲۱ درصد

ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ سودآور بوده اند.

مهمترین اجزای پورتنفولیوی مجموع دارایی نظام بانکی را پول نقد در خزانه / طلبات بالای د افغانستان بانک به اندازه (۴۳.۱۵ درصد)، طلبات بین البانکی به اندازه (۲۶.۱۰ درصد)، قروض خالص به اندازه (۱۳.۸۳ درصد)، سرمایه گذاری ها به اندازه (۸.۵۴ درصد) و سایر دارایی ها به اندازه (۵.۱۶ درصد) تشکیل می دهند. دارایی های ثابت ۲.۶۵ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل می دهد (برای معلومات بیشتر به جدول ۱.۶ مراجعه شود).

گراف ۱.۶: سهم مجموع دارایی های نظام بانکی میان بانکها

منبع: آماریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

۱. دارایی های نظام بانکی

دارایی های نظام بانکی در ربع تحت بررسی رشد ۰.۴۱ درصدی را تجربه نموده است، در حالیکه این دارایی ها در جون ۲۰۱۶ به اندازه ۲.۵۱ درصد افزایش را به همراه داشت. برای معلومات مفصل به گراف ۱.۶ مراجعه شود.

تجزیه دارایی های نظام بانکی نشان می دهد که در ربع تحت بررسی پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک بیشترین افزایش را بخود اختصاص داده اند که جمعاً ۴.۶۶ میلیارد افغانی (۴.۰۶ درصد) افزایش را به همراه داشته اند. به تعقیب آن سرمایه گذاری ها با افزایش ۱.۱۹ میلیارد افغانی (۵.۲۹ درصد) و دارایی های حصول شده نیز افزایش ۱.۰۴ میلیارد افغانی را به همراه داشته است.

در عین زمان، قروض ناخالص و طلبات بین البانکی نظام بانکی به ترتیب به اندازه ۳.۹۸ میلیارد افغانی (۸.۵۷ درصد) و ۳.۴۹ میلیارد افغانی (۴.۶۱ درصد) کاهش را طی ربع تحت بررسی به ثبت رسانیده اند.

جدول ۱.۶: ترکیب دارایی ها و بدهی ها

مبلغ به میلیون افغانی	جوزا ۱۳۹۵، جون ۲۰۱۶	سپتمبر ۱۳۹۵، سپتمبر ۲۰۱۶	فیصدی دارایی ها/بدهی ها	رشد ربعوار
دارایی ها				
پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک	114,913	119,575	43.15	4.06
طلبات بین البانکی	75,827	72,331	26.10	- 4.61
سرمایه گذاری ها	22,483	23,673	8.54	5.29
قروض (خالص)	535	38,332	13.83	- 7.51
	0	526	0.19	- 1.73
	7,022	1,042	0.38	-
دارایی ثابت	13,744	7,318	2.64	4.21
سایر دارایی ها	275,967	14,292	5.16	3.99
مجموعه		277,090		0.41
بدهی ها				
سپرده ها	238,228	237,554	95.74	- 0.28
امانات	3,745	3,357	1.35	- 10.38
سایر بدهی ها	6,211	7,183	2.90	16.26
مجموعه	248,184	248,126		- 0.02
سرمایه مالی	27,783	28,964		4.25

۱.۱.۶ قروض ناخالص

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی در ربع تحت بررسی کاهش ۳.۹۸ میلیارد افغانی یا ۸.۵۷ درصدی را در مقایسه با ربع قبلی به ثبت رسانده است که این رقم ۱۵.۳۳ درصد مجموع دارایی های نظام بانکی را تشکیل می دهد.

گراف ۲.۶: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص میان بانکها

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

کاهش در پورتفولیوی قرضه عمدتاً به دلیل مالکیت مجدد دارایی ها به ارزش ۱.۰۴ میلیارد افغانی، تسویه قروض و استفاده کمتر مشتریان از قروض اضافه برداشت عنوان شده است. کاهش در پورتفولیوی قروض در ۱۰ بانک صورت گرفته است، در حالیکه چهار بانک پورتفولیوی قروض خویش را کاهش داده و یک بانک (کابل بانک نو) در پروسه قرضه دهی اشتراک ننموده است.

پورتفولیوی قروض ناخالص در بانک های خصوصی و فروع بانک های خارجی طی ربع تحت بررسی کاهش یافته، ولی در بانک های دولتی افزایش را نشان می دهد.

بانک های خصوصی ۹۱.۷۴ درصد سهم را در مجموع پورتفولیوی قروض بخود اختصاص داده و به اندازه ۹.۳۰ درصد

یا ۳.۹۹ میلیارد افغانی و فروع بانک های خارجی با داشتن ۱.۱۸ درصد سهم در مجموع پورتفولیوی قروض به اندازه ۹.۷۲ درصد یا ۵۳.۹۰ میلیون افغانی افزایش را تجربه نموده اند. این در حالیست که طی ربع تحت بررسی بانک های دولتی با ۷.۰۸ درصد سهم در مجموع پورتفولیوی قروض افزایش ۲.۲۹ درصدی یا ۶۷ میلیون افغانی را در ربع تحت بررسی به همراه داشته است.

۲.۱.۶ ذخایر جبران خساره قروض

حین ارزیابی سطح خطرات اعتباری، بانک ها باید روش ها و ابزاری را در چارچوب ارزیابی خود برای کاهش خطرات اعتباری در نظر داشته باشند. بانک ها مکلف اند تا به منظور کاهش خطرات اعتباری ذخایر عامه (بالای دارایی های معیاری) و تدارکات ویژه (بالای دارایی های غیر معیاری) را در نظر داشته و بکار گیرند.

براساس مقررده جدید صنفبندی دارایی ها و جبران خساره قروض، از ماه سپتمبر ۲۰۱۶ بانک ها مکلف اند تا حداقل یک درصد مجموع ذخایر خویش را به دارایی های معیاری خویش اختصاص بدهند.

تا پایان ماه سپتمبر ۲۰۱۶ (سنبله ۱۳۹۵)، مجموع پوشش ذخایر تدارکاتی نظام بانکی کشور ۹.۷۶ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل می داد که نظر به ۱۰.۸۰ درصد ربع قبلی، کاهش را نشان می دهد.

۳.۱.۶ توزیع قروض

د افغانستان بانک بمنظور گسترش سطح پورتفولیوی قروض و تنوع در این روند جهت کاهش دامنه خطرات احتمالی و در ضمن برعلاوه دسترسی به عواید، جهت استفاده بیشتر از منابع مالی جدید، چگونگی توزیع قروض در سکتور بانک های تجارتي را به سی سکتور دیگر درجه بندی نموده است.^۲

قابل ذکر است که "سایر قروض تجارتي" ۹۱.۹۲ درصد پورتفولیوی نظام بانکی را تشکیل می‌دهد که براساس آمار ماه جون ۲۰۱۶، پترول و روغنیات ۱۱.۲۱ درصد، سایر خدمات ۱۰.۳۵ درصد، تعمیرات و ساختمان ۹.۵۱ درصد، مواد غذایی ۷.۸۵ درصد و اقلام عمده ۶.۹۲ درصد این بخش قروض را تشکیل می‌دهد. در مبلغ اصلی و همچنان درصدی سکتورهای تجارت پرچون، خدمات و ترانسپورت هوایی کاهش قابل ملاحظه رونما گردیده، درحالیکه، سکتورهای تجارت عمده "مواد ساختمانی و تعمیراتی" طی ربع تحت بررسی بیشترین افزایش قروض را بخود اختصاص داده اند.

قروضی که به شرکت های کوچک و متوسط (SME) و سکتور های کوچک کريدتی تخصیص داده شده، افزایش ۶۱

میلیون افغانی داشته و ارزش آن به ۳.۷۴ میلیارد افغانی میرسد که توسط یک بانک اعطا گردیده است. مجموع قروض به شرکت های کوچک و متوسط در ربع تحت بررسی افزایش ۱۷۵ میلیون افغانی داشته و به ۲.۲۴ میلیارد افغانی می‌رسد که توسط پنج بانک اعطا گردیده است. کابل با داشتن ۷۶.۴۰ درصد سهم قرضه مقام نخست و ولایات هرات و بلخ به ترتیب، در رده های دومی و سومی و همچنان کندهار و بادغیس در رده های بعدی فهرست قرار دارند. نسبت قروض اجراء شده در سایر ولایات ناچیز می‌باشد. توزیع قروض از لحاظ سکتوری، جغرافیائی و نهادی بگونه مناسب صورت نگرفته، اما انتظار می‌رود که اعطای قرضه به مرور زمان بهبود یابد.

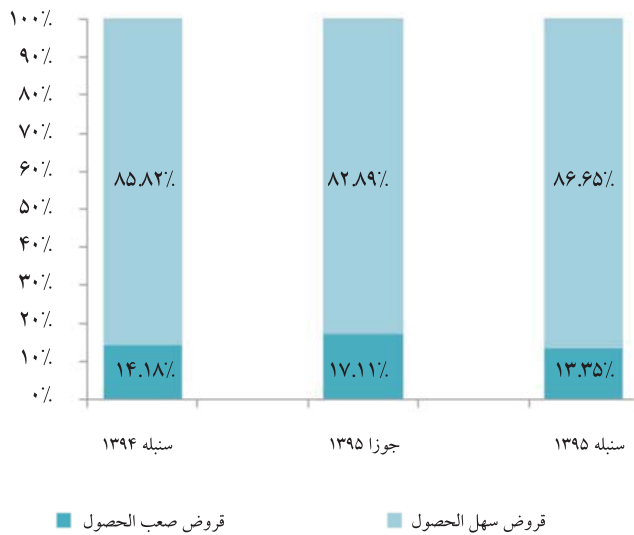
جدول ۲.۶: توزیع قروض با تفکیک سکتور های مختلف

سنبه ۱۳۹۵ (سپتمبر ۲۰۱۶)	قوس ۱۳۹۴	قوس ۱۳۹۳	قوس ۱۳۹۲	قوس ۱۳۹۱	حوت ۱۳۹۰	حوت ۱۳۸۹	حوت ۱۳۸۸	
					(مارچ ۲۰۱۲)	(مارچ ۲۰۱۱)	(مارچ ۲۰۱۰)	
1.95 %	1.90%	1.80%	2.02%	2.29	2.85	25.98	19.92	قروض ساختمانی و اموال غیر منقول
			-	-	-	-	-	سایر قروض تجاری
			0.07 %	0.11	0.72	0.02	-	معادن
			9.36 %	11.88	13.32	2.72	1.22	تولیدی
			29.81%	28.3	27.84	34.16	32.29	تجاری
			3.70 %	2.35	0.94	1.23	1.04	ارتباطات
			22.11%	15.94	11.95	6.72	4.84	خدمات
			0.05 %	0.07	0.3	0.03	2.47	صنایع همگانی
0.11%	0.33 %	0.27%						قروض زراعتی
0.04%	0.03 %	0 %						مواشی و مزرعه
3.62%	4.42 %	2 %						تولیدی و صنعتی (تولید فلزات، چوب، پلاستیک، رابر)
3.59%	4.24 %	4 %						محصولات تولیدی، دستی و ماشینی

2.32 %	1.96 %	3 %						سمنت و مواد ساختمانی
0.73 %	0.52 %	2.59 %						منسوجات
0.54 %	0.22 %	0.35 %						برق
9.51 %	7.54 %	12.52 %						ساختمان و تعمیر
1.54 %	3.80 %	4.79 %						خدمات
1.43 %	1.46 %	1.20 %						هوتل ها و رستوران ها
6.52 %	5.70 %	2.92 %						مخابرات
4.45 %	5.31 %	4.87 %						ترانسپورت زمینی
2.53 %	2.66 %	4.18 %						ترانسپورت هوایی
1.59 %	1.16 %	0.71 %						صحت و حفظ الصحة
0.04 %	0.04 %	0.04 %						مطبوعات، اعلانات و مطبعه
10.35 %	7.56 %	1.41 %						سایر خدمات
6.92 %	9.89 %	4.93 %						فروشات عمده
0.26 %	0.25 %	0.12 %						ماشین آلات
11.21 %	9.80 %	8.74 %						پترولیم و روغنات
0.26 %	1.42 %	0.24 %						پرزه جات اضافی
1.91 %	1.58 %	1.40 %						سامان آلات برقی
2.08 %	2.73 %	1.87 %						سمنت و مواد ساختمانی
7.85 %	8.24 %	4.52 %						مواد غذایی
3.59 %	3.47 %	5.72 %						سایر اقلام
4.56 %	3.28 %	3.92 %						تجارت پرچون
0.72 %	1.17 %	2.41 %						سرک و خط آهن
0.00 %	0.09 %	0.61 %						بندهای برق
0.49 %	1.48 %	0.08 %						معادن
3.17 %	2.44 %	1.81 %						سایر پروژه های زیربنایی
0.00 %	0.00 %	0.00 %						مؤسسات مالی و قرضه دهی
2.65 %	2.35 %	2.34 %	2.38 %	2.66	2.06	0.75	0.88	قروض زراعتی
0.52 %	0.30 %	0.26 %	0.24 %	0.74	0.82	1.01	1.33	قروض به مستهلکین
2.69 %	2.68 %	7.14 %	10.84 %	14.46	15.65	8.95	7.3	قروض رهن مسکن به افراد
0.27 %	0.00 %	6.68 %	9.41 %	10.71	12.65	10	3.69	سایر قروض

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۳.۶: کیفیت پورتفولیوی قرضه

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

۲.۲.۶ قروض معکوساً صنف بندی شده

قروض معکوساً صنف بندی شده (غیر معیاری و مشکوک) طی ربع گذشته به اندازه ۱.۸۹ میلیارد افغانی کاهش یافته و ارزش آن به ۸.۱۴ میلیارد افغانی رسیده است که این رقم، ۱۹.۱۷ درصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی و یا ۳۲.۴۲ درصد سرمایه مقرراتی را تشکیل می‌دهد. هرچند این نوع قروض کاهش را به نمایش گذاشته است، با آن هم این بخش نیازمند نظارت جدی و اقدامات تنفیذی به منظور کاهش کثرت این نوع قروض در پورتفولیوی قرضه می‌باشد. علاوه براین، اداره مشترک در بانک‌های که کیفیت قروض آنها بنظر می‌رسد، باید تقویه گردد تا باعث ایجاد مؤثریت و کارایی کنترل داخلی و مدیریت مؤثر خطرات ذاتی و غیر منظم گردد.

۳.۲.۶ قروض در کتگوری تحت نظر

قروض در کتگوری تحت نظر به ۲.۷۰ میلیارد افغانی می‌رسد که ۶.۳۶ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل داده و در

۲ صنف بندی قروض

۱.۲.۶ قروض صعب الحصول

تا پایان ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵، سطح قروض صعب الحصول به اندازه ۵.۶۷ میلیارد افغانی یا ۱۳.۳۵ درصد مجموع قروض ناخالص و ۲۲.۵۷ درصد سرمایه مقرراتی نظام بانکی می‌رسد که این رقم در ربع قبلی ۷.۹۵ میلیارد افغانی یا ۱۷.۱۱ درصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی گزارش داده شده بود. دلیل این کاهش عمدتاً به ملکیت دارایی‌های جدید و جمع آوری قروض نسبت داده می‌شود. باید یادآور شد که بیشتر از ۵۹ درصد مجموع قروض صعب الحصول مربوط به سه بانک خصوصی می‌شود که ۶۰.۰۸ درصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی را در بر می‌گیرد.

قابل یادآوریست که آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک دوشادوش نهادهای مالی کار کرده و آنها را و می‌دارد تا پلان‌های را در قبال تقویت کیفیت دارایی طرح و عملی نمایند. این امر نیازمند نظارت دوامدار و اقدامات بموقع و مناسب در راستای رشد اداره خطرات قروض می‌باشد تا از تأثیرات منفی آن روی مفادآوری و کفایت سرمایه در بانک‌های که از کیفیت پائین قروض رنج می‌برند، جلوگیری بعمل آید.

توزیع سکتوری قروض صعب الحصول نشان می‌دهد که بخش اعظم این قروض را قرضه‌های سکتور تجارت با ۳۶.۹۶ درصد سهم و سکتور تولیدات با ۱۹.۰۵ درصد سهم در ربع تحت بررسی تشکیل می‌دهد. این درحالیست که قروض صعب الحصول نظر به ربع گذشته، در سکتورهای متذکره و سکتور خدمات کاهش را به همراه داشته است.

گراف ۴.۶: سهم طلبات بین‌البانکی میان بانکها

منبع: آمريت عمومي نظارت امور مالی د افغانستان بانک

۶.۲.۶ سرمایه‌گذاری

پورتفولیوی سرمایه‌گذاری نظام بانکی شامل اوراق قرضه، اوراق بهادار دولتی و سرمایه‌گذاری در شرکت‌های وابسته می‌شود. سرمایه‌گذاری‌های نظام بانکی در ربع تحت بررسی به اندازه ۵.۲۹ درصد یا ۱.۱۹ میلیارد افغانی افزایش یافته و به ۲۳.۶۷ میلیارد افغانی می‌رسد که ۸.۵۴ درصد مجموع دارایی نظام بانکی را تشکیل داده و عمدتاً به چهار بانک تعلق می‌گیرد. بخش عظیم سرمایه‌گذاری نظام بانکی در خارج از افغانستان انجام شده است. پورتفولیوی سرمایه‌گذاری نظام بانکی به دو بانک دولتی، پنج بانک تجارتي خصوصی و سه فرع بانک‌های خارجی تعلق می‌گیرد.

۷.۲.۶ پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک

پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک بزرگترین کتگوری را با ارزش ۴۳.۱۵ درصد مجموع دارایی‌های نظام

مقایسه با ربع گذشته (جون ۲۰۱۶) ۱۴.۴۳ درصد کاهش را به همراه داشته است که عمدتاً به سه بانک خصوصی و یک بانک دولتی نسبت داده می‌شود. این کتگوری قروض نیازمند نظارت دقیق و مداوم می‌باشد، زیرا تداوم قروض در کتگوری تحت نظر منجر به ازدیاد قروض معکوساً صنف بندی شده (غیر معیاری، مشکوک) می‌شود که خسارات زیادی را در قبال خواهد داشت.

۴.۲.۶ قروض در کتگوری خساره

قروض در کتگوری خساره بالغ بر ۷۱۹ میلیون افغانی می‌گردد که ۱.۶۹ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل می‌دهد. این رقم نظر به ربع قبلی ۵۲۴ میلیون افغانی افزایش را نشان می‌دهد که به پنج بانک نسبت داده می‌شود. بانک‌ها مکلف اند تا به منظور پوشش خسارات وارده از این کتگوری سرمایه کافی را نزد خویش حفظ نمایند، زیرا این بخش قروض از بیلانس شیت بزودی باید حذف گردد.

۵.۲.۶ طلبات بین‌البانکی

طلبات بین‌البانکی دومین سهم دارایی نظام بانکی را در میان سایر کتگوری‌های دارایی بخود اختصاص داده است. در ربع تحت بررسی طلبات بین‌البانکی نظام بانکی افغانستان ۷۲.۳۵ میلیارد یا ۲۶.۱۱ درصد مجموع دارایی‌ها را تشکیل می‌دهد که نظر به ربع قبلی (اخیر جون ۲۰۱۶) به اندازه ۳.۴۹ میلیارد افغانی یا ۴.۶ درصد کاهش نموده است. این کاهش به ۱۰ بانک تعلق می‌گیرد و نشان می‌دهد که نظام بانکی قسمتی از وجوه جمع آوری شده در این بانک‌ها را بمنظور کاهش خطرات و تقویه سطح سیالیت به پول نقد در خزانه و حسابات اوراق سرمایوی د افغانستان بانک انتقال نموده است.

(۳) داریی‌های که پرداخت اصل مبلغ تکتانه آنها در مدت ۵۴۰ روز یا بیشتر از آن نباشد، نظر به متحدالامال محاسبوی شماره ۰۳/۹۲ مؤرخ ۱۶/۰۹/۱۳۹۲ در کتگوری خساره قرار می‌گیرند.

۱.۳.۶ امانات

امانات که منبع اساسی تمویل نظام بانکی را تشکیل می‌دهند، در مقایسه با افزایش ۳.۰۶ درصدی در جون ۲۰۱۶، طی ربع تحت بررسی کاهش ۰.۲۸ درصدی یا ۶۷۴.۰۴ میلیون افغانی را تجربه نموده و ارزش آن به ۲۳۷.۵۵ میلیارد افغانی بالغ می‌گردد. این کاهش عمدتاً به کاهش سطح امانات پس انداز به دالر امریکایی نسبت داده می‌شود. تحلیل اسعاری سپرده‌های نظام بانکی نشان می‌دهد که سپرده‌های این سکتور به افغانی طی ربع تحت بررسی نظر به جون ۲۰۱۶، ۰.۸۲ درصد افزایش داشته و ۲۹.۲۱ درصد مجموع سپرده‌های نظام بانکی را تشکیل می‌دهد. این درحالیست که سپرده‌های دالری در مقایسه با ربع قبلی کاهش ۱.۵۲ درصدی را به ثبت رسانده و ۶۵.۳۶ درصد مجموع امانات نظام بانکی کشور را تشکیل می‌دهد. بانک‌های خصوصی ۱۵۵.۷۴ میلیارد افغانی را در حساب امانات جذب نموده و ۰.۸۳ درصد افزایش را نشان داده و ۶۵.۵۶ درصد مجموع سپرده‌های نظام بانکی کشور را بخود اختصاص داده است.

سهم بانک‌های دولتی در مجموع سپرده‌های نظام بانکی به اندازه ۶۲.۹۹ میلیارد افغانی افزایش یافته که ۲۶.۵۲ درصد مجموع سپرده‌های نظام بانکی کشور را بخود اختصاص داده است. سپرده‌های بانک‌های دولتی طی ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ کاهش ۲.۴۲ درصدی را به همراه داشت.

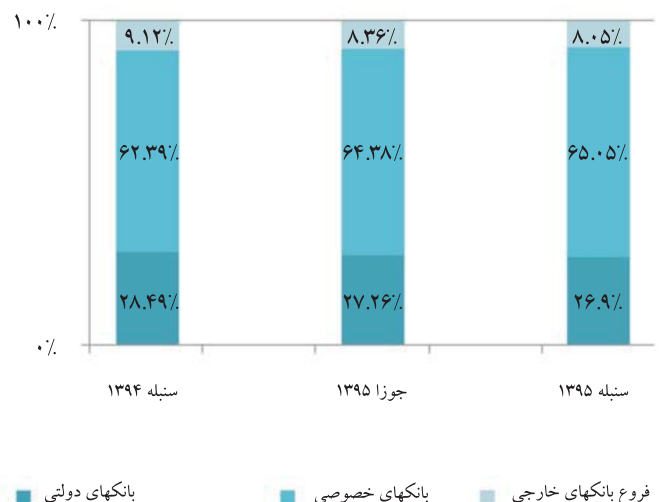
در همین حال، سهم فروع بانک‌های خارجی طی ربع تحت بررسی ۱۸.۸۲ میلیارد افغانی گزارش شده و ۷.۹۲ درصد مجموع سپرده‌های نظام بانکی را تشکیل می‌دهد. سپرده‌های فروع بانک‌های خارجی طی ربع گذشته ۲.۰۷ درصد کاهش را به ثبت رسانده است.

بانکی تشکیل می‌دهد. این کنگوری از ربع گذشته سال مالی کنونی (اخیر جون ۲۰۱۶) افزایش ۴.۶۶ میلیارد افغانی را در اصل مبلغ و در مجموع فیصدی دارایی‌ها تجربه نموده است. نظام بانکی کشور کاملاً در مطابقت با مقررۀ ذخایر اجباری عمل نموده و وجوه مالی را محتاطانه و با دقت به سایر انواع دارایی‌ها صف بندی می‌کند.

III. بدهی‌ها

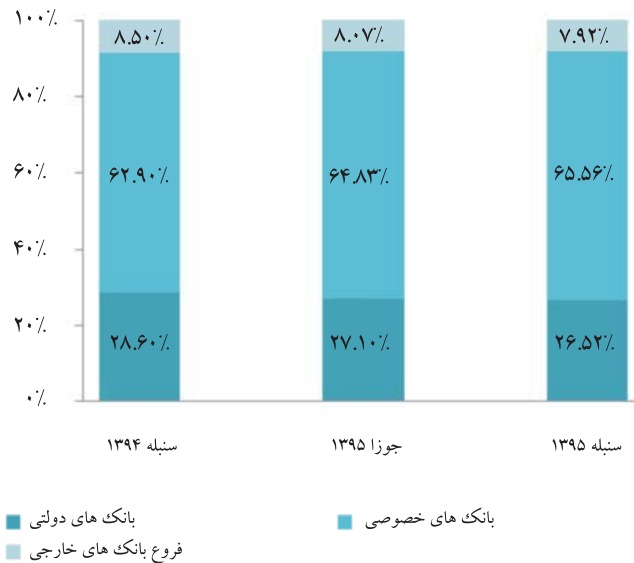
مجموع بدهی‌های نظام بانکی به اندازه ۵۸.۰۲ میلیون افغانی یا ۰.۰۲ درصد کاهش یافته و در مقایسه با ربع گذشته (جون ۲۰۱۶) که ارزش آن به ۲۴۸.۱۸ میلیارد افغانی میرسید، ارزش فعلی آن به ۲۴۸.۱۳ میلیارد افغانی رسیده است. به استثنای کنگوری "سایر بدهی‌ها"، حسابات معلق و تکتانه افزوده شدۀ قابل پرداخت نظام بانکی؛ سایر اجزای بدهی‌ها در ربع تحت بررسی کاهش را به ثبت رسانیده اند. بزرگترین بخش بدهی‌ها را سپرده‌های نظام بانکی به اندازه ۹۵.۷۴ درصد تشکیل داده است که سایر بدهی‌ها و امانات به نوبۀ خود در جایگاه دوم و سوم قرار دارند.

گراف ۵.۶: کاهش ۵۸.۰۲ میلیارد افغانی یا ۰.۰۲ درصدی بدهی‌ها

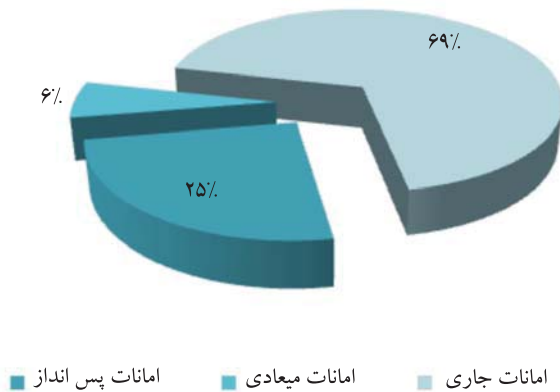
منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

گراف ۸.۶: کاهش ۶۷۴ میلیون افغانی یا ۰.۲۸ درصدی امانات

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

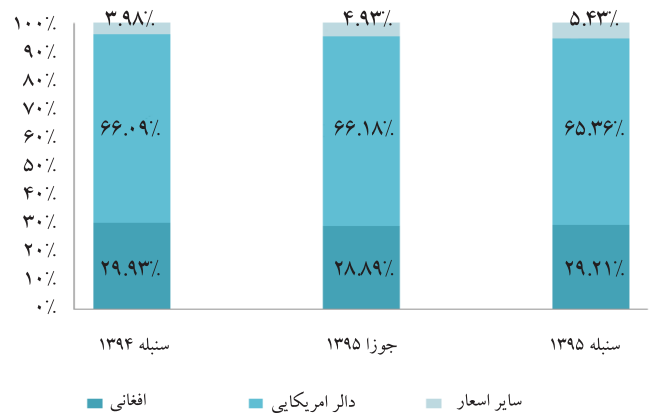
گراف ۹.۶: دسته بندی امانات

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

از لحاظ انواع سپرده ها، امانات جاری ۷۵.۱۳ درصد مجموع امانات را تشکیل داده که با ۰.۶ درصد افزایش در جایگاه نخست، پس انداز با ۱۸.۳۵ درصد مجموع امانات و ۵.۰۱ درصد کاهش در جایگاه دوم و امانات میعادى با ۶.۵۲ درصد مجموع پورتفولیوی امانات با ۳.۷۲ درصد افزایش از جون ۲۰۱۶ بدینسو در جایگاه سوم قرار دارد.

گراف ۶.۶: ترکیب اسعار امانات

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

گراف ۷.۶: امانات به افغانی

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

۲.۳.۶ روند قرضه گیری

سهم قرضه در مجموع ساختار تمویلی نظام بانکی به اندازه ۱۰.۳۸ درصد کاهش را نشان داده و الی اخیر ماه سپتمبر ۲۰۱۶ بالغ بر ۳.۳۶ میلیارد افغانی می گردد که ۱.۳۵ درصد مجموع بدهی های نظام بانکی را تشکیل می دهد. این در حالیست که این روند در ربع گذشته به اندازه ۱.۳۹ درصد افزایش را تجربه نموده بود.

IV. نقدینگی

خطر نقدینگی را می توان به عنوان خطر نداشتن دارایی

سیال کافی که تقاضای قرضه گیرنده و سپرده گذاران را برآورده سازد، تعریف نمود. تمام بانک ها مکلف اند تا سطح مناسب نقدینگی یا سیالیت را بمنظور جلوگیری از بروز هر نوع مشکل نقدینگی حفظ نمایند. بنابراین، بانک ها مکلف اند تا کمیته دارایی و بدهی (ALCO) را تشکیل بدهند. یکی از وظایف این کمیته مدیریت نقدینگی بانک ذریعه تحلیل خلاها، ارزیابی حساسیت، تحلیل سناریو، تحلیل جریان نقدی و غیره امور در پرتو پالیسی های بانک می باشد.

جدول ۳.۶: مهم ترین شاخصه های سالم مالی نظام بانکی

نسبت به فیصد	مارچ ۲۰۱۰	مارچ ۲۰۱۱	مارچ ۲۰۱۱*	دسمبر ۲۰۱۱	دسمبر ۲۰۱۲	دسمبر ۲۰۱۳	دسمبر ۲۰۱۴	دسمبر ۲۰۱۵	سپتمبر ۲۰۱۵
مجموع نسبت کفایت سرمایه	25.81	-14.46	30.39	23.06	21.84	26.34	26.46	19.94	22.02
نسبت کفایت سرمایه سطح نخست	24.19	-14.51	30.29	23.98	19.97	24.65	26.09	19.66	18.48
نسبت قروض صعب الحصول بر									
مجموع قروض ناخالص	0.5	48.4	3.75	5.15	5.31	5.1	8.09	12.34	13.35
برگشت بر دارایی	1.41	-20.08	0.24	-1.21	-0.54	0.74	0.90	0.20	1.93
برگشت بر سرمایه	10.35	-520.66	1.9	-17.9	-7.17	10.03	7.35	1.69	19.09
نسبت نقدینگی (حداوسط بگونه وسیع)	59.19	63.32	63.83	57.37	72.13	67.93	73.6	68.22	68.09
نسبت دارایی های سیال بر تمام دارایی ها	0.38	40.58	47.01	55.82	63.75	73.18	73.28	75.05	69.84

* به استثنای کابل بانک

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

شود.

در نتیجه، طی ربع گذشته برگشت بر دارایی ها از ۲.۴۸ درصد به ۱.۹۳ درصد رسیده است. همچنان برگشت بر سرمایه طی ربع تحت ارزیابی از ۲۴.۷۰ درصد به ۱۹.۰۹ درصد رسیده است.

طی ربع تحت بررسی، چهار بانک بطور مجموعی حدود ۲۹۰ میلیون افغانی ضرر نموده اند، در حالیکه در ربع گذشته (اخیر جون ۲۰۱۶) نظام بانکی کشور ۳۱۶ میلیون افغانی ضرر را متقبل شده بود.

بر اساس عواید اصلی، در ربع تحت بررسی دو بانک خساره نموده، در حالیکه در ربع قبلی سه بانک متقبل ضرر شده بودند.

با این حال، اگر نظام بانکی را در کل مورد مطالعه قرار دهیم، دیده می شود که بانک های دولتی، خصوصی و فروع بانک های خارجی طی ربع تحت بررسی از نافعیت برخوردار بوده اند. برای معلومات مزید به گراف ۱۰.۶ مراجعه شود.

بخش عمده فایده نظام بانکی به بانک های خصوصی اختصاص داده می شود که بالغ بر ۳۷۵ میلیون افغانی می گردد. بانک های دولتی و فروع بانک های خارجی به ترتیب با ۱۳۵ میلیون افغانی و ۸۴ میلیون افغانی منفعت در جایگاه دوم و سوم قرار گرفته اند.

گراف ۱۰.۶: فایده آوری نظام بانکی

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک

۱.۴.۶ نسبت نقدینگی (به پیمانۀ وسیع)

بانک ها مکلف اند تا سطح نسبت نقدینگی خود را که پائین تر از ۱۵ درصد نباشد، حفظ نمایند. این امر زمینه دستیابی به نقدینگی مطلوب را فراهم می سازد.

نظام بانکی کشور در جریان این مدت بصورت کل مازاد نقدینگی داشته که ۶۹.۸۴ درصد مجموع دارایی های این نظام را دارایی سیال تشکیل داده است. سطح نقدینگی مجموعی نظام بانکی کشور بطور اوسط به اندازه ۶۸.۰۹ درصد به ثبت رسیده است. باید گفت که تمام بانک ها از حد تعیین شده برای نقدینگی در سطح بالا قرار داشته اند.

۷. سرمایه

نظام بانکی سرمایه کافی در اختیار داشته که ارزش آن بالغ بر ۲۸.۹۶ میلیارد افغانی می گردد که طی ربع تحت بررسی حدود ۰.۰۴ درصد یا ۱.۱۸ میلیارد افغانی افزایش را به دلیل کسر فایده و تزریق سرمایه در نظام بانکی تجربه نموده است. بصورت عموم نسبت کفایت سرمایه تمام بانک ها ۲۲.۰۲ درصد گزارش شده است.

تحلیل اجمالی بر وضعیت سرمایه نظام بانکی حاکی از آن است که نسبت کفایت سرمایه تمام بانک ها بالاتر از حداقل تعیین شده (خطر عیار شده دارایی ها بر ۱۲ درصد) قرار دارد. معیار بازل برای سرمایه بر اساس خطر ۸ درصد می باشد.

IV. فایده نظام بانکی

نظام بانکی کشور بصورت مجموعی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۵ به اندازه ۵۹۳ میلیون افغانی فایده نموده که در مقایسه با فایده ۳۸۴ میلیون افغانی اخیر جون ۲۰۱۶، حدود ۲۰۹ میلیون افغانی افزایش را نشان می دهد.

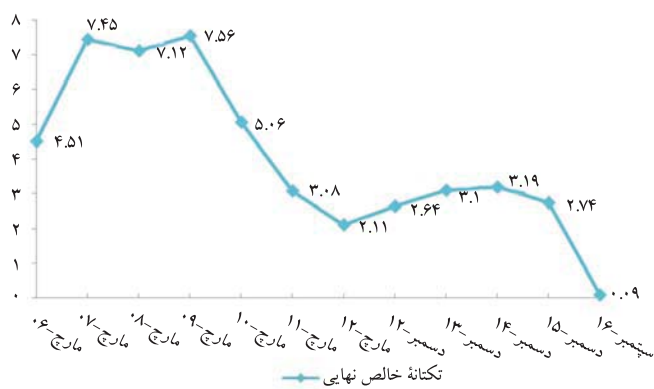
عوامل عمده فایده نظام بانکی در جدول ۵.۶ واضح شده و عمدتاً به کاهش قابل ملاحظه در ذخایر جبران خساره، سایر عوامل که منجر به کاهش هزینه عملیاتی گردید، نسبت داده می شود. با این حال، عواید تکتانۀ خالص در ربع تحت بررسی کاهش یافته است. برای معلومات بیشتر به جدول ۵.۶ مراجعه

جدول ۴.۶: جدول نفع/ضرر

اقدام	۱۳۹۴ (سپتمبر ۲۰۱۵)	۱۳۹۵ (جون ۲۰۱۶)	۱۳۹۵ (سپتمبر ۲۰۱۶)	فیصدي تغييرات ربعوار
عوايد تكتانه	2,385	2,361	2,260	- 4.30
مصارف تكتانه	526	433	434	0.06
عوايد خالص تكتانه	1,859	1,928	1,826	- 5.28
عوايد غير تكتانه	1,472	2,279	1,217	- 46.60
مصارف غير تكتانه	1,288	1,453	1,371	- 5.63
هزينه معاشات	959	930	926	- 0.44
توزيع كريدت	264	589	(2)	- 100.32
نافعيت/خساره قبل از ماليه	820	1,235	748	- 39.47
نافعيت/خساره بعد از ماليه	758	384	593	- 54.27

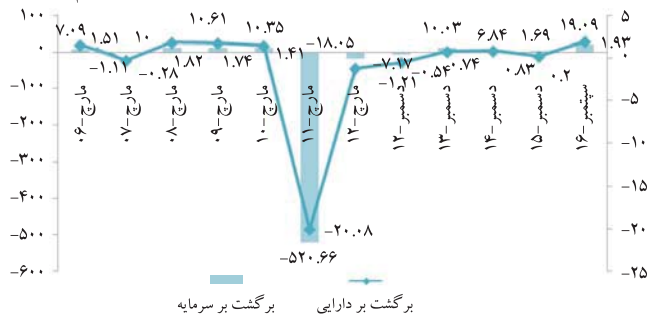
منبع: آمريت عمومي نظارت امور مالي د افغانستان بانک

گراف ۱۲.۶: تكتانه خالص نهايي

منبع: آمريت عمومي نظارت امور مالي د افغانستان بانک

گراف ۱۱.۶: برگشت بر دارايي و برگشت بر سرمايه صاحبان سهم

منبع: آمريت عمومي نظارت امور مالي د افغانستان بانک

IV. خطر مبادله ارز

سطح عمومی وضعیت آزاد خطر مبادله اسعار در محدوده ای که د افغانستان بانک برای آنها تعیین نموده قرار دارد. تمام بانک‌ها به استثنای ۳ بانک که شامل یک فرع بانک خارجی نیز می‌شود و از محدوده وضعیت آزاد مبادله اسعار و همچنان اسعار انفرادی (وضعیت حاکم دالر امریکایی) تخطی نموده اند، سایر بانک‌ها در مطابقت به سطح تعیین شده د افغانستان بانک قرار دارند. بانک‌های مذکور مکلف اند تا وضعیت مبادله اسعار خویش را تحت محدوده تعیین شده د افغانستان بانک قرار بدهند در غیر آن کاهش ارزش اسعار فوق الذکر و یا افت بهای آنان می‌تواند منجر به خسارات زیادی به این بانک‌ها شود.

تأثیر تغییرات نرخ مبادله بالای سرمایه مقرراتی نظام بانکی نشان می‌دهد که ۲۰ درصد افزایش نرخ مبادله باعث افزایش سرمایه مقرراتی نظام بانکی به اندازه ۸.۹۷ میلیارد افغانی و برعکس آن خواهد شد. به همین ترتیب کاهش ۴ درصدی نرخ مبادله اسعار برابر با کاهش ۱.۷۹ میلیارد افغانی و برعکس آن می‌شود.

VII. خطر نرخ تکتانه

نظام بانکی کشور بصورت کلی در وضعیت حساس نرخ تکتانه قرار دارند، این در حالیست که محاسبات انجام یافته بالای جدول حساسیت نرخ تکتانه بانک‌ها نشان می‌دهد که عواید تکتانه خالص نظام بانکی به دلیل افزایش نرخ تکتانه بازار (روند صعودی نرخ تکتانه) طی ۱۲ ماه آینده به اندازه ۰.۰۳ درصد به ارزش ۱.۳۱ میلیارد افغانی افزایش یابد. برعکس، اگر نرخ تکتانه به اندازه ۰.۰۳ درصد (روند نزولی نرخ تکتانه) کاهش یابد، عواید تکتانه به ارزش ۱.۳۱ میلیارد افغانی کاهش خواهد یافت. از جمله بانک‌های کشور، اگر نرخ تکتانه دو بانک به ۰.۰۳ درصد افزایش یابد، این امر منجر به کاهش درآمد تکتانه آنها در ۱۲ ماه آینده خواهد شد.

دلیل عمده فشار بالای میزان حساسیت دارایی‌های نظام بانکی

و فور نسبت تکتانه دارایی‌ها در برابر نسبت تکتانه بدهی‌ها می‌باشد. هرچند این وضعیت میزان تکتانه خالص و نافعیت را در تمام بانک‌ها بالا می‌برد، اما بانک‌ها را در معرض خطر کاهش ناگهانی نرخ بازار قرار می‌دهد.

هیئت تحریر

آمر عمومی سیاست پولی:	سید اسحاق علوی
معاون آمریت عمومی سیاست پولی:	سید مرتضی مظفری
معاون آمریت عمومی سیاست پولی:	نایب خان جمال
معاون آمریت عمومی سیاست پولی:	عبدالله مسعود

مسئول ایدیت:

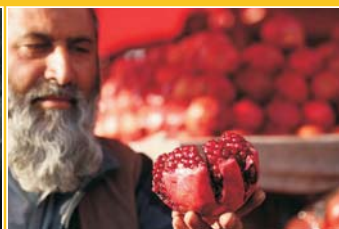
پژوهشگر اقتصادی	احمد خالد
-----------------	-----------

مسئول جمع آوری و صفحه آرایی:

تحلیلگر ارشد سکتور مالی	زرلشت معصوم
-------------------------	-------------

همکاران

پژوهشگر اقتصادی	اقبال صافی
تحلیلگر ارشد سکتور خارجی	ولی الله روحی
تحلیلگر ارشد سکتور پولی	محمد جواد
مدیر بخش نظارت خارج ساحه آمریت نظارت امور مالی	انیسه اثیر
تحلیلگر سکتور حقیقی	شفیق احمد فقیرزاده
تحلیلگر ارشد سکتور مالی	زرلشت معصوم
ترجمه:	سید نورحسین میرزاد
ایدیت:	شفیق الله بارز معاون نشرات و ارتباطات آمریت عمومی اسناد و ارتباط
هماهنگی امور تصحیح:	یما عقیف مدیر نشرات
دیزاین:	خالد احمد فیضی
عکس:	زیرک ملیا
تلفون:	+۹۳ (۰) ۲۰۲۱۰۰۳۰۵/۲۰۲۱۰۳۹۳۲
فکس:	+۹۳ (۰) ۲۰۲۱۰۰۳۰۵
ایمیل:	info@dab.gov.af
صفحه انترنیتی:	www.dab.gov.af

آمریت عمومی اسناد و ارتباط
پُست الکترونیکی: info@dab.gov.af
تېلفون: ۹۳۲۰ ۲۱۰۴۱۴۶+